

Jaarverslag 2021

Behorende bij onze
verklaring d.d.
10-06-2022

astrium
onderwijsaccountants b.v.

AV

INHOUDSOPGAVE

1. Voorwoord	- 3 -
2. Samenvatting en kerncijfers 2021	- 4 -
3. College van bestuur en Organisatie	- 8 -
4. Verslag raad van toezicht	- 16 -
5. Verslag gemeenschappelijke medezeggenschapsraad	- 22 -
6. Onderwijs	- 24 -
7. Onderwijsresultaten en inspectie	- 32 -
8. Leerlingen	- 36 -
9. Strategisch personeelsbeleid	- 39 -
10. Kwaliteitszorg	- 43 -
11. Huisvesting & duurzaamheid	- 47 -
12. ICT en informatiebeveiliging & privacy (IBP)	- 49 -
13. Financiën	- 53 -
13.1 Kerncijfers	- 53 -
13.2 Resultaatbestemming	- 53 -
13.3 Leerlingenindexatie	- 53 -
13.4 Toelichting op cijfers en beleid	- 54 -
13.5 Kengetallen	- 57 -
13.6 Allocatie van middelen	- 57 -
13.7 Nationaal Programma Onderwijs incl. arbeidsmarkttoelage	- 58 -
13.8 Sterk Techniek Onderwijs	- 58 -
13.9 Inhaal en ondersteuningsprogramma	- 58 -
13.10 Convenantsgelden	- 58 -
13.11 Prestatiebox	- 58 -
13.12 Extra gelden samenwerkingsverband (SWV)	- 58 -
13.13 Innovatie Pre-Vmbo	- 59 -
13.14 In 2021 aangevraagde subsidies	- 59 -
13.15 Treasury	- 60 -
14. Toekomst en continuïteit	- 61 -
14.1 A1: Personele bezetting en leerlingenaantallen	- 61 -
14.2 A2: De meerjarenbegroting	- 61 -

14.3	B1: Rapportage risicobeheersingssysteem	- 64 -
14.4	B2: Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	- 64 -
14.5	B3: Rapportage van het toezichthoudend orgaan	- 67 -
15.	Vooruitblik college van bestuur	- 68 -
16.	Jaarrekening 2021	-69-

1. VOORWOORD

In dit (ons tweede) jaarverslag leggen wij verantwoording af over het kalenderjaar 2021.

Het kalenderjaar 2021 was een bijzonder jaar. Naast het aanbieden van onderwijs, hadden we te maken met de verdere invulling van het (nieuwe) bestuursmodel, met de start van het beschrijven van een nieuwe Strategische Koers 2022-2026 voor de scholengroep en de verhuizing van twee scholen. Ook hadden en hebben we te maken met de inzet en verantwoording van veel (nieuwe) subsidie-mogelijkheden.

Zowel van de meer dan 50 nieuwe medewerkers bij onze scholengroep als van onze vaste medewerkers heeft het afgelopen jaar veel inzet en flexibiliteit gevraagd. Er is veel (steeds meer bovenscholse) samengewerkt en er zijn door alle medewerkers veel stappen gezet! We zijn tevreden met de behaalde resultaten en we zijn enorm trots op onze eindexamenresultaten 2021.

Zoals gezegd, is in 2021 is, samen met collega's en stakeholders, het proces rondom het ontwikkelen van onze (eerste) nieuwe Strategische Koers gestart. En wij hebben, als College van Bestuur, al passend binnen de nieuwe Strategische Koers, ons tweede jaarplan opgesteld voor het kalenderjaar 2022. Wij willen met collega's investeren in de verdere groei van onze scholengroep, invulling geven aan en bewust zijn van de kernwaarden van het openbaar onderwijs, binnen de bovenscholse kaders ruimte laten voor uitwerking op de scholen in aansluiting op de eigen leerlingenpopulatie, aansluiten bij de drie doeldomeinen van Biesta (persoonsovorming, socialisatie en kwalificatie) en onze scholengroep (duurzaam) positioneren als onderdeel en in verbinding met Leiden, de wereld en toekomstige generaties.

Onze medewerkers hebben er alles aan gedaan om het onderwijs voor onze leerlingen zo goed mogelijk te laten verlopen. Wij willen alle collega's nogmaals hartelijk bedanken voor de grote inzet, flexibiliteit, samenwerking en oprechte feedback bij de stappen die wij als scholengroep zetten.

We publiceren dit jaarverslag op onze website zodat alle geïnteresseerden er kennis van kunnen nemen. Ouders en medewerkers worden via de scholen geïnformeerd.

Namens alle medewerkers van Scholengroep Leonardo da Vinci,

*Annick Dezitter en Wim van der Veer,
College van Bestuur Scholengroep Leonardo da Vinci*

2. SAMENVATTING EN KERNCIJFERS 2021

Organisatie

Wij bieden openbaar voortgezet onderwijs op vier scholen. Samen geven wij onderwijs van vmbo tot en met vwo, inclusief Technasium, topsporttalent en onderwijs aan nieuwkomers. Wij leiden jongeren op tot zelfbewuste wereldburgers. De scholengroep heeft een tweehoofdig College van Bestuur dat bestaat uit twee rector-bestuurders.

Onderwijs

De vier scholen hebben in 2021 gewerkt aan verdere ontwikkeling en vernieuwing van het onderwijs aan de hand van, onder andere, de volgende thema's:

- het ontwikkelen van een nieuwe Strategische Koers (SK) 2022-2026 met nieuwe kernwaarden en vijf keuzes voor de toekomst, De SK wordt gepubliceerd op de website van de scholengroep;
- het duurzaam inzetten van het geleerde en alle voordelen, tijdens de periode van covid-19, in het onderwijs;
- het ruimte geven aan leerlingen om keuzes te maken;
- het aandacht geven aan de evaluatie, het vernieuwen en het aantrekkelijk houden van het onderwijsaanbod;
- het borgen van de (onderwijs)kwaliteit van de organisatie in het algemeen en van de verschillende vakken in het curriculum;
- het verder invulling geven aan de PO-VO community;
- het evalueren van het vmbo-aanbod binnen de scholengroep en in relatie tot het vmbo-aanbod in de regio;
- het opzetten van de Entree-opleiding in samenwerking met mboRijnland;
- het ondersteunen van nieuwkomers, ook bij een doorstroom naar het reguliere onderwijs;
- het aanbieden van passende ondersteuning voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften;
- het vormgeven van Sterk Techniek Onderwijs (STO) in de regio;
- het optimaal inzetten van toegekende gelden waaronder: de innovatiesubsidie pre-vmbo, Nationaal Programma Onderwijs (NPO), de Inhaal en ondersteuningsprogramma's (IOP), de subsidie 'Extra hulp in de klas' en de Convenantsgelden.

Onderwijsresultaten en -inspectie

Covid-19 heeft ook dit jaar impact gehad op het centraal eindexamen (CE). Dit jaar was er, in tegenstelling tot 2020, wel een CE. Maar ook dit jaar was de examenperiode 'anders dan anders' voor onze leerlingen, met onder meer aanpassingen van de examens, minder voorbereiding op school en flinke beperkingen van het normale (sociale) leven. Wij zijn trots op de onderwijsresultaten 2021 en willen alle medewerkers bedanken voor hun inzet. Alle geslaagde leerlingen hebben we gefeliciteerd met deze knappe prestaties.

De jaarlijkse voorinzage (maart 2022) van de inspectie geeft aan dat alle scores bij de drie scholen gemiddeld over de afgelopen drie schooljaren voldoende zijn met uitzondering van de onderbouwsnelheid in leerjaar 1 en 2 en het bovenbouwsucces van Vmbo basis van het DvC Lammenschans.

Op 8 juni 2021 heeft de inspectie een bezoek gebracht aan de afdeling Vmbo - GT van het Leonardo College voor een onderzoek in het kader van de monitoring leskwaliteit voor De Staat van het Onderwijs 2022.

Leerlingen

In onderstaand overzicht zijn de bekostigde leerlingenaantallen per 1 oktober opgenomen. Hierin is te zien dat er op scholengroep-niveau sprake is van een lichte stijging van het leerlingenaantal.

Tabel 2.1: Leerlingenaantallen per 1 oktober

Leerlingenaantallen per 1 oktober (incl. VaVo en Delta)(bekostigd)	2018	2019	2020	2021
Leonardo College	826	834	818	816
Da Vinci - Kagerstraat	1045	1.096	1.179	1.331
Da Vinci - Lammenschans	817	754	684	575
Da Vinci - ISK	156	139	164	224
Totaal	2.844	2.823	2.852	2.946
Waarvan Vavo	26	29	5	11
Waarvan Delta	70	78	70	59

Vavo: voortgezet algemeen volwassenenonderwijs

Delta: bovenscholse voorziening (OPDC) van het Samenwerkingsverband Leiden (Vmbo)

Het DvC Kagerstraat heeft de laatste jaren een grotere brugklasinstroom. Hier ligt een uitdaging voor de school om de komende jaren deze instroom te kunnen huisvesten, zeker gelet op de grootschalige renovatie van de school die pas vanaf 2024 gaat plaatsvinden.

Het DvC Lammenschans heeft al enkele jaren te maken met minder aanmeldingen voor de brugklas en met een afname van het totaal aantal leerlingen. In Leiden lijkt het totaal aantal Vmbo basis- en kaderleerlingen terug te lopen. Vanaf 2021 wordt met twee andere Vmbo-scholen uit Leiden samengewerkt om de gewijzigde aanmeldingenstroom te analyseren en om het Vmbo(aanbod) breed onder de aandacht te brengen. Hierbij worden de komende jaren meer Vmbo-scholen uit de regio betrokken. Bij het Leonardo College daalt het leerlingenaantal en de instroom voor de brugklas blijft nagenoeg gelijk. We verwachten dat het nieuwe gebouw een positief effect heeft op het aantal aanmeldingen in 2022.

Bij het DvC ISK (internationale schakelklas) neemt het leerlingenaantal (licht) toe. Naar verwachting zal het leerlingenaantal van deze school, afhankelijk van mondiale en politieke ontwikkelingen, verder stijgen.

Elke twee jaar moet het Leerlingenstatuut opnieuw worden vastgesteld. In 2021 hebben leerlingen en ouders van de GMR ingestemd met het Leerlingenstatuut 2021-2022.

Strategisch personeelsbeleid

Onze medewerkers zijn essentieel om onze kerntaak uit te kunnen voeren: het geven van onderwijs. In 2021 hadden onze medewerkers geen gemakkelijk jaar: er moest meermalen geschakeld worden tussen online en fysiek onderwijs, er waren schoolsluitingen en we moesten ons houden aan veranderende regels rondom ventilatie, mondkapjes, afstand, e.d.

We hebben veel nieuwe medewerkers mogen verwelkomen in 2021, waarmee het ons gelukt is de vacatures te vervullen – ondanks het lerarentekort. Ons verzuim is gestegen en loopt ook begin 2022 op, mede doordat we een aantal langdurige verzuimdossiers hebben lopen. Voor 2022(-2023) richten we ons op het verder investeren in onze medewerkers. We zijn bezig met het opstellen van een nieuw, generiek, functiebouwwerk.

Tabel 2.2: Personele formatie

Personeel	2019	2020	2021
Fte	253	247	248
Aantal medewerkers	325	313	336

Kwaliteitszorg

Bij de scholengroep heeft (verbetering van de) kwaliteitszorg prioriteit. Zorg voor kwaliteit houdt niet op na verbetering, maar gaat verder. We willen voortdurend bezig zijn om ons onderwijs te verbeteren en te zorgen dat leerlingen meer, beter of anders leren. Op basis van de verbetering van onze plannings- en beleidscyclus, willen we komen tot heldere, structurele en systematische kwaliteitszorg zodat kwaliteitsbeleid onderdeel is van de af te leggen verantwoording door het CvB en iedereen die werkzaam is bij onze scholengroep.

Op bestuurlijk niveau willen we hierin meer investeren door het opstellen van een bovenscholse kwaliteitsplan en -handboek en het werven van een kwaliteitsmedewerker in 2022. Dit haakt ook aan bij het nieuwe Onderzoekskader 2021 van de inspectie, waarin de nadruk ligt op onderwijskwaliteit vanuit bestuurlijk perspectief. Kortom het onderwerp kwaliteit verdient onze aandacht, niet alleen voor in- en externe verantwoording maar vooral omdat we zelf ons zaken op orde willen hebben om onze kerntaak zo goed mogelijk uit te oefenen.

In 2021 hebben, net zoals andere jaren, tevredenheidsonderzoeken plaatsgevonden (waarvan de uitkomsten zich positief verhouden met de benchmark) en zijn de predikten CultuurProfielschool en Technasium van het DvC Kagerstraat verlengd tot en met 2025.

Huisvesting & duurzaamheid

In de kerstvakantie 2020-2021 is het DvC ISK (Internationale schakelklas) verhuisd naar de Vijf Meilaan 137. Dit pand is van de gemeente en de school heeft een gebruikersvergunning tot 31 december 2025. Het gebouw is niet in goede staat en zal gerenoveerd moeten worden. Wanneer de renovatie plaats gaat vinden is momenteel nog niet bekend. Wel worden kleinschalige aanpassingen gedaan om het leer- en werkklimaat zo aangenaam mogelijk te maken. In 2021 is het Leonardo College verhuisd naar de Telderskade 48. Deze nieuwe school is, vlak voor de zomervakantie van 2021 opgeleverd. In de zomervakantie is hard gewerkt om de de school in te richten en te verhuizen. Het nieuwe Leonardo College is Energie Neutraal door het gebruik van een warmte- en koudeopslag (WKO) en de 412 zonnepanelen op het dak. Leerlingen en medewerkers zijn enorm blij met deze nieuwe school! Net voor de zomervakantie 2021 heeft er bij het DvC Lammenschans een interne verhuizing plaatsgevonden. En in 2021 is het oude zwembad van het DvC Kagerstraat omgebouwd tot een tweede Technasiumwerkplaats en er zijn twee extra lokalen gerealiseerd. Deze renovatie is vlak voor de zomervakantie van 2021 afgerond.

ICT en informatiebeveiliging & privacy (IBP)

We werken aan een optimale toepassing van ICT in ons onderwijs. De rol van ICT en digitalisering is door Covid-19 in een versnelling terecht gekomen. Deze digitale versnelling is van blijvende waarde. Digitaal communiceren en (samen)werken is steeds meer het nieuwe normaal geworden en heeft ons ook veel voordelen opgeleverd die we willen borgen in ons onderwijs en in onze manier van werken.

In 2021 zijn, op basis van een verbeterplan, verdere stappen gezet op het gebied van Informatiebeveiliging en privacy (IBP). De Functionaris Gegevensbescherming (FG) heeft in maart 2021 een AVG-audit (0-meting) gedaan bij de scholengroep. Het beeld dat uit deze audit naar voren komt, is dat onze scholengroep, sinds de invoering van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) in 2018, veel heeft geïnvesteerd in maatregelen en beleid rondom IBP. De meest relevante zaken zijn geregeld. Nu moet de slag worden gemaakt om van IBP een dynamisch proces te maken: IBP laten meegroeien met ontwikkelingen op onze scholen.

Daarnaast zijn in 2021 de Regeling van werkzaamheden FG LdV en een nieuwe Gedragscode ICT & sociale media, voor leerlingen én medewerkers, opgesteld en is het IBP-beleid geactualiseerd.

Financiën

In onderstaand overzicht is een samenvatting van de financiële situatie, inclusief een vermelding van de belangrijkste financiële kengetallen, opgenomen.

De scholengroep heeft over 2021 een positief resultaat behaald van € 2.818K positief. Voor € 1.410K is dit positieve resultaat als gevolg van de NPO gelden. Hier staan op een later moment kosten tegenover, waarvoor een bestemmingsreserve is gevormd. Overige zaken die van invloed zijn geweest op het positieve resultaat zijn: actieve sturing op het creëren van financiële ruimte door onder andere het verkleinen van de schoolleiding, het niet kunnen invullen van de leerlingenindexatie door beperkte beschikbaarheid personeel, hogere OCW subsidies door de aanpassing leerlingentelling ten opzichte van de begroting, hogere bijdragen van derden, hogere ouderbijdragen en de incidentele vrijval van diverse balansposten.

De stijging in de materiële vaste activa is met name het gevolg van investeringen in de nieuwbouw van het Leonardo College; er staan er nog diverse vorderingen op de Gemeente Leiden open en daarnaast is sprake van een stijging van diverse overlopende activa. De liquide middelen zijn gestegen door de al wel ontvangen, maar nog niet bestede, NPO gelden. Als gevolg van het positieve resultaat is er een stijging van het eigen vermogen, waarbij er diverse bestemmingsreserves zijn gevormd.

De liquiditeitsratio is ruim boven de signaleringsgrens van de inspectie van onderwijs ($< 0,75$). De solvabiliteitsratio ontwikkelt zich ook positief en binnen de signaleringsgrens ($< 0,3$). De signaleringswaarde van de vermogenspositie is meer dan 100%, dit betekent dat er een bovenmatig eigen vermogen is. Dit is het gevolg van de NPO gelden, die in een bestemmingreserve zijn opgenomen. Indien deze gelden buiten beschouwing worden gelaten, dan zou de signaleringswaarde 97,6% zijn, dan is er geen sprake van bovenmatig eigen vermogen.

Tabel 2.3: Financieel overzicht inclusief kengetallen

Financiën (x € 1.000)	2018	2019	2020	2021
Exploitatie en resultaten				
Totale baten	27.098	27.278	27.245	30.825
Totale lasten	26.586	26.647	27.357	28.005
Exploitatieresultaat	512	631	-112	2.820
Saldo fin. Baten en lasten (interest)	-1	-2	-5	-2
Resultaat	511	629	-117	2.818
Balanspositie				
Vaste activa	3.648	4.374	4.995	5.470
Vorderingen	1.182	926	1.011	1.952
Liquide middelen	6.003	5.941	6.360	7.950
	10.833	11.241	12.366	15.372
Vermogen	5.064	5.693	5.575	8.394
Voorzieningen	1.617	1.677	2.030	2.052
Schulden	4.152	3.871	4.761	4.926
	10.833	11.241	12.366	15.372
Kengetallen				
Liquiditeitsratio	1,80	1,85	1,59	2,06
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,62	0,66	0,61	0,68
Signaleringswaarde vermogenspositie	86,0%	102,0%	90,0%	117,3%

3. COLLEGE VAN BESTUUR EN ORGANISATIE

Wij bieden openbaar voortgezet onderwijs op vier scholen. Samen geven wij onderwijs van vmbo tot en met vwo, inclusief Technasium, topsporttalent en onderwijs aan nieuwkomers. Wij leiden jongeren op tot zelfbewuste wereldburgers. Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 27362846. Het administratienummer van het College van Bestuur (CvB) is 42506 (OCW). Op basis van een statutenwijziging d.d. 13 oktober 2020 heeft de stichting vanaf 1 november 2020 een tweehoofdig CvB dat functioneert als bevoegd gezag en dat bestaat uit twee rector-bestuurders. De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op het bestuur en op de gang van zaken en is adviseur, sparringspartner en werkgever van het CvB. Vanuit de Sanctiewet en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) zijn vanaf 27 september 2020 ondernemingen en ook onze scholengroep, verplicht om voor 27 maart 2022 UBO's (Ultimate Beneficial Owners) in te schrijven bij de Kamer van Koophandel. Eind 2021 heeft de scholengroep de twee rector-bestuurders als pseudo-UBO's aangemeld bij de Kamer van Koophandel. Met ingang van 17 maart 2022 zijn beide bestuurders daadwerkelijk ingeschreven.

Missie, visie en kernactiviteit

- **Strategisch Beleidsplan (SBP) 2016-2022**

De scholengroep heeft een SBP "Leonardo da Vinci kijkt vooruit!" 2016-2020. De RvT en de GMR hebben op 7 december en 10 november 2020 goedkeuring gegeven aan/ingestemd met de verlenging van het SBP 2016-2020 tot en met eind 2022. Gelet op het verstrijken van de termijn, actuele wet-/regelgeving en ontwikkelingen en de gewijzigde bestuurlijke organisatie zijn we in 2021 gestart met het proces om te komen tot een nieuwe Strategische Koers. In 2021 hebben we (nog) gewerkt onder de 'paraplu' van het SBP 2016-2022: aan onze gezamenlijke missie 'werken aan talent'. Hierbij hebben individuele persoonsvorming en talentontwikkeling onze prioriteit. Onze visie is dat we dit realiseren door onze kernactiviteit: leerlingen uitdagend, door talent en ambitie gedreven, onderwijs aan te bieden binnen rijke sociale contexten. We gaan uit van de eigen verantwoordelijkheid van de leerling. Dit doen we door leerlingen zelf te laten onderzoeken, hun eigen persoonlijkheid te ontdekken en richting te geven wanneer nodig.

- **Proces Strategisch Koers (SK) 2022-2026**

Onze vier scholen zijn een scholengroep. Naast de autonomie van de afzonderlijke scholen, willen we de komende jaren expliciet aandacht schenken aan datgene wat ons bindt. Daarnaast heeft de scholengroep een openbaar karakter dat we graag willen versterken. Iedere leerling is hier welkom. Dit vraagt om een concrete vertaling van de drie kernwaarden van het openbaar onderwijs (vrijheid, gelijkwaardigheid en ontmoeting) en om een onderwijsaanbod dat het daadwerkelijk mogelijk maakt om iedere leerling, ongeacht zijn of haar capaciteiten en talenten, naar een passend diploma te begeleiden. Een wezenlijk onderdeel hierbij is de verbinding tussen de scholengroep en haar omgeving: het onderwijs naar buiten brengen en onze omgeving naar binnen halen. Het proces om te komen tot een nieuwe SK is als volgt vormgegeven:

- o juni-september 2021: interviews met externe stakeholders (zie blz. 12, horizontale dialoog en maatschappelijk ondernemen);
- o 7 oktober 2021: schoolleiding SG LdV;
- o 26 oktober 2021: scholengroepbrede studiemiddag op het Leonardo College;
- o november 2021: gesprekken met ouders en leerlingen via ouderraden en klankbordgroepen;
- o november/december 2021: de input van bovenstaande (ex- en intern) is samengevat tot de rode draden van de nieuwe SK;
- o 14 december 2021: bijeenkomst GMR-RvT-CvB-Klankbordgroep;
- o januari 2022: gesprekken met leerlingen en geïnteresseerde betrokkenen;
- o 2 februari 2022: de uitgewerkte SK is voorgelegd aan RvT en GMR (Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad).

Op 26 oktober 2021 heeft er op het Leonardo College voor alle medewerkers van de scholengroep een studiemiddag plaatsgevonden. Deze stond in het teken van een (open) discussie over de rode draad van de nieuwe SK. In groepen is er van gedachten gewisseld over onze toekomst: waar is de scholengroep goed in, wat kan beter, wat willen we behouden en verstevigen en wat willen we niet meer. De opbrengst van deze middag was daarna

de rode draad voor gesprekken op de scholen met leerlingen en ouders. Op 14 december 2021 heeft een gezamenlijke bijeenkomst, met GMR, RvT, CvB en de klankbordgroep SK, plaatsgevonden.

Op hoofdlijnen leiden de opbrengsten van de genoemde sessies ertoe dat de nieuwe SK:

- voldoet aan wet en regelgeving (WVO);
- samenhang aanbrengt tussen de ontwikkelingen voor de verschillende beleidsterreinen;
- keuzes maakt, met expliciet aandacht voor dat wat we niet doen;
- ruimte laat voor uitwerking op locatie, in aansluiting op de eigen leerlingenpopulatie;
- invulling geeft aan de kernwaarden van het Openbaar Onderwijs;
- onderscheidend is: andere scholen kiezen hier niet voor;
- aansluit bij de drie doeldomeinen van Biesta: persoonsvorming, socialisatie en kwalificatie;
- onze scholengroep positioneert als onderdeel en in verbinding met Leiden en de wereld.

Tweehoofdig College van Bestuur (CvB)

Op basis van een statutenwijziging d.d. 13 oktober 2020 heeft de Stichting een CvB bestaande uit een door de RvT te bepalen aantal van een of meer personen. Met ingang van 1 juni 2021 heeft de scholengroep een tweehoofdig CvB, dat functioneert als bevoegd gezag en dat bestaat uit twee rector-bestuurders en zijn mevrouw A.M.C. Dezitter en de heer W.A. van der Veer (definitief) benoemd tot lid van het CvB. Voor verdere informatie verwijzen wij naar het eigen hoofdstuk van de Raad van Toezicht in dit jaarverslag.

Naast de werkzaamheden bij de scholengroep hadden de twee rector-bestuurders in 2021 de volgende nevenfuncties:

- De heer W.A. van der Veer:
 - lid Raad van Toezicht Samenwerkingsverband VO regio Leiden (onbezoldigd);
 - kerndocent FIAC (deels bezoldigd);
- Mevrouw A.M.C. Dezitter:
 - lid bestuur Stichting Mixclubs (onbezoldigd);
 - lid Ondernemersfonds Leiden – portefeuille onderwijs (onbezoldigd).

Raad van Toezicht (RvT)

In 2021 bestond de RvT uit de volgende leden:

- Mevr. P.E. Lems, voorzitter tot 13 oktober 2021;
- Dhr. U.E. Speerstra, voorzitter met ingang van 13 oktober 2021;
- Dhr. R.W.J. van Damme;
- Dhr. M.R. Van Zelst;
- Mevr. J.H.M. de Heij;
- Dhr. G.P.G. Kunst.

Voor verdere informatie verwijzen wij naar het eigen hoofdstuk van de RvT in dit jaarverslag.

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

Voor informatie verwijzen wij naar het eigen hoofdstuk van de GMR in dit jaarverslag.

Overzicht scholen

De scholengroep heeft vier scholen (met 2 brinnummers) voor voortgezet openbaar onderwijs. Deze vier scholen verzorgen onderwijs aan ongeveer 2.900 leerlingen en bieden een breed onderwijsaanbod aan.

Brinnummer 20CL:

- **Leonardo College**

Adres tot 1-8-2021: Noachstraat 2, 2324 LT, Leiden
 Adres per 1-8-2021: Telderskade 48, 2321 TE, Leiden
 Onderwijs: Vwo, Havo, Mavo (Vmbo TL) en diverse programma's op het gebied van sport
 Schoolleiding: rector: dhr. W. A. van der Veer, conrector dhr. J. Melchior

Brinnummer 20DF, 3 locaties:

- **Da Vinci College Kagerstraat**

Adres: Kagerstraat 7, 2324 CP, Leiden
 Onderwijs: Vwo, Havo, Mavo (Vmbo TL), Cultuurprofielschool en Technasium
 Schoolleiding: rector: mevr. A.M.C. Dezitter, conrector: mevr. T.S. Schilperoord
- **Da Vinci College Lammenschans**

Adres: Bètaplein 24, 2321 KS, Leiden
 Onderwijs: Mavo (Vmbo GT) en Vmbo (kader en basis)

Schoolleiding: directeur: mevr. A.M.C. Dezitter, conrector: mevr. T.S. Schilperoort

- **Da Vinci College ISK**

Adres: Vijf Meilaan 137, 2324VV, Leiden
Onderwijs: Internationale schakelklas en Mavo (Vmbo GT) en Vmbo (kader en basis)
Schoolleiding: rector: dhr. W. A. van der Veer, teamleider: mevr. M.A.J.C. van Driel

Code Goed Onderwijsbestuur VO

In juni 2019 is de branchcode, de Code Goed Onderwijsbestuur, geactualiseerd. De geactualiseerde code is gebaseerd op vier principes: verantwoordelijkheid, professionaliteit, integriteit en openheid. De RvT en het CvB hebben op 2 februari 2022 expliciet stilgestaan bij de betekenis en adequate toepassing van de code binnen de scholengroep en vastgesteld dat er zich in het kalenderjaar 2021 geen afwijkingen hebben voorgedaan. Voor verdere informatie verwijzen wij naar het eigen hoofdstuk van de RvT in dit jaarverslag.

Jaarplan CvB 2021 'Leonardo als inspiratie'

Eind 2020 heeft het nieuwe CvB het jaarplan 2021 (januari 2021 t/m december 2021) opgesteld. Het jaarplan 2021 is het eerste beleidsstuk van het nieuwe tweehoofdige CvB. In dit jaarplan is (nog) geen koppeling gemaakt met het SBP omdat 2021 een 'tussenjaar' was. Wel is er al, passend binnen de begroting 2021, geanticipeerd op de uitgangspunten van de nieuwe SK. Ons voornemen is dat dit jaarplan onderdeel wordt van de beleidscyclus van de scholengroep. In dit jaarplan ligt de nadruk op het ruimte maken voor de aanwezige kwaliteiten binnen de staf, het onderwijzend (ondersteunend) personeel en de schoolleiding. Daarnaast willen we deze talenten ook breder kunnen inzetten en vertrouwen vooraf geven en verantwoording achteraf krijgen. Hiermee hopen we nog meer in de voetsporen van onze naamgever te treden: Leonardo da Vinci. Hij was een man die zich slecht in woorden laten vangen maar onder andere bekend stond om zijn creativiteit, innovativiteit en intelligentie. Dit zijn eigenschappen die ook binnen de scholengroep ruim voor handen zijn en waar wij meer ruimte voor willen maken. Dit doen we door medewerkers te faciliteren, te ondersteunen en te laten groeien. Oftewel: excellente docenten als inspiratiebron voor leerlingen om hen te helpen hun eigen verwachtingen, tot hun eigen verbazing, te overtreffen. Dit sluit aan bij het thema 'herijking balans decentraal-centraal': herverdelen van werk, heldere mandaten, duidelijke taken en in 2022 een aanpassing van het functiebouwwerk.

Jaarplan CvB 2022 'Investeren in excelleren'

Het jaarplan 2022 hangt samen met de begroting 2022 en past binnen de richting van de nieuwe SK. Naast dat we de scholengroep krachtiger willen positioneren in Leiden en omgeving (een scholengroep die in beweging en in verbinding is) bevat het jaarplan samengevat de uitwerking van de volgende twee hoofdthema's:

- **Herijken van de balans tussen centraal en decentraal**
Leerlingen en medewerkers kiezen bewust voor een school en dat willen wij zo houden. Wel ervaren we dat er, naast de expertise bij de scholen, ook bovenschools bij de scholengroep, veel expertise aanwezig is. Alle expertise willen we optimaal inzetten en daarom herijken. Daarnaast verdient de rol als werkgever een aanscherping: gelijke arbeidsvoorwaarden en afstemming van keuzevrijheid passen bij de invulling van deze rol. Hiermee willen we het mogelijk maken om medewerkers beter in te zetten en te laten groeien en ontwikkelen binnen de scholengroep.
- **Investeren in de medewerker**
In aansluiting hierop willen we investeren in de verschillende functiebouwwerken (OOP, OP en schoolleiding). Dit vanuit onze visie op een professionele organisatie: investeren in mensen om iedereen door te laten groeien. Hierbij hoort een functiebouwwerk, inclusief verantwoordelijkheid en waardering.

Rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen

De rechtmatige verwerving van middelen en rechtmatige en doelmatige besteding van die middelen is de verantwoordelijkheid van het CvB. In dit jaarverslag verantwoordt het CvB zich over de wijze waarop de ontvangen publieke middelen zijn ingezet; wat met die middelen is bereikt in 2021, zowel op het gebied van onderwijskwaliteit en -innovaties als op het gebied van personeel en huisvesting. Wij willen dit inzicht geven door onze bestedingen en keuzes (steeds beter) te koppelen aan onze beleidsdoelstellingen en dit inzichtelijk te maken voor belanghebbenden en toezichthouders. Wij benaderen doelmatigheid als een werkgebied waar zorg voor de onderwijskwaliteit en een verantwoorde en op onderwijskwaliteit gerichte inzet van middelen bij elkaar komen.

Van bestuurs- naar stafbureau & bovenschoolse thema-/werkgroepen

In 2021 is binnen de scholengroep hard gewerkt aan het uitwerken van het nieuwe bestuursmodel. Daarnaast is en wordt er steeds meer gewerkt met bovenschoolse thema- en werkgroepen waarin vertegenwoordigers van de scholen samenwerken met collega's van het stafbureau. Hierdoor worden de kwaliteiten van iedereen, inclusief de stafmedewerkers, breder ingezet en wordt de positie van de scholen binnen de scholengroep versterkt (van bestuurs- naar stafbureau). Hieronder volgt een opsomming van de eind 2021 bestaande bovenschoolse thema- en werkgroepen:

- stuurgroep IBP (Informatiebeveiliging & privacy), deze stuurgroep is in 2017 opgericht;

In het schooljaar 2020-2021 zijn de volgende bovenschoolse werkgroepen opgericht:

- regiegroep covid-19;
- werkgroep facilitair, inclusief huisvesting;
- werkgroep financiën;
- ontwikkelgroep ICT en Onderwijs;
- klankbordgroep SK;
- werkgroep ROS-Rijnland (Rijnland Academische Opleidingsschool);
- werkgroep PR en voorlichting;
- PO/VO community;
- werkgroep Duurzaamheid;
- het scholengroep-Demo-team.

Klachten 2021

Als een probleem, ondanks onze inspanningen, niet naar tevredenheid kan worden opgelost, kan een klacht worden ingediend. De volgende klachten zijn in 2021 aan de orde geweest:

- DvC Kagerstraat - geen;
- DvC Lammenschans: na een incident zijn twee leerlingen verwijderd. De klacht die daarna is ingediend, is door klager ingetrokken;
- Leonardo College - geen;
- Da Vinci ISK - geen.

Externe vertrouwenspersoon (EVP)

In 2021 is 1 melding gedaan bij de externe vertrouwenspersoon (bij de GGD) van de scholengroep. Deze klacht is met inzet van de externe vertrouwenspersoon naar tevredenheid afgehandeld. Het betrof een incident vanuit een school waarbij werd aangegeven dat men zich niet gehoord voelde (communicatie). Er zijn in 2021 geen klachten via de externe vertrouwenspersoon naar de Landelijke Klachtencommissie (LKC) doorgestuurd.

Managementstatuut

Het bevoegd gezag is, op grond van artikel in artikel 32c Wet Voortgezet Onderwijs, gehouden tot het vaststellen van een managementstatuut dat gaat over (onder)mandatering van juridische bestuurlijke taken en bevoegdheden. Deze formele (onder)mandaten moeten expliciet worden vastgelegd. Aansluitend bij het nieuwe bestuursmodel, wordt in 2022 het managementstatuut van de scholengroep aangepast.

Begroting 2022 en meerjarenbegroting 2022-2025

Op 14 december 2021 en 1 februari 2022 hebben de RvT en GMR goedkeuring uitgesproken/ingestemd met de meerjarenbegroting 2022-2025.

Covid-19

Vanaf maart 2020 hebben we te maken met opeenvolgende berichtgeving over ons onderwijs. In 2021 betreft dit voor het voortgezet onderwijs:

- 12 januari 2021: leerlingen hebben tot en met 9 februari 2021 online les, met uitzondering van de leerlingen in de examenklas, kwetsbare leerlingen en leerlingen die beroepsgerichte vakken volgen. Voor de leerlingen die naar school gaan geldt de regel dat zij ook onderling anderhalve meter afstand houden;
- 2 februari 2021: scholen zijn gesloten tot en met de voorjaarsvakantie;
- 1 maart 2021: alle leerlingen gaan minimaal 1 dag per week naar school. Op de dagen dat de leerlingen niet op school zijn volgen zij onderwijs op afstand. Op school gelden strikte regels, zodat het veilig en verantwoord is voor leerlingen en onderwijspersoneel;
- 22 mei 2021: leerlingen hoeven niet langer 1,5 meter afstand tot elkaar te houden;

- 7 juni 2021: alle scholen weer volledig open;
- 30 juni 2021: het dragen van mondkapjes is nog steeds verplicht wanneer je je door de school beweegt. Gedurende de les mogen de mondkapjes af, waarbij het van belang is dat de 1,5 meter afstand tussen leerling en docent in acht wordt genomen;
- 13 augustus 2021: de maatregelen van juni blijven na de zomervakantie van kracht;
- 15 september 2021: het dragen van mondkapjes is niet meer verplicht en versoepeling maatregelen vanaf 25 september:
 - op school zijn leerlingen en medewerkers niet meer verplicht een mondkapje te dragen;
 - de verplichte maatregel, om anderhalve meter afstand tussen leerlingen en medewerkers en medewerkers onderling te houden, is vervallen;
- 2 november 2021: vanaf 3 november gelden nieuwe maatregelen;
- 12 november 2021: vanaf 13 november gelden aanvullende coronamaatregelen voor scholen;
- 14 december 2021: Alle leerlingen en leraren dragen een mondkapje op de gang en doen vaker een zelftest;
- 25 januari 2022: versoepelingen quarantaineregels in het voortgezet onderwijs.

In december 2020 heeft het kabinet 15 miljoen euro vrijgemaakt voor de inkoop van laptops en tablets voor les op afstand tijdens corona. Onze scholengroep is lid van SIVON en heeft in december 2020 een aanvraag bij SIVON ingediend. Deze aanvraag is gehonoreerd. In maart 2021 heeft de scholengroep 250 laptops en 34 tablets ontvangen en uitgereikt aan leerlingen.

Gelet op alle onduidelijkheden rondom Covid-19 zijn in 2021 ook bij onze scholen alle buitenlandse werkweken etc. tot 1 januari 2022 afgelast.

De onzekerheid, de logistiek en de communicatie over covid-19 heeft in 2021 veel tijd en energie gevraagd van collega's, leerlingen en ouders. Zeker de eerste maanden van 2021 hebben in het teken gestaan van het doorlopend anticiperen op nieuwe inzichten en richtlijnen. Iedereen heeft meegedacht, begrip getoond en een bijdrage geleverd om te zorgen dat ook in 2021 ons onderwijs doorging!

Accountant 2021-2025

De RvT besteedt de functie van externe accountant - minimaal- om de vijf jaar opnieuw aan. De opdracht van de RvT aan de accountant Flynth betrof de boekjaren 2016-2020. Na een aanbestedingstraject heeft de RvT op 16 februari 2021 het accountantskantoor Astrium benoemd voor de boekjaren 2021-2025.

Samenwerkingsverband VO2018

Het samenwerkingsverband VO2018 is in augustus 2020 overgegaan naar een nieuw bestuursmodel met een nieuwe naam en een nieuw logo. In januari 2021 heeft een risicoanalyse plaatsgevonden. Vanaf 1 november 2020 maakt Annick Dezitter, namens het CvB, deel uit van het Algemeen Bestuur van het samenwerkingsverband. In 2021 is de samenstelling van het bestuur en de Raad van Toezicht aangepast.

Horizontale dialoog en maatschappelijk ondernemen

De scholengroep zoekt steeds de verbinding met externe partners en het bedrijfsleven voor het ontwikkelen van een visie, beleid en om het onderwijsaanbod inhoudelijk aan te laten sluiten bij de maatschappij. Bij het opstellen van de nieuwe SK 2022-2026 zijn intern leerlingen, ouders en medewerkers geraadpleegd en extern de volgende partners geïnterviewd:

- College van B&W van de gemeente Leiden;
- Bureau Blaauwberg Leiden;
- PROOLEiden;
- mboRijnland;
- VO-Raad;
- Gelijke Kansen Alliantie;
- Onderwijsinspectie;
- Sociaal en Cultureel Planbureau.

- Bestuurders overleg VO Leiden en omgeving

De bestuurders VO regio in Leiden en omgeving vergaderen ongeveer 5 keer per jaar en hebben rondom (het organiseren van) de open dagen intensiever contact. Het voorzitterschap rouleert om de 2 schooljaren. Voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 is Wim van der Veer (CvB van onze scholengroep) voorzitter.

- **Samenwerking Mbo-Rijnland: de Leidse Aanpak**

Na verkennende gesprekken met het Mbo-Rijnland zijn er flinke stappen gezet in de samenwerking met VO-scholen in Leiden en omgeving. Planmatig gaat er gewerkt worden aan een verbetering van de aansluiting VMBO-MBO op meerdere terreinen. Voorlichting, contact en leren van elkaars werkwijze zijn daar belangrijke onderdelen van. Ook de ontwikkeling van de Nieuwe Leerweg, waar ook wij als VMBO-TL mee te maken krijgen, is onderdeel van de agenda. Het plan is inmiddels vastgesteld. Er zijn werkgroepen gevormd om de doelstellingen aan te pakken, waarin onze scholengroep participeert.

- **Samenwerking VO en VSO**

Een van de ambities in het ondersteuningsplan 2020-2024 van het samenwerkingsverband (SWV) VO regio Leiden is versteviging van de samenwerking tussen VO en VSO. Op basis van deze inventarisatie zijn diverse scenario's met de VO-schoulers besproken en de scholen konden vervolgens aangeven voor welk(e) scenario ('s) zij belangstelling hebben.

- Bij het DvC Kagerstraat en het Leonardo College richt de deskundigheidsbevordering zich op:
 - ✓ ondersteuning bij casuïstiek;
 - ✓ driemaal een presentatie (theoretisch en praktisch) over een specifiek thema.
 - ✓ De twee scholen nemen ook graag deel aan uitwisseling met het VSO en aan workshops die door het SWV verzorgd worden.
- Het DvC Lammenschans heeft de wens om bij de start van het schooljaar 2021-2022 in overleg met de directie van de Leo Kanner Onderwijsgroep en hun gedragswetenschappers/zorgcoördinatoren het perspectief op samenwerking in hybride trajecten en/of terugkeer naar VO met elkaar te bespreken, zo mogelijk aan de hand van casuïstiek.

- **Samenwerking PO en VO**

Op 5 juli 2021 is een subsidie toegekend voor doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen (traject doorstroom POVO: Oog in Oog, een blik op de toekomst). Deze subsidie is gezamenlijk aangevraagd door het primair en voortgezet openbaar onderwijs in Leiden. Het openbaar onderwijs in Leiden willen gelijke kansen creëren voor leerlingen en doorgaande leerlijnen versterken door:

- *Doorstroom PO-VO*: inzicht krijgen in het doorstroomproces en vervolgens afspraken maken en implementeren om de gelijke kansen van de leerlingen bevorderen;
- *Doorlopende leerlijnen*: versterken van de waarden van het openbaar onderwijs in Leiden en samenwerken bij het opzetten van een leerlijn voor burgerschapsvorming, passend bij de openbare identiteit zodat we gezamenlijk werken aan een doorgaande leerlijn voor de leerlingen op dit gebied en verdere uitwerking van digitale geletterdheid, technologie en het vak onderzoek & ontwerp (O&O);
- *Community-vorming*: onderwijs versterken door middel van samenwerking op personeelsgebied: docenten die lesgeven in de bovenbouw van het PO en de onderbouw van het VO.

Het hoofddoel is: Leerlingen doorlopen een doorgaande ontwikkeling die passend is bij zijn of haar capaciteiten en in de scholen is de openbare identiteit zichtbaar in het burgerschapsonderwijs en in de cultuur.

Beide leden CvB maken deel uit van de stuurgroep. Het traject loopt tot augustus 2022. In december 2021 heeft een tussenevaluatie plaatsgevonden.

- **Verkiezingspamflet gemeenteraadsverkiezingen 2022**

Net zoals in 2018 is er, door de onderwijsbesturen in Leiden, voor de gemeenteraadsverkiezingen van 17 maart 2022, een gezamenlijk verkiezingspamflet door de onderwijsbesturen in Leiden opgesteld. Het pamflet is ontwikkeld door: SCOL (Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden), Vlietland College, SG Leonardo Da Vinci, PROO (Stichting Openbaar Primair en speciaal Onderwijs Leiden Leiderdorp), SPL (Stichting Peuterspeelzalen Leiden) en het Stedelijk Gymnasium. Ook andere geïnteresseerde besturen hebben het pamflet ondertekend. De besturen hopen met het pamflet draagvlak te verspreiden en de kans te vergroten dat gezamenlijke doelen worden omgezet in acties. De onderwerpen zijn: de rol van Leiden als (internationale) kennisstad, Leiden als aantrekkelijke stad voor

leraren, kansengelijkheid in het onderwijs, samenwerking van onderwijs en jeugdzorg/ jeugdhulpverlening, integrale onderwijshuisvesting, samenwerking met ondernemers, samenwerking in de totale lijn: kinderopvang, voorschoolse educatie, PO, VO, MBO, HBO en WO.

Jaarstukken en accountantscontrole 2020

In april 2021 vond de accountantscontrole plaats. Het bestuursverslag en de jaarrekening 2020 zijn in april en mei besproken met de GMR en de RvT. In de RvT-vergadering van 9 juni 2021 zijn deze documenten en het accountantsverslag 2020 besproken in aanwezigheid van de accountant Flynth en heeft de RvT de jaarrekening en het bestuursverslag 2020 goedgekeurd.

Aanbestedingen

Tijdens de accountantscontrole van de jaarrekening 2020 zijn er door de accountant Flynth vragen gesteld over de aanbestedingen. Naar aanleiding hiervan is intern geconstateerd dat er aandachtspunten zijn.

Vanuit de scholengroep is er de wens om dit proces goed op orde te hebben. Derhalve is er allereerst gestart met een notitie waarin staat wanneer en wat er aanbesteed dient te worden. Vervolgens is er op basis van de realisatie 2020 een aanbestedingenregister opgesteld, waarin staat opgenomen welke zaken er door wie en wanneer aanbesteed zijn, danwel moeten worden.

Nieuwe wet- en regelgeving

Bij de start van het nieuwe schooljaar 2021-2022 gelden de volgende nieuwe wetten/regelingen waar VO-scholen rekening mee moeten houden:

- **Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR)**

Per 1 juli 2021 is de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR) ingevoerd. Deze wet heeft gevolgen voor bestuurders en intern toezichthouders in het voortgezet onderwijs en voorziet in maatregelen om de kwaliteit van bestuur en toezicht bij onder andere stichtingen te verbeteren.

De statuten van stichting LdV zijn recent, in 2020, gewijzigd in verband met de wijziging van het bestuursmodel van de scholengroep. Gelet op deze wet is het van belang om de statuten waar nodig in lijn te brengen met de WBTR. Bepalingen die nu in de statuten zijn opgenomen en die niet in lijn zijn met de WBTR, dienen als ongeschreven te worden beschouwd en zijn niet langer geldig. Wel is het van belang om vast te stellen op welke punten de statuten afwijken, welke artikelen moeten worden aangepast en wanneer. Voor bestuurders en toezichthouders in het onderwijs gelden aanscherpingen en verduidelijkingen op het gebied van:

1. De uitgangspunten die bij de vervulling van taken in acht moeten worden genomen; uniformering taakopvatting;
2. De positie van bestuurders en toezichthouder met een tegenstrijdig belang;
3. Een regeling voor bestuurder en toezichthouder op het gebied van belet- en ontstentenis: In de huidige statuten is dit geregeld.
4. De regels over aansprakelijkheid van bestuurders en commissarissen: In maart 2021 is de aansprakelijkheidsverzekering LdV uitgebreid, derhalve is op dit punt geen actie nodig.

Het voornemen is om bij de eerstvolgende statutenwijziging de volgende twee wijzigingen mee te nemen:

- uniformering taakopvatting;
- tegenstrijdig belang.

Over dit voornemen zijn op 21 en 22 september 2021 de GMR en RvT geïnformeerd.

- **Eindexamenbesluit VO**

Per 1 augustus 2021 zijn de aanpassingen in het Eindexamenbesluit VO in werking getreden. Het doel van de veranderingen is de kwaliteit en de kwaliteitsborging van de schoolexaminering te versterken.

- **Wet burgerschapsonderwijs**

Per 1 augustus 2021 is de 'Wet verduidelijking van de burgerschapsopdracht aan scholen in het funderend onderwijs' van kracht.

- **Richtlijn bescherming klokkenluiders**

Op 16 december 2019 is de EU-richtlijn bescherming klokkenluiders in werking getreden. Ter implementatie van deze richtlijn is momenteel een nieuwe Wet bescherming klokkenluiders (die de Wet huis voor klokkenluiders zal vervangen) in behandeling bij de Tweede Kamer. De VO-raad werkt aan een aangepast modelreglement voor het voortgezet onderwijs. Zodra deze beschikbaar is, wordt onze Klokkenluidersregeling aangepast.

- **Wet vrijwillige ouderbijdrage**

Op 1 augustus 2021 is de nieuwe wet vrijwillige ouderbijdrage in werking getreden. Deze wet regelt dat (uiteeraard) ook leerlingen wiens ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet (kunnen of willen) betalen, mee moeten kunnen doen aan alle activiteiten die georganiseerd worden door de school.

De praktijk kan zijn dat een school een reis wil organiseren maar geen zekerheid heeft over het aantal ouders dat de vrijwillige ouderbijdrage betaalt, terwijl wel alle leerlingen meegaan. Onvoldoende financiering kan ertoe leiden dat de school en deel, uit de onderwijsbekostiging, moet bijdragen. Onze scholen moeten dus vooraf goed nadenken over de financiële haalbaarheid (en eventuele vroegtijdige verplichtingen) en eventuele consequenties (zoals alternatieve financiering of als activiteiten niet door zouden kunnen gaan).

Tegen de achtergrond van de onduidelijkheid rondom Covid-19 en de gewijzigde wet- en regelgeving inzake de vrijwillige ouderbijdrage, zijn bij onze scholen zijn buitenlandse werkweken etc. tot 1 januari 2022 afgelast.

Daarom zijn nog te weinig ervaringen opgedaan om beleid op te stellen. Veel reizen zijn uitgesteld. Wel loopt er op dit moment bij het Leonardo College een pilot t.a.v. een wintersportreis in april 2022 die doorgaat. Onder andere naar aanleiding van deze pilot, vindt eind april 2022 een evaluatie plaats en worden beleidsmaatregelen opgesteld. Conform de WMS (Wet medezeggenschap op scholen) zal de GMR om instemming worden gevraagd over een scholengroepbreed voorstel met betrekking tot de wijze waarop wij bij onze scholengroep (het innen van) de vrijwillige ouderbijdrage willen vormgeven.

- **Vereenvoudiging bekostiging**

De invoering van de vereenvoudiging bekostiging betekent ook dat de regeling waarmee geïsoleerde scholen extra bekostiging krijgen per 1 januari 2022 zal ingaan. In de begroting 2022 zijn de betreffende baten op basis van deze nieuwe methodiek berekend. Er is een algemene overgangsregeling van 4 jaar, waardoor de bekostiging met ingang van 1 januari 2022 elk jaar met 20% aangepast zal worden. Hier is de afgelopen jaren in de meerjarenbegroting reeds rekening mee gehouden.

4. VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

Statuten en toezichtkader

Op basis van de statuten heeft Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci een Raad van Toezicht (RvT). Deze houdt toezicht op het bestuur en op de gang van zaken en is adviseur en werkgever van het College van Bestuur (CvB). De leden worden benoemd door de gemeenteraad van de gemeente Leiden. De RvT houdt toezicht op basis van het toezichtkader RvT. In het Toezichtkader zijn de volgende vijf functies van de RvT omschreven: de toezichthoudende taak, de adviserende taak, de werkgeverstaak, de goedkeurende taak en de verantwoordingstaak. De RvT houdt daarbij toezicht op de naleving wettelijke voorschriften. Het Toezichtkader RvT is gepubliceerd op de website van de scholengroep.

Code Goed Onderwijsbestuur

De RvT volgt de Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019. Op 31 januari 2022 hebben wij het jaar 2021 geëvalueerd aan de hand van de tool oriëntatie code goed toezicht van de VTOI. Bij de evaluatie was de voltalige RvT aanwezig. Bij de evaluatie zijn de volgende werkafspraken gemaakt:

- Ontwikkelen toezichtvisie, met name rolverdeling en samenspel;
- Werken met de toezichtkalender;
- Regelmatige reflectie op Codes Goed Toezicht (VTOI-NVTK) en Goed Onderwijsbestuur (VO-raad);
- Verder uitwerken netwerkrol en stakeholdersbeleid;
- Inwerk-/starttraject en -pakket voor nieuwe leden RvT;
- Diversiteit in de RvT versterken.

De scholengroep heeft een Integriteitscode en een Klokkenluidersregeling, deze documenten zijn gepubliceerd op de website van de scholengroep. In 2021 zijn er op basis van genoemde twee regelingen geen meldingen gedaan. In de Governance Code is opgenomen dat leden van de RvT niet tegelijkertijd de functie kunnen vervullen van bestuurder van een andere onderwijsorganisatie binnen de onderwijssector VO. Hieraan voldoen de leden van de RvT. Ook is voldaan aan de andere bepalingen rond onafhankelijkheid en tegenstrijdige belangen binnen het bevoegd gezag en de toezichthouders.

Op 2 februari 2022 hebben het CvB en de RvT in het kader van een gezamenlijk professionaliseringstraject uitvoerig gesproken over de code voor (verdere) gezamenlijke bewustwording van de principes zoals genoemd in de code, een kritische reflectie op de toepassing hiervan en het waarden gedreven handelen van bestuur én intern toezicht te stimuleren. Daarbij zijn gemeenschappelijke ijkpunten geformuleerd. Tevens is vastgesteld in hoeverre de scholengroep voldoet aan de 4 principes en 4 pas-toe bepalingen en welke concrete nog acties nodig zijn.

Tweehoofdig College van Bestuur (CvB)

Op basis van een statutenwijziging d.d. 13 oktober 2020 heeft de Stichting een CvB bestaande uit een door de RvT te bepalen aantal van een of meer personen. De RvT heeft op 15 oktober 2020 de twee zittende rectoren per 1 november 2020 (voor een jaar) benoemd tot lid van het CvB. Vanaf dat moment heeft de Stichting een tweehoofdig CvB. Het schooljaar 2020-2021 was een proefperiode. Na een eindevaluatie is besloten per 1 juni 2021 de structuur met een tweehoofdig CvB dat functioneert als bevoegd gezag en dat bestaat uit twee rector-bestuurders te formaliseren.

Vergaderingen

In 2021 heeft de RvT zeven keer vergaderd. De volgende onderwerpen werden structureel geagendeerd:

- voortgang renovatie DvC Kagerstraat;
- huisvesting DvC Lammenschans – DvC ISK;
- STO (Sterk Techniek Onderwijs);
- administratie FZ en PZ (in eigen beheer of uitbesteden);
- onderwijs: kwaliteit, aanbod en innovatie;
- profilering scholen en scholengroep;
- wijziging landelijke bekostiging;
- covid-19-maatregelen;
- voortgang en verantwoording subsidies.

In de bijlage "Vergaderoverzicht RvT" staat een overzicht van de andere onderwerpen die zijn besproken.

Rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen

Dit jaar zijn verder stappen gezet in het zichtbaar maken van de rechtmatigheid, doelmatigheid en efficiency van middelen. Bestedingen worden steeds beter gekoppeld aan beleidsdoelstellingen en bestuurlijke keuzes. Daarnaast helpen benchmarks en normeringen bij het maken van en het toezicht houden op beleidskeuzes. De RvT ziet erop toe dat in de diverse stappen van de Plan-Do-Check-Act cyclus de koppeling tussen beleid en uitvoering wordt gemonitord en dat zonodige bijsturing plaatsvindt. Vertrekpunt hierbij is de vaststelling of de gestelde doelen zijn gericht op het realiseren van de maatschappelijke en statutaire doelstellingen van de scholengroep.

Verbindingen

Via verschillende vormen van strategische samenwerking is bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen van de scholengroep. De scholengroep heeft als openbare school een verbinding met de gemeente Leiden. Verder participeert de scholengroep in het Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek en is er samenwerking met andere vo-instellingen binnen de Leidse regio. Binnen de onderwijsketen wordt samengewerkt met po, mbo, en ho.

Toezicht beleid interne stakeholders

De Raad van Toezicht heeft geconstateerd dat de horizontale dialoog rond de SK vorm heeft gekregen in 2021 vooral vorm heeft gekregen bij het opstellen van de SK. Naast de reguliere medezeggenschap zijn ouders en leerlingen actief betrokken bij het strategie proces.

Toezicht op kwaliteitszorg

Tijdens de RvT vergaderingen komen periodiek de onderwijsopbrengsten -resultaten aan de orde. Daarnaast houdt de RvT toezicht op de toepassing van de pdca-cyclus binnen de scholengroep. Aanvullend op de structurele aandacht voor de resultaten en de werking van het systeem van kwaliteitszorg heeft de RvT besloten kwaliteit als thema te agenderen op een van de bijeenkomsten in 2022.

RvT en GMR

Tenminste tweemaal per jaar heeft de RvT een gesprek met (een afvaardiging van) de GMR. In 2021 heeft dit plaatsgevonden op 18 mei en 14 december. Als onderwerpen zijn onder andere aan bod gekomen: de bestuursstructuur scholengroep, de benoeming van het CvB en de uitgangspunten van de SK 2022-2026.

RvT en gemeente Leiden

Op 7 december 2021 heeft het jaarlijkse overleg over de onderwijsinhoudelijke en financiële voortgang van de scholengroep plaatsgevonden met de wethouder Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën van de gemeente Leiden. Hierbij waren het CvB en twee leden van de RvT aanwezig.

Zelfevaluatie 2021

De RvT voert jaarlijks een zelfevaluatie uit: het ene jaar doet de RvT dit zelf, het andere jaar wordt de RvT begeleid door een externe deskundige. In 2020 heeft de zelfevaluatie plaatsgevonden met begeleiding van een extern deskundige. Op 31 januari 2022 verzorgt de RvT zelf de zelfevaluatie 2021.

Leden

In 2021 bestond de RvT uit de volgende leden:

- Mevr. P.E. Lems, voorzitter;
- Dhr. U.E. Speerstra, voorzitter;
- Dhr. R.W.J. van Damme;
- Dhr. M.R. Van Zelst;
- Mevr. J.H.M. de Heij;
- Dhr. G.P.G. Kunst.

Mevr. P.E. Lems is afgetreden op 13 oktober 2021 (einde tweede zittingstermijn met de statutaire verlenging van 1 jaar). De Raad dankt Ellen Lems voor vele werk voor de scholengroep en heeft in 31 januari 2022 afscheid van haar genomen tijdens een gezamenlijk diner.

Op 28 januari 2021 heeft de gemeenteraad de heer U.E. Speerstra benoemd met ingang van 1 februari 2021.

De RvT heeft op 22 september 2021 besloten dat het voorzitterschap van de RvT met ingang van 13 oktober 2021 wordt overgedragen aan de heer Speerstra.

Een BAC (benoemingsadviescommissie), bestaande uit 2 leden RvT en 2 leden GMR, heeft begin 2021 een nieuw lid voor de RvT geworven: de heer G.P.G. Kunst. De RvT heeft op 6 juli 2021 de heer Kunst, op bindende voordracht van de ouders of verzorgers van de leerlingen die zijn ingeschreven op de door de Stichting in stand gehouden scholen (artikel 12, lid 2 sub a van de statuten van Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden), voorgedragen voor benoeming door de gemeenteraad. Vooruitlopend op de formele benoeming, is de heer Kunst, na de zomervakantie, als aspirant-lid aanwezig geweest bij de vergadering van de RvT d.d. 22 september 2021. Op 21 december 2021 heeft de gemeenteraad van de gemeente Leiden, overeenkomstig het bepaalde in artikel 12, lid 2, onder a, van de Statuten van Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci Leiden en met toepassing van artikel 42b, lid 12, onder b, van de Wet op het voortgezet onderwijs – besloten de heer GKunst met terugwerkende kracht per 12 oktober te benoemen tot lid van de RvT.

In 2021 bestond de auditcommissie RvT uit de heren Van Zelst en Speerstra. De heer Speerstra heeft van 1 april 2021 tot 13 oktober 2021 zitting gehad in deze commissie. De heer Kunst heeft vanaf 12 oktober 2021 naast de heer Van Zelst, zitting in deze commissie. In 2021 bestond de remuneratiecommissie RvT uit mevrouw De Heij (als opvolgster van mevrouw Lems) en de heer Van Damme.

Auditcommissie RvT (AC)

In 2021 bestond de auditcommissie, net als in voorgaande jaren, uit twee leden van de Raad met financiële en onderwijsinhoudelijke kennis. Aan de vergaderingen van de auditcommissie nemen de leden van het CvB en de controller deel. Voorafgaand aan de vergaderingen van de voltallige Raad, bespreekt de auditcommissie onderwerpen met een financieel perspectief en informeert en adviseert vervolgens de voltallige Raad. Van de vergaderingen van de auditcommissie wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt, voorafgaand aan de vergadering van de Raad, verzonden en wordt in de vergadering behandeld. De auditcommissie streeft naar een sterke betrokkenheid van de schoolleiders om het gevoerde beleid op schoolniveau in overeenstemming te krijgen en te houden met de financiële kaders op stichtingsniveau. De auditcommissie heeft in 2021 vijf keer vergaderd. Als gevolg van de coronapandemie hebben deze vergadering online plaatsgevonden. Daarnaast heeft over diverse onderwerpen veelvuldig telefonische afstemming plaatsgevonden tussen het CvB en de auditcommissie.

In de vergadering van de RvT van 9 juni 2021, zijn, in bijzijn van Flynth accountants, het accountantsverslag, het bestuursverslag en de jaarrekening 2020 besproken, hetgeen heeft geleid tot goedkeuring van de twee laatstgenoemde documenten.

Flynth accountants heeft een goedkeurende accountantsverklaring bij de getrouwheid van de jaarrekening afgegeven. Bij de rechtmatigheid van de jaarrekening is een rapport van bevinding opgesteld inzake een 3-tal VOG's die te laat zijn verkregen. Bij alle overige rechtmatigheidscontroles was geen sprake van bijzonderheden.

De RvT heeft in overleg met het College van Bestuur besloten om de accountants-dienstverlening na 5 jaar opnieuw onderhands aan te besteden. Begin 2021 is deze aanbesteding uitgevoerd en heeft geleid tot benoeming van accountantskantoor Astrium als controlerend accountant met ingang van boekjaar 2021.

Het door Astrium uitgevoerde initiële onderzoek leidde tot de conclusie dat de administratieve organisatie en interne beheersing van een toereikend niveau is. Verder zijn een aantal quick wins verwoord in het door Astrium uitgebrachte rapport waaraan opvolging zal worden gegeven. De bevindingen in de managementletter zijn in lijn met eerdere jaren en leverde het beeld op dat de scholengroep haar financieel-administratieve processen goed op orde heeft.

Ten aanzien van de financiële kengetallen die OCW hanteert, is de conclusie dat de scholengroep hier ruimschoots aan voldoet.

Met ingang van 1 januari 2022 heeft OCW een nieuw bekostigingsmodel ingevoerd hetgeen voor de scholengroep (in stappen) leidt tot een relatief beperkte daling van de voor de scholengroep beschikbare middelen.

Het CvB heeft een Jaarplan 2022 uitgewerkt in een geheel gewijzigde opzet, waarin aan de hand van een aantal thema's inhoudelijke en financiële keuzes worden gemaakt. Deze elementen zijn in de auditcommissie onderwerp van gesprek geweest. Zowel in het Jaarplan, als ook in de periodieke financiële rapportages is onderscheid aangebracht tussen structurele en tijdelijke middelen en de wijze van interne toewijzing en besteding daarvan.

Een veelheid aan onderwerpen, is ter voorbereiding op de RvT-vergadering, in de Auditcommissie besproken, de belangrijkste zijn:

- De managementletter en het accountantsverslag;
- Het bestuursverslag en jaarrekening 2020;
- Uitkomsten initieel onderzoek nieuwe accountant Astrium;
- De kaderbrief en het formatieplan voor de begroting 2022;
- De begroting 2022 en de onderliggende kaders;
- Evaluatie begrotingsproces 2021;
- Het Nationaal Programma Onderwijs, in het bijzonder de wijze van verwerking in de maandrapportages en jaarrekening;
- De financiële maandrapportages en daaruit naar voren komende aandachtspunten;
- Uitgevoerde risico- en fraude-analyse;
- Aangepast treasurystatuut;
- Verbeterpunten in de samenwerking met administratiekantoor OHM, waaronder het onderzoek naar het insourcen van de financiële administratie;
- De financiële stand van zaken inzake de nieuwbouw van het Leonardo College en de renovatie van een gebouwonderdeel van het Da Vinci College, locatie Kagerstraat;
- Voorstel financieel eindejaarsgeschenk personeel.

Al met al kan worden gesteld dat de auditcommissie terug kan kijken op een intensief en constructief vergaderjaar.

Remuneratiecommissie

De vicevoorzitter en een lid van de RvT vormen samen de remuneratiecommissie. Deze commissie heeft tot taak de besluitvorming van de RvT voor te bereiden inzake rechtspositionele aangelegenheden en bezoldigingsbeleid van het CvB. Tevens bereidt deze commissie de beoordeling van het functioneren van de RvT voor en doet een voorstel voor de beloning van de RvT. Met ingang van 1 november 2020 is er sprake van een tweehoofdig CvB. Het schooljaar 2020-2021 was een proefperiode, die aan het einde van het schooljaar is geëvalueerd. In 2021 heeft de remuneratiecommissie de vinger aan de pols gehouden voor wat betreft de implementatie van het 2-hoofdig College van Bestuur model.

Met ingang van de formele benoeming d.d. 1 juni 2021 zijn beide leden CvB ingeschaald volgens de reguliere cao VO. Inzicht in de beloning van het CvB wordt gegeven in het hoofdstuk financiën in de jaarrekening. De RvT heeft voor 2021 vastgesteld dat het CvB, conform de geldende regelgeving, in bezoldigingsklasse D onderwijsinstellingen valt, op basis van in totaal 12 complexiteitspunten (baten 6 punten, leerlingen 3 punten en onderwijssoorten 3 punten). De bezoldiging valt binnen de normen van de WNT. De beloning van het CvB kent geen variabel deel en is niet afhankelijk van de prestaties en/of het financiële resultaat van de scholengroep.

De scholengroep verstrekt ten principale geen persoonlijke leningen, garanties en dergelijke aan het CvB.

Scholing

Door covid-19 hebben de scholingsactiviteiten van de leden van de RvT beperkt tot geen doorgang kunnen vinden. De RvT heeft een scholingsplan 2021-2022 vastgesteld en gaat in 2022 gezamenlijke scholing volgen met het CvB.

Honorering/WNT, rooster van aan- en aftreden en nevenfuncties

De RvT volgt ten aanzien van de honorering van leden van de raad de cao Bestuurders VO 2020-2021 en heeft in 2021 besloten dat de leden de volgende vergoeding ontvangen:

- Voorzitter RvT € 6.408;
- Leden RvT € 4.272;
- Leden audit- en remuneratiecommissie € 981.

In bijlage 4.1 is een overzicht opgenomen van de vergoedingen 2020 en 2021 (excl. reiskosten en excl. btw).

Bijlage 4.1: Honorering RvT

Raad van Toezicht	2021	2020
Dhr. L.J. Veldhuyzen	-	2.589
Dhr. M.R. van Zelst	5.253	5.148
Dhr. R.W.J. van Damme	5.253	5.150
Mevr. P.E. Lems	5.329	7.244
Mevr. J. de Heij	4.517	4.050
Dhr. U.E. Speerstra	4.872	-
Dhr. G. Kunst	2.627	-
Totaal	27.851	24.181

Bijlage 4.2: Samenstelling RvT

Naam	Beroep/Functie	Nevenfuncties	Achtergrond, deskundigheid	Termijn
Mevr. drs. P. E. Lems (voorzitter)	Interimmanager onderwijs (Lems Management)	Geen	Onderwijs (vo, mbo en hbo) Kwaliteitsmanagement	1-8-2012 tot 1-8-2016 herbenoemd: 1-8-2016 tot 13-10-2021 Op voordracht GMR-oudergeleding
Dhr. U. E. Speerstra (voorzitter)	Rector Herbert Vissers College	Geen	Onderwijs (VO, MBO, WO) Onderwijsontwikkeling Kwaliteitsmanagement	1-2-2021 tot 1-2-2025 Op voordracht van de RvT
Dhr. drs. R.W.J. van Damme (vice-voorzitter)	Vereniging Vluchtelingen Werk Nederland	Geen	Financieel Openbaar bestuur Management	1-12-2015 tot 1-12-2019 herbenoemd: 1-12-2019 tot 1-12-2023 Op voordracht GMR-oudergeleding
Dhr. M.R. van Zelst QC	Financieel Directeur STC Group	- Lid Raad van Toezicht Erasmus College Zoetermeer (bezoldigd) - Lid Raad van Toezicht St. Georganiseerde eerstelijnszorg Zoetermeer (SGZ) (bezoldigd)	Financieel Onderwijs (po, vo, mbo, hbo en wo)	1-12-2015 tot 1-12-2019 herbenoemd: 1-12-2019 tot 1-12-2023 Op voordracht GMR
Mevr. J.H.M. de Heij	Adviseur	- Lid adviesraad sociaal domein gemeente Alphen aan den Rijn (onbezoldigd) - Lid Raad van Toezicht St. Klasse Gouda (bezoldigd – VTOI)	Bestuur onderwijs HRM/Financieel Management gezondheidszorg	12-3-2020 tot 12-3-2024 Op voordracht RvT
Dhr. G.P.G. Kunst	Directeur Directie Internationaal Beleid Ministerie OCW	Adviserend lid Nationale Unesco Commissie (onbezoldigd, vanuit rol OCW)	Juridisch Politiek bestuurlijk Onderwijs	12-10-2021 tot 12-10-2025 Op voordracht GMR-oudergeleding

Bijlage 4.3: Vergaderoverzicht RvT

	16-02	11-03	18-05	09-06	22-09	27-10	14-12
Bestuurlijke ontwikkeling etc.							
Jaarplan CvB 2021 en 2022							
Voortgang bestuursstructuur							
Evaluatiedocument bestuursstructuur							
1 ^e enquête bestuursstructuur							
Definitieve bestuursstructuur							
Benoeming CvB							
Doelstellingen schooljaar 2021-2022							
Proces SK 2022-2026							
Rode draad SK 2022-2026							
Opbrengsten SK							
Onderwijs(vernieuwing)							
Thema vmbo in- en extern							
Vervolg thema vmbo in- en extern							
Personeel							
WNT-complexiteitspunten							
(Kaderbrief) formatie 2021-2022							
Kwaliteitszorg							
Rapportage CvB t/m maart 2021							
Bestuursverslag en Jaarrekening 2020							
Accountantsverslag 2020							
Analyse leerlingentellingen 1 oktober 2020							
Examenresultaten 2021							
WBTR							
Cijfers start schooljaar 1 augustus 2021							
Rapportage CvB t/m augustus 2021							
Update IBP- beleid							
Gedragcode ICT & sociale media							
SWOT-analyse scholengroep							
Gebouwen en beheer							
Voorziening groot onderhoud							
Financien							
Aanbesteding accountant 2021-2025							
Concept-jaarcijfers 2020 & forecast 2021							
Managementletter accountant 2020							
Nationaal Programma Onderwijs							
Initiële controle Astrium							
Evaluatie begrotingsproces							
Fraude en Treasurystatuut							
Doel- en rechtmatige besteding middelen							
Begroting 2022-2025							
Update forecast 2021							
Eindafrekening nieuwbouw Leonardo College							
Bekostiging vmbo-leerlingen							
Overig							
Voorzitterschap en vacature RvT							
Jaaragenda met onderwerpen 2021-2022							
Toezichtkalender RvT 2021-2022							
Scholingsplan RvT en scholing CvB/RvT							
Jaarlijks gesprek wethouder							

5. VERSLAG GEMEENSCHAPPELIJKE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD

Samenstelling Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR)

Elke school uit onze scholengroep heeft een medezeggenschapsraad of een deelraad. Hierin worden personeel, ouders en de leerlingen vertegenwoordigd. De scholen vaardigen uit hun midden twee personeelsleden en indien mogelijk een ouder en een leerling af naar de GMR. De GMR bestaat eind 2021 uit tien leden.

Tabel 5.1: Samenstelling GMR

Naam	Geleding	Jaar van aantreden	Termijn loopt tot	Herkiesbaar
Monique Ruben (voorzitter)	Personeel DvC Lammenschans	10-2019	10-2023	ja
Suzanne Cengiz (secretaris)	Personeel DvC Leonardo College	09-2021	09-2025	ja
Masja Verver (vice-voorzitter)	Personeel DvC Lammenschans	09-2019	09-2023	ja
Mark Gritter	Personeel Leonardo College	09-2016	09-2024	nee
Nadia Khawalid	Personeel DvC Kagerstraat	09-2022	09-2026	Ja
Jan Buurman	Personeel DvC Kagerstraat	09-2022	09-2026	ja
Marcel Terlouw	Ouder DvC Kagerstraat	07-2020	07-2024	ja
Erika Anghel	Ouder DvC Lammenschans	10-2019	10-2023	ja
Alexandra Kuipers	Ouder Leonardo College	12-2018	12-2022	ja
Ben Kelder	Leerling DvC Kagerstraat	01-2020	n.v.t.	n.v.t.

Marianne Laponder is, i.v.m. langdurige afwezigheid wegens ziekte van de voorzitter, waarnemend voorzitter m.i.v. december 2021

Personeel DvC Kagerstraat

RvT

De GMR heeft in totaal driemaal met de RvT gesproken. Hierin is in één brainstormsessie met elkaar gesproken over de opzet van een nieuwe SK. In de twee overige vergaderingen is gesproken over de bestuurs-opvolging en de nieuwe bestuursstructuur.

Bestuurlijk/inhoudelijk

De GMR is betrokken gebleven bij het evaluatieproces van de gewijzigde bestuursstructuur. Op basis van de uitkomsten van twee enquêtes (december en april) over het nieuwe bestuursmodel is een evaluatiedocument opgesteld, dat tweemaal met de GMR is besproken. Daarna is in mei, tijdens de vergadering met de RvT, gesproken over het besluit van de RvT tot definitieve benoeming van het huidige CvB.

De GMR heeft o.a. aangedrongen op een sollicitatieprocedure voor de door deze benoeming vrijgekomen bestuurstaken. Daarnaast heeft de GMR aandacht gevraagd voor de zichtbaarheid van rectoren.

Vanzelfsprekend zijn ook dit jaar de begroting en het formatieplan in de GMR besproken. Ook heeft de GMR ondersteund bij het tot stand komen van diverse (beleids-)onderwerpen. In de onderstaande tabel zijn de (beleids-)onderwerpen opgenomen waarover de GMR advies of instemming heeft verleend.

De GMR heeft negen keer met CvB vergaderd en instemming verleend/positief geadviseerd op onderstaande documenten:

Tabel 5.2: Behandelde documenten

Document	Datum positief advies	Datum instemming
Begroting 2021	18-05-2021	
Kaderbrief formatieplan 2021-2022	20-04-2021	
Concept formatieplan		20-04-2021
Jaarindeling scholengroep 2021-2022	19-01 -2021	

Kaderbrief begroting		13-10-2020
Reglement Functionaris Gegevensbescherming FG	20-04-2021	
Begroting 2022 - 2025 en MJB 2021-2024	20-04-2021	
Projectplan RI&E		16-02-2021
Corona- Medewerkerstevredenheidsonderzoek feb 2021	16-02-2021	
Uitwerking Regeling arbeidsmarkttoelagen achterstandsscholen		21-09-2021
Uitvoering regeling aanvullende en bijzondere bekostiging eindexamens 2021		21-09-2021
Leerlingenstatuut		14-12-2021
Update IBP-beleid		14-12-2021
Arbeids- en rusttijdenregeling		14-12-2021
Nieuwe gedragscode ICT en sociale media		14-12-2021

(Beleids)onderwerpen

De GMR is actief betrokken geweest bij de coronamaatregelen en de uitvoer daarvan op de verschillende scholen. De GMR heeft aandacht gevraagd voor facilitering van de begeleiding nieuwe docenten en stagiaires. Hiervoor is tot nu toe geen beleidswijziging opgenomen.

Op aangeven van de GMR heeft CvB toegezegd aanpassingen in de functiemix op te nemen in de SK. Voor wat betreft het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) heeft de GMR geconstateerd dat het OOP hier niet bij betrokken was. Bij een volgend MTO zal deze groep wel betrokken worden.

Qua NPO-gelden heeft de GMR op hoofdlijnen de bestedingen van de verschillende scholen gemonitord.

Er is nog geen oplossing gevonden voor de medezeggenschap vanuit DvC ISK. Het CvB heeft toegezegd dat deze kwestie voor de zomer van 2022 geregeld zal zijn. De GRM blijft dit kritisch volgen.

Medezeggenschapsdag

Op 9 november 2021 is wederom de jaarlijkse scholengroepbrede medezeggenschapsdag gehouden. Deze dag stond in het teken van verbinding. De voorzitters van de deelraden van de twee Da Vinci scholen, de medezeggenschapsraad van het Leonardo College en de GMR hebben de ambitie om jaarlijks enkele malen bij elkaar te komen om informatie uit te wisselen en de verbinding te versterken. Door de coronamaatregelen was dit in 2021 niet mogelijk. Nu de maatregelen zo goed als opgeheven zijn, zullen we dit weer gaan oppakken.

Leerlingen

De GMR ervaart nog steeds moeite bij het vinden van leerlingen die zitting willen nemen in de GMR. Er is momenteel 1 leerling vanuit het DvC Kagerstraat. Dit betekent dat de GMR op dit moment helaas onvolledig is en dat alles in het werk moet worden gesteld om daarin verandering te brengen.

Vooruitblik

De GMR blijft inzetten op een constructieve, kritische en proactieve houding ten aanzien van (de uitvoering van) het beleid van de scholengroep. Innovatie en transparantie zijn hierbij de uitgangspunten en het blijven versterken van de communicatie, van alle betrokken partijen, is essentieel. Wij continueren (constructieve) samenwerking met het CvB. Een belangrijk onderwerp zal de invulling van de SK zijn.

6. ONDERWIJS

In 2021 hebben onze vier scholen gewerkt aan verdere ontwikkeling en vernieuwing van het onderwijs. De verschillende ontwikkelingen worden hieronder per school kort toegelicht.

DvC Kagerstraat: In de Kager kan het!

In 2021 werd het onderwijs verder gekenmerkt door stabiliteit: de resultaten waren op orde; tevredenheidsonderzoeken laten een goed gemiddeld beeld zien; vacatures worden (redelijk) snel vervuld; de brugklasinstroom laat een stijgende lijn zien; de bèta-profilering en het kunst- en cultuurprofiel zijn nog steeds erg aantrekkelijk voor de huidige en de toekomstige leerlingen. En het werken met een leermiddelenmix heeft zijn meerwaarde bewezen.

De grootste uitdaging is: het behouden van deze kwaliteit en er zorg voor dragen dat er een frisse wind blijft waaien. Daar waar de school in eerdere jaren een voorloper was in het inzetten van maatwerk, aandacht voor personalisatie en het uitdragen van de burgerschapsvorming, verdienen deze onderwerpen opnieuw aandacht. Ook de nieuwe structuur, waarbij de teamleiders de actieve dragers van het onderwijs zijn, vraagt tijd, ruimte en herijking. De secties krijgen een centrale rol waardoor vakinhoud en -didactiek, leerdoelen, (vak)coaching en het begeleiden van de leerlingen nog sterker worden verbonden.

Naast het intensief begeleiden van alle leerlingen, zowel op leerresultaten als op welbevinden, is er hard gewerkt aan de koers en de visie van de school. Het schoolplan, opgesteld in samenwerking met medewerkers, leerlingen en ouders, heeft in 2021 verder vorm gekregen.

In 2021 was er veel aandacht voor nieuwe collega's. Zo is het BOS-team uitgebreid en is de begeleidingsaanpak vernieuwd. Daarnaast was er veel aandacht voor de zittende collega's door ruimte vrij te maken voor ontwikkeling en professionalisering. En de school is actief binnen het project Regionale Aanpak Personeelstekort (o.a. het aantrekken van Zij-instromers), het project PO-VO en projecten bij het LEF (Leiden Education Fieldlab).

De thema's voor 2021 waren:

- het geleerde van de covid-19 tijd duurzaam inzetten in het onderwijs;
- het ruimte geven aan leerlingen om keuzes te maken in het onderwijsleerproces;
- het uitbreiden en verder verstevigen van het merk cultuurprofielschool in samenwerking met DvC Lammenschans;
- het bèta-profiel verder verduurzamen;
- het ontwikkelen van een zichtbare doorlopende leerlijn burgerschap, gebaseerd op de kernwaarden van het openbaar onderwijs. Hierin zal er tevens explicietere aandacht zijn voor de SDG's (Sustainable Development Goals (zie: <https://stichting2030.nl>) en duurzaamheid.

De thema's voor 2022 zijn:

- aandacht voor de kwantitatieve groei van het leerlingenaantal/ de instroom;
- aandacht voor de groeiende formatie, medewerkers en de grote groep nieuwe docenten en zij-instromers;
- borging van de kwaliteit van de organisatie in het algemeen en de resultaten van de verschillende vakken in het curriculum;
- aandacht voor vernieuwing en het aantrekkelijk houden van het onderwijsaanbod van onder andere de technasium-afdeling en het kunst en cultuurprofiel;
- verder invulling geven aan de PO-VO community: "het samen lesgeven" op de basisscholen: bij O&O, Engels, digitale vaardigheden en bij studievaardigheden.

DvC Lammenschans: Goed voorbereid op de toekomst!

Het DvC Lammenschans is een belangrijke hotspot in het STO (Sterk Techniek Onderwijs) door samenwerking met onder andere Technolab en een aantal andere vmbo-scholen in de regio waarbij het doel is om vmbo-leerlingen te interesseren voor techniek en technologie. De samenwerking met het po en het mbo wordt hierdoor versterkt en de praktijkgerichte component van de mavo heeft hierdoor vorm gekregen.

Op deze school staat een aantal speerpunten centraal: versterken instroom leerlingen, keuzewerktijd, uitgestelde keuzemogelijkheden, coachend mentoraat en handelings- en opbrengstgericht werken.

Er is gekozen om leerlingen in het derde jaar met meerdere keuzevakken, behorend bij een profiel, kennis te laten maken, zodat in vierde klas definitief voor een profiel gekozen kan worden. Deze koers is in 2021 bestendig waarbij het verstrekt Techniek Onderwijs een nog steviger positie heeft gekregen.

De onderwijskundige keuzes richten zich de komende jaren op het aanbod van de keuzevakken en het vmbo-aanbod binnen de scholengroep en in relatie tot de regio.

De thema's voor 2021 waren:

- het evalueren van het onderwijsaanbod;
- het (herzien van het) aanbod van de keuzevakken (is technologie voldoende vertegenwoordigd, is de aansluiting met het mbo en de beroepenwereld voldoende gewaarborgd etc.);
- het bespreken en analyseren van de uitstroom naar de verschillende mbo-opleidingen
- de vraag of de aansluiting de praktijk en beroepen voldoende is gewaarborgd (in samenwerking met mbo en het Leidse MKB);
- versterking instroom leerlingen;
- het vmbo-aanbod binnen de scholengroep en in relatie tot het aanbod in de regio.

De stad Leiden, kennisstad, kent vele (hoog)opgeleide inwoners en is zeer aantrekkelijk voor studenten, expats en bedrijven. Het lijkt erop dat het percentage vmbo-adviezen en vmbo-leerlingen dalend is. Toch is er een zeer grote behoefte in de stad aan goed opgeleid mbo-personeel. Het is een uitdaging om de komende maanden een strategie te ontwikkelen om de school goed in beeld te brengen bij het (kleine aantal) potentiële leerlingen. Ook de samenwerking, in concurrentieel oogpunt, met de andere Leidse vmbo-scholen vraagt aandacht.

De afgelopen jaren is de inhoud van de beroepsgerichte vakken erg veranderd. Dit betekent een noodzakelijke wijziging in vakdidactiek, -pedagogiek en inhoud. Het vervullen van vacatures verloopt daarom soms erg moeizaam. Door de samenwerking met het project STO en de Regionale Aanpak Personeelstekort zijn er nu mogelijkheden voor een in-companytraining. Ook de vaksecties werken aan nieuw vakwerkplannen en -inhouden, ze formuleren de ambities, in samenwerking met externe partners en opleidingen.

De thema's voor 2022 zijn:

- richten op de aantrekkelijkheid van het VMBO en van de school voor ouders, leerlingen en medewerkers;
- verdere verbeterlagen: formatie, onderwijsaanbod, organisatie en communicatie;
- leerlingen en medewerkers worden gezien en gewaardeerd, herkennen zich in de uitgesproken positieve verwachtingen;
- leerlingen voelen zich thuis in de kleine huiskamers in het gebouw, ze voelen zich verantwoordelijkheid voor de gezelligheid en de veiligheid in de school;
- het onderwijs is betekenisvol en hedendaags: er wordt met elkaar en met experts van buiten de school samengewerkt. De school is de verbinder in de buurt en speelt een prominente rol in de ontmoeting met de ondernemers, de bewoners, het MBO, de wijk;
- versterken samenwerking met het primaire onderwijs en het MBO, in het kader van de ontwikkeling van techniek en technologie binnen Sterk Techniek Onderwijs;
- verder uitwerken doorlopende leerlijn vmbo-mbo2.

Leonardo College: Bouwen aan een nieuwe school in de breedste zin van het woord!

Het Leonardo College is een school in beweging. Zo wordt er naast de aandacht voor sport ook gekeken naar extra aanbod in de vorm van het concept “wereldschool”. In augustus 2021 is het nieuwe gebouw in gebruik genomen. Dit maakt onderdeel uit van een bredere onderwijs- en organisatieontwikkeling. Deze samenhang staat beschreven in het schoolplan voor het Leonardo College (een school waar je voor kiest!). Wel heeft een aantal onderwijsontwikkelingen vertraging opgelopen, dit is vooral te wijten aan covid-19. Op basis van het jaarplan is de planning aangepast. De afgelopen jaren is er een ontwikkeling ingezet waarbij er naast het mentoraat, iedere leerling heeft een mentor en daarmee aanspreekpunt, ingezet wordt op coaching. In eerste instantie als ondersteuning in het kader van onze basiszorg, Rotonde, maar steeds meer als reguliere ondersteuning om leerlingen te helpen met bijvoorbeeld het stellen van doelen, plannen van hun leer- en maakwerk, etc.

De thema's voor 2021 waren:

- bouwen aan onze nieuwe school en dat betreft niet alleen het gebouw;
- het organiseren van onderwijs op basis van leeractiviteiten waarbij voor de onderwijsactiviteiten geldt dat zij een daarop aansluitende lestijd hebben, hierbij is gekozen voor 30, 60 of 90 minuten;
- het organiseren van onderwijstafels: dit is een moment waar iedereen welkom is om mee te denken over een van tevoren bekend gemaakt onderwerp;
- een sterkere profilering van het ‘Leonardo-onderwijs’: naast sport is er ruimte voor extra aanbod. Een werkgroep is bezig met deze profilering en de eerste werktitel is het concept “wereldschool”. Ook de sport zal in deze opzet een heldere profilering krijgen en bijvoorbeeld vertaald worden in het concept Gezonde school.

De thema's voor 2022 zijn:

- verder uitwerken van het nieuwe onderwijsconcept. Dit heeft, als gevolg van Covid-19, ruim anderhalf jaar stilgelegen en we gaan dit jaar het proces opnieuw oppakken, inclusief het aanbieden van scholing en het opzetten van pilots;
- het profiel ‘sport’ en het onderwijsaanbod verruimen om de aantrekkelijkheid van de school te vergroten (zonder afbreuk te doen aan dit sterke profiel), op dit moment wordt gedacht aan het aanbieden van een creatief atelier (vanaf de brugklas) en filosofie in het havo;
- afronden van de beschreven ontwikkelingen in het schoolplan, afgezet tegen covid-19 willen we een pas op de plaats maken om de huidige ontwikkelingen af te ronden en te borgen en in aansluiting op de nieuwe SK een nieuw schoolplan opstellen.

DvC ISK: Biedt leerlingen kansen in de maatschappij!

Sinds 2020 verzorgt de school een entree-opleiding in samenwerking met het MBO Rijnland. Dit houdt in dat leerlingen ingeschreven blijven staan bij het DvC ISK. Hier volgen zij twee dagen onderwijs waarbij de generieke vakken worden aangeboden. Daarnaast volgen zij twee dagen in de week het beroepsprogramma op het MBO Rijnland en lopen zij één dag in de week stage.

In augustus 2020 is gestart met een Vmbo-bovenbouw. In 2021 doen de eerste leerlingen Vmbo-eindexamen. Hiermee kunnen leerlingen, die de capaciteiten hebben om een regulier diploma te behalen op vmbo-niveau, een diploma halen op deze school. Hierdoor is de eerste stap in de samenleving gezet en de doorstroom richting het vervolgonderwijs (mbo en havo) eenvoudiger. Uiteindelijk kan iedere nieuwkomer eerst aan de taal werken in speciale klassen en daarna doorstromen in het diploma-programma van het vmbo. Leerlingen krijgen langer de juiste ondersteuning en de ontvangende vervolgschool laat het instroomniveau aansluiten bij het te behalen diploma. Dit voorkomt te laag plaatsen. Daarnaast wordt hierdoor de doelgroep vergroot en worden leerlingen langer in huis gehouden.

In 2021 is een schoolplan opgesteld en hierin was onderwerp ‘omgaan met de veranderende doelgroep en het zetten van stappen in de samenleving’ een speerpunt net zoals scholing op het gebied van burgerschap en vrijheid van meningsuiting. Daarnaast hebben medewerkers didactische en pedagogische scholing gevolgd met betrekking tot het verder ontwikkelen en inzetten van hybride (online) onderwijs.

De thema's voor 2021 waren:

- het onderwijs Vmbo basis en kader en Vmbo GT – Mavo worden verder ontwikkeld;
- het opzetten van de Entree-opleiding: Over deze entree-opleiding en de niveaus 2, 3 en 4 zijn afspraken gemaakt met het MBORijnland. Voor de leerlingen die niet in een diplomaprogramma geplaatst kunnen worden, is een programma ontwikkeld met doorstroommogelijkheden naar werk of een passende plek binnen speciaal onderwijs of dagbesteding binnen ons samenwerkingsverband;
- met partners uit het onderwijsveld en de zorg de mogelijkheden onderzoeken om NT2-ondersteuning aan te bieden op andere scholen dan wel voorzieningen. Leerlingen met een hoger uitstroomniveau volgen sommige lessen bij het Leonardo College. Voor Vmbo GT-/ Mavo-klassen en Vmbo(basis en kader)-klassen wordt een structureel overleg opgezet tussen het DvC ISK en de andere vestigingen;
- inschrijving eindexamenleerlingen bij het DvC Lammenschans om het behalen van een Vmbo GT -mavo-diploma daadwerkelijk mogelijk te maken.

De thema's voor 2022 zijn:

- het opvangen en onderwijs aanbieden aan een grote groep nieuwe leerlingen, in een half jaar tijd zijn er bijna 80 nieuwe leerlingen aangemeld;
- het verkrijgen van de DUO-licenties om leerlingen bij het DvC ISK een vmbo-diploma te laten halen;
- de samenwerking met het Leonardo College om leerlingen met havo-capaciteiten daar onderwijs te laten volgen, de eerste leerlingen zijn dit schooljaar al in klas 4 havo ingestroomd; in 2022 zullen we de samenwerking intensiveren met extra aandacht voor (het voorbereiden op) de overstap;
- aandacht voor een groep leerlingen die eigenlijk gebaat is bij het speciaal onderwijs. Op dit moment is daar, gezien de lange wachtlijsten, geen ruimte met als gevolg dat ze binnen het DvC ISK opgevangen worden. Gezien de toename van het aantal leerlingen en de krapte op de arbeidsmarkt is de vraag hoe lang we hiertoe in staat zijn. In samenspraak met het Samenwerkingsverband en het speciaal onderwijs wordt naar een structurele oplossing gezocht;
- de vraag of de school in staat is alle onderwerpen/thema's zelf aan te bieden en of dit wellicht ook afleidt van onze kerntaak.

Passend onderwijs

De vier scholen van de scholengroep werken, in het kader van passend onderwijs, samen met de andere scholen in de regio in het samenwerkingsverband swvV02801. Onze scholen zorgen voor een adequate begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Ontwikkelplannen worden per vestiging opgesteld en besproken en geëvalueerd met het samenwerkingsverband. Op onze scholen zorgen, met de ontwikkelgelden (€ 100,- per leerling), voor intensieve coaching door de mentor, structuurklassen, extra ondersteuning voor leerlingen met achterstanden en begeleiding bij plannen en zelfstandigheid.

Extra ondersteuning wordt 'op maat' gearrangeerd. Indien meer ondersteuning nodig is, dan het basisaanbod van de school, stelt de school voor de leerling een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Hierin staat het verwachte uitstroomniveau van de leerling en welke ondersteuning en begeleiding de leerling krijgt om dit uitstroomniveau te halen. De nadruk ligt hierbij op wat een leerling nodig heeft om dit niveau te halen. Het OPP wordt samen met de leerling, ouders, mentor/coach, intern begeleider en eventuele externe specialisten opgesteld.

Het DvC ISK heeft binnen het samenwerkingsverband een regiofunctie. Naast het leren van Nederlands als tweede taal, hebben ook burgerschapsvorming en sociale vaardigheden hun plaats in het curriculum, zodat leerlingen optimaal toegerust worden voor participatie in de Nederlandse maatschappij. Door het grote aantal vluchtelingen is geïnvesteerd in het geven van traumasensitief onderwijs en het herkennen van signalen van trauma.

Resultaten

De resultaten zijn door de volgende acties zichtbaar binnen de scholen:

- **DvC Kagerstraat en Leonardo College**

Bij deze scholen is extra geïnvesteerd in het professionaliseren en versterken van het coachend mentoraat en het inzetten van school- en motivatiecoaches.

- **DvC Lammenschans**

Bij deze scholen is de extra subsidie vanuit het SWV ingezet om extra ondersteuning bij Cardea Jeugdzorg en Welzijnswartier in te huren. Daarnaast is er gekozen om in de school met Coaches Passend Onderwijs (CPO) te werken: per team is er één CPO-er aangesteld. Deze CPO-ers werken met de teamleider en de ondersteuningscoördinator samen. Zij begeleiden de mentoren en de coaches in de ondersteuning van de leerlingen en hun ouders.

Sterk Techniek Onderwijs (STO)

Vanaf januari 2020 t/m 2023 krijgen regio's geld om te werken aan sterk, aantrekkelijk en innovatief techniekonderwijs, dat leerlingen goed voorbereidt op een opleiding en werk in de regio. In de regio werken vmbo-scholen, mbo-instellingen en het regionaal bedrijfsleven samen aan realisatie van de plannen. Sterk Techniekonderwijs kent drie onderwijskundige programmalijnen: aansluiting PO-VO, aansluiting VMBO-MBO en de ontwikkeling van de praktijkgerichte component van de Theoretische leerweg. Daarnaast wordt er ook geïnvesteerd in de communicatie over techniek en technologie naar leerlingen, ouders, docenten en bedrijven. Het uiteindelijke doel is meer leerlingen kennis te laten maken met techniek en technologie en ze te stimuleren, om bij het kiezen van een opleiding en een beroep, na te denken over een bèta-technische richting.

Op 1 maart 2020 is het Technolab ingehuisd bij het DvC Lammenschans. Samen met het Technolab geeft deze school vorm aan eigentijds techniek onderwijs voor basisscholen uit de regio waarbij de samenwerking met het MBO Rijnland wordt versterkt. Daarnaast krijgt de samenwerking tussen Mobiliteit en Transport met het vervolg op het MBO2-niveau via een doorlopende leerlijn steeds meer vorm. Binnen het Platform VMBO-T wordt de praktijkcomponent opgezet.

De verwachting was dat er in het jaar 2021 meer resultaat geboekt zou worden: echter ook hier heeft Covid-19 helaas vertragend gewerkt. De samenwerking met het PO, het MBO en de betrokken bedrijven was daardoor moeilijker, fysiek samenwerken bleek (soms) onmogelijk.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Alle VO scholen ontvingen op 24 maart jl. een brief (bijlage) van demissionair minister Slob met meer informatie over het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het NPO is bedoeld voor het inhalen van vertragingen en het ondersteunen van leerlingen die het moeilijk hebben als gevolg van schoolsluitingen door corona. In 2021 was er binnen het regionale bestuurlijke overleg, de Leidse Educatieve Agenda (LEA) aandacht voor het thema NPO. Het hele proces rondom deze subsidie is een samenspel van alle betrokkenen binnen de scholengroep. De formele verantwoordelijkheid ligt bij het CvB, de regie ligt op schoolniveau. Het proces in het kort:

- Tot de zomervakantie 2021: voor de zomervakantie een passend begeleidingsaanbod aan leerlingen die dit nodig hebben.
- Tot en met april 2021 Schoolscan: Dit is een probleem- en behoefteanalyse op schoolniveau voor alle leerlingen (ook de leerlingen die thuiszitten) op basis waarvan een beredeneerde en onderbouwde keuze kan worden gemaakt voor passende interventies. De analyse richt zich op de leerontwikkeling, sociale ontwikkeling en welbevinden van leerlingen.
- April-mei 2021 Keuze interventies menukaart: Op basis van de uitkomsten van de schoolscan, moet per school een plan van aanpak worden gemaakt. Hierbij wordt een match gemaakt tussen de uitkomsten van de schoolscan met de mogelijke interventies.
- Mei-juni 2021 Schoolprogramma: De gekozen interventies worden verwerkt in een 'schoolprogramma'. Dit schoolprogramma is het plan van aanpak voor de inzet van de interventies en de financieringsverantwoording daarvan in de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023.

In juni 2021 is het bedrag bekend gemaakt: voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 is een bedrag van 701,17 euro per leerling beschikbaar. Vooruitlopende op de definitieve toekenning is in het formatieplan 2021-2022 deze subsidie/incidentele gelden aan de formatie 2021-2022 toegevoegd. Door het tijdig bij de formatie en daarmee de urenverdeling, het rooster en de jaaragenda te betrekken, was de kans het grootst dat de vacatures (die hierdoor ontstonden) vervuld konden worden. Op 18 en 19 april 2021 hebben we dit voornemen besproken met de financiële commissie van de GMR, de Auditcommissie RvT en de GMR en op 18 mei 2021 met de RvT. Zowel GMR als RvT hebben hierop positief gereageerd. Voor het uitvoeren van de verschillende interventies zijn/worden medewerkers aangetrokken of hebben/krijgen medewerkers een tijdelijke uitbreiding. De aanstellingen zijn voor bepaalde tijd en zoveel mogelijk op projectbasis. De totale personeelskosten zullen, per locatie, binnen het budget blijven dat hiervoor in het formatieplan is opgenomen (incidentele middelen).

Onze ambities zijn stevig geformuleerd. Er is in een zeer korte tijd veel beweging en initiatief ontstaan. Iedereen werkt hard om de plannen te realiseren. Het streven is om het NPO-budget zodanig in te zetten en te borgen zodat ons onderwijs er structureel profijt van heeft.

Schoolscans

Voor het maken van de schoolscans zijn per school via magister de resultaten van leerlingen met de resultaten van de afgelopen vijf schooljaren vergeleken. De uitkomsten van schoolscans bieden waardevolle informatie over/zicht op waar tot op individueel docent-niveau (extra) scholing en/of begeleiding nodig is.

Via diverse geledingen is er informatie ingewonnen om goede analyses te maken. Zo zijn er vragenlijsten uitgezet onder leerlingen en ouders, is aan de sectievoorzitters gevraagd om voor hun vaksectie een analyse te maken en hebben er gesprekken plaatsgevonden met de schoolleiding. Van alle input is een totale analyse gemaakt. Ouders en leerlingen zijn/worden actief betrokken bij de schoolscans en (tussentijdse) evaluaties.

Schoolprogramma's

Bij onze scholen is hard gewerkt om inzicht te krijgen in de problemen en behoeften, het aantal leerlingen die dit betreft om vervolgens op basis van analyses (de scan) en de menukaart een passend schoolprogramma NPO voor de schooljaren 21-22 en 22-23, voor deze leerlingen, te maken. Concreet gaat het om:

- de probleemanalyse (schoolscan);
- de aandachtspunten op hoofdlijnen;
- het kiezen van interventies.

De gekozen maatregelen worden verwerkt in een schoolprogramma. Dat is een plan van aanpak. Hierin staan de beschrijving van conclusies uit de scan, de doelstellingen die hieruit voortvloeien en de gekozen aanpak. Bij onze scholen is voor de zomervakantie 2021 door de DR/MR ingestemd met de schoolprogramma's NPO met gekozen interventies. De plannen van aanpak worden op dit moment ingezet. De verbinding tussen de schoolscans en de daadwerkelijke opbrengsten (vorderingen van de – individuele- leerlingen) wordt op schoolniveau bijgehouden en bovenschools gerapporteerd. Er worden onder andere extra (motivatie)coaches ingezet om op individueel leerling-niveau passende ondersteuning (maatwerk) te bieden.

De periode tot de herfstvakantie is gebruikt aan de hand van screening preciezere inventarisaties te maken voor elke individuele leerling op de drie deelgebieden: vakinhoudelijk, executieve vaardigheden en welzijn. Verder worden continu bepaalde interventies getest en indien nodig bijgesteld of gefinetuned.

Resultaten Schoolprogramma's

De resultaten zijn door de volgende acties zichtbaar binnen de scholen:

- **DvC Kagerstraat**
 - welbevinden van leerlingen;
 - vakinhoudelijke ondersteuning in kleine groepjes;
 - coaching van leerlingen op Leren Organiseren en Leren Leren;
 - ondersteuning te kunnen gebruiken bij studievaardigheden.
- **DvC Lammenschans**
 - welbevinden van leerlingen;
 - extra studielessen (dus drie in totaal) op het rooster gegeven door mentor of coach;
 - versterken handelingsgericht en opbrengstgericht werken;
 - verbetercultuur en professionalisering;
 - huiswerkbegeleiding en vakinhoudelijke ondersteuning;
 - coaching (en metacognitieve vaardigheden);
 - het 'schoolgevoel'.
- **Leonardo College**
 - het welbevinden van leerlingen;
 - vakinhoudelijk begeleiding van leerlingen;
 - executieve vaardigheden;
 - het in de taakruimte van vakdocenten en mentoren rekeninghouden met inzet extra ondersteuning;

- 1-op-1-ondersteuning via de onderwijsassistenten bij de kernvakken Nederlands, Engels en Wiskunde;
 - coaching van leerlingen op Leren Organiseren en Leren Leren;
 - verkleining klassen bij de kernvakken in het voor- en eindexamenjaar (max. 22);
 - beschikbare onderwijstijd efficiënter (waaronder vervroeging profielkeuze);
 - een energieslag voor de gehele school gerealiseerd door Young Impact.
- **DvC ISK**
 - welbevinden van leerlingen;
 - meer onderwijs (binnen of buiten reguliere schooltijden) voor groepjes leerlingen;
 - effectievere inzet van onderwijs in het teken van kennis en vaardigheden;
 - sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen;
 - ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen;
 - extra inzet van personeel en ondersteuning;
 - deskundigheidsbevordering en professionalisering van personeel;
 - faciliteiten en randvoorwaarden.

Inhaal en ondersteuningsprogramma's (IOP)

Met de subsidie inhaal en ondersteuningsprogramma's kunnen onderwijsinstellingen extra begeleiding bieden aan leerlingen en studenten met een leerachterstand of studievertraging. Het gaat om achterstanden vanwege de coronacrisis. De activiteitenperiode is per 31 december 2021 afgelopen.

Resultaten

De resultaten zijn door de volgende acties zichtbaar binnen de scholen:

- **DvC Kagerstraat**

Bij deze school is het subsidiebedrag volledig besteed aan het verzorgen van:

- examentrainingen;
- ondersteuning bij de kernvakken in de onderbouw;
- ondersteuning bij plannen en organiseren;
- de lenteschool;
- vakondersteuning in de onder- en bovenbouw.

- **DvC Lammenschans**

In 2021 heeft deze school, met deze subsidie, extra begeleiding geboden aan alle leerlingen van de eerste tot de vierde klas. Het gaat om ondersteuning op leerachterstanden vanwege de coronacrisis. Dit zijn achterstanden ontstaan op vakgebied (gekoppeld aan de verschillende AVO-vakken), op de executieve/metacognitieve vaardigheden (plannen, structureren, zelfregulerend leren) en op sociale vaardigheden (voornamelijk in de eerste en de tweede klas). Deze begeleiding vindt plaats in de groep en is zowel op individuele als groepsbegeleiding gericht. Deze studielesuren (twee uur per week) zijn extra op het reguliere rooster/de lessentabel geplaatst door het aantal studielesuren van 1 uur uit te breiden naar 3 lesuren. In deze extra uren biedt de mentor of de coach individuele begeleiding of groepsbegeleiding aan. De leerlingen worden ondersteund in het plannen en het structureren van hun school- en thuiswerk, er wordt aandacht besteed aan de metacognitieve/executieve vaardigheden en aan het zelfregulerend leren van de leerling. In klas 1 en 2 wordt er ook aandacht besteed aan de sociale vaardigheden. Deze uren zijn in het weekrooster opgenomen en worden het hele schooljaar uitgevoerd. Deze uren worden door de eigen coaches en mentoren ingevuld.

- Alle leerlingen volgen dit extra programma.
- Het programma wordt door de mentoren/coaches van de klas gegeven en wordt door de teamleiders van de verschillende afdelingen gevolgd en gemonitord.
- Het programma vindt nog steeds plaats. De extra ondersteuning is gestart bij het begin van het schooljaar 2021-2022 en loopt door tot juli 2022.
- De leerlingen hebben wekelijks 3 studielesuren van 50 minuten, waarvan er 2 via het IOP-programma extra gefinancierd konden worden.
- Voor de leerlingen van klas 1, klas 2, klas 3 betekent dit over het gehele schooljaar 2021-2022 in totaal 63 uur, voor de eindexamenklassen (het lesprogramma eindigt eerder i.v.m. de eindexamens) betekent dit 45 uur.

- In de periode start schooljaar – einde kalenderjaar 2021 hebben alle leerlingen 27 uur extra begeleiding gekregen.

- **Leonardo College**

Bij deze school is het subsidiebedrag volledig besteed aan het verzorgen van:

- examentrainingen;
- steunlessen personeel (inhuur);
- inhuur studielokalen;
- interne coaching.

Convenantsgelden

In december 2019 heeft de scholengroep convenantsgelden vanuit het ministerie ontvangen. Deze middelen kunnen gebruikt worden voor o.a. meer ontwikkeltijd, werkdrukverlichting, begeleiding van startende leraren, begeleiding van zij-instromers, onderwijsinnovatie of maatregelen arbeidsmarktvraagstukken. De wijze van besteding vindt met actieve betrokkenheid van het onderwijzend personeel plaats.

De afgelopen jaren heeft de scholengroep geïnvesteerd in het aantrekken en begeleiden van nieuwe en jonge docenten (o.a. lesreductie). Dit is een bewuste investering in de toekomst gelet op de continue bedreiging van het lerarentekort. In het schooljaar 2019-2020 is het aantal BOS-sers (begeleider op school) uitgebreid omdat met een goede begeleiding, de kans dat startende docenten onze scholen, of het onderwijs, verlaten, kleiner wordt. In de tevredenheidsonderzoeken die binnen ROS-Rijnland verricht worden, krijgt de BOS-begeleiding een hoge waardering. De RAL (regionale aanpak lerarentekort), de RAP (regionale aanpak personeelstekorten) en de begeleiding zij-instromers zijn nieuwe projecten om het dreigend lerarentekort enigszins te ondervangen. Ook deze projecten vragen om investering in facilitering en in begeleiding.

Daarnaast participeert de scholengroep in de LEA (Leidse Educatieve Agenda). Hierin participeren alle schoolbesturen uit Leiden. De scholengroep neemt ook deel aan het LEF (Leiden Educational Fieldlab) en het ONZ (Onderwijsnetwerk Zuid-Holland), dit zijn innovatieve netwerken waarin collega's samenwerken en de gelegenheid krijgen zich te professionaliseren en te ontwikkelen.

Verder wordt er ook geïnvesteerd in onderzoeksteams. Collega's doen onderzoek op de scholen met als doel praktische zaken met de medewerkers te evalueren en te verbeteren. Er is bijvoorbeeld onderzoek gedaan naar een effectieve organisatie. Dit onderzoek resulteerde in een aantal aanpassingen in de organisatie waardoor de werkdrukpieken tijdens het schooljaar konden worden ondervangen. Deze activiteiten worden mede vanuit de convenantsgelden bekostigd. Dit is met de medezeggenschapsraden besproken.

7. ONDERWIJSRESULTATEN EN INSPECTIE

Centraal examen (CE) 2021

Covid-19 heeft ook dit jaar grote impact gehad op het CE. Dit jaar was er, in tegenstelling tot 2020, wel een CE. Maar ook dit jaar was de examenperiode 'anders dan anders' voor onze leerlingen, met onder meer aanpassingen van de examens, minder voorbereiding op school en flinke beperkingen van het normale (sociale) leven. Leerlingen hadden dit schooljaar ruimere mogelijkheden om het examen af te leggen. Het tweede tijdvak voor het centraal examen was verlengd naar 10 dagen, waarmee leerlingen het CE konden spreiden over langere tijd. Ook kregen leerlingen een extra herkansing voor het centraal examen (2 in totaal). Daarnaast mochten leerlingen 1 vak niet laten meetellen voor het bepalen van de uitslag. Voor het vmbo waren er nog extra wijzigingen. We zijn enorm trots op de behaalde resultaten en willen alle medewerkers bedanken voor hun inzet. Alle geslaagde leerlingen hebben we gefeliciteerd met deze – dit jaar extra – knappe prestatie (zie verder).

Onderwijsresultaten per school

Hieronder staan de onderwijsresultaten 2021, aangevuld met de jaarlijkse voorinzage (maart 2022) van de inspectie.

NB. De afkorting Vmbo GT betekent: Gemengde theoretische leerweg van het Vmbo. De afkorting Vmbo TL betekent: Theoretische leerweg van het Vmbo. Het verschil tussen de gemengde en theoretische leerweg zit vooral in het examen: leerlingen in de gemengde leerweg doen examen in vijf algemeen vormende vakken en één beroepsgericht vak. Leerlingen in de theoretische leerweg doen examen in (minimaal) zes algemeen vormende vakken. Voor de algemeen vormende vakken zijn de examens voor deze leerwegen identiek. Bij onze scholengroep wordt bij de leerlingen Vmbo GT en -TL ook Mavo vermeld op het diploma.

DvC Kagerstraat

- **Onderwijspositie t.o.v. advies:** Deze is al jaren ruim boven de norm. De voorinzage 2022 geeft aan 24,46%, waarmee het driejaarsgemiddelde op 18,99% komt, dit is ruim boven de norm van -0,55%.
- **Onderbouwsnelheid:** Alle jaren is deze ruim boven de norm. De voorinzage 2022 geeft aan 97,30%, waarmee het driejaarsgemiddelde op 98,10% komt, dit is ruim boven de norm van 95,01%.
- **Bovenbouwsucces:** Deze is al jaren ruim boven de norm. Ook de voorinzage laat dit zien.

Tabel 7.1: Bovenbouwsucces DvC Kagerstraat

Bovenbouwsucces	2022	driejaarsgemiddelde	norm
Vmbo TL - Mavo	86,00 %	89,49 %	85,13 %
Havo	82,77 %	88,29 %	80,42 %
Vwo	90,28 %	90,93 %	81,06 %

- **Examencijfers:** De onderwijsopbrengsten voor het driejaarsgemiddelde waren in 2020 en 2021 voor alle afdelingen boven de norm. In de onderstaande tabel staan de gemiddelden van de betreffende onderwijsresultaten 2021. Uiteraard ontbreken de CE cijfers van 2020, toen is er geen CE afgenomen. In 2021 is er wel een CE afgenomen, waarbij de duimregeling van toepassing was. De mogelijkheid een onvoldoende niet mee te laten tellen, heeft bij een deel van de leerlingen geleid tot berekenend gedrag: er zijn meer onvoldoendes gehaald die invloed hebben op het gemiddelde resultaat. De resultaten waren, behalve bij Vwo, licht onder de norm.

Tabel 7.2: Examencijfers DvC Kagerstraat

Examencijfers	2018	2019	2021	norm
Vmbo TL - Mavo	6.46	6.33	6.11	6.13
Havo	6.21	6.38	6.22	6.24
Vwo	6.42	6.53	6.31	6.24

- **Vershil SE-CE:** Alle jaren voldoen de verschillen ruim aan de norm. De voorspellingen voldoen ook aan de norm.

Tabel 7.3: Vershil SE-CE DvC Kagerstraat

Vershil SE-CE	2018	2019	2021	norm
Vmbo TL - Mavo	-0.10	0.05	0.24	0.5
Havo	0.02	0.04	0.21	0.5
Vwo	0.12	0.09	0.27	0.5

Tabel

DvC Lammenschans

- **Onderwijspositie t.o.v. advies:** Deze is jaren ruim boven de norm. De voorinzage 2022 geeft aan 31,03%, waarmee het driejaarsgemiddelde op 30,79% komt, dit is ruim boven de norm van -12,10%.
- **Onderbouwsnelheid:** In 2018-2019 en 2019-2020 was deze onder de norm en in 2020-2021 5% onder de norm. De voorinzage 2022 is 89,82%, waarmee het driejaarsgemiddelde op 93,00% komt, dit is onder de norm van 94,72%
Nader onderzoek heeft uitgewezen dat deze zowel in leerjaar 1 (88%) als in leerjaar 2 (91%) onder de norm (94,8%) is. Interne analyse heeft geleid tot de volgende acties:
 - Er wordt onderzocht wat de relatie is tussen onderwijsadvies en bevordering: wordt er vaker gedoubleerd dan bevorderd naar een leerjaar van een lager niveau;
 - Er wordt onderzocht hoe de bevordering is van leerlingen vanuit de brugklas Kader-theoretisch naar 2 Vmbo kader en 2 Vmbo GT? Worden deze leerlingen wellicht te soepel bevorderd;
 - En hiermee samenhangend: de doorstroom van Vmbo 3GT naar Vmbo 4GT. Blijven leerlingen te lang op vmbo GT, daar waar wellicht Vmbo kader passender zou zijn.
- **Bovenbouwsucces:** Onderwijsopbrengsten voor het driejaarsgemiddelde in 2020 was voor Vmbo basis en Vmbo GT onder de norm (Vmbo GT: 8,76% onder de norm). In 2021 was alleen het resultaat voor Vmbo basis onder norm. De voorinzage voor 2022 laat zien dat Vmbo basis nog niet aan de norm voldoet. Intern advies heeft geleid tot de volgende acties:
 - Er wordt een onderzoek wat de kwaliteit is van het onderwijs en begeleiding in Vmbo basis;
 - Er wordt onderzocht of de leerlingen en in Vmbo GT op het juiste niveau zitten of dat al eerder een bevordering naar Vmbo kader had moeten plaats vinden.

Tabel 7.4: Bovenbouwsucces DvC Lammenschans

Bovenbouwsucces	2022	3 jaarsgemiddelde	norm
Vmbo basis	83,62 %	85,75 %	85,80 %
Vmbo kader	95,34 %	91,28 %	85,29 %
Vmbo GT - Mavo	84,31 %	84,91 %	84,69 %

- **Examencijfers:** Onderwijsopbrengsten voor het driejaarsgemiddelde in 2020 en 2021 waren voor alle afdelingen boven de norm. In de onderstaande tabel staan de gemiddelden van de betreffende examenjaren. In onderwijsresultaten 2021 ontbreken uiteraard de CE cijfers van 2020, toen er geen CE is afgenomen. Afgelopen jaar is er wel een CE afgenomen, waarbij de duimregeling van toepassing was. De mogelijkheid een onvoldoende niet mee te laten tellen, heeft bij een deel van de leerlingen geleid tot berekenend gedrag: er zijn meer onvoldoendes gehaald, die invloed hebben op het gemiddelde resultaat. De resultaten waren in 2021 bij Vmbo basis en Vmbo kader (iets) onder norm.

Tabel 7.5: Examencijfers DvC Lammenschans

Examencijfers	2018	2019	2021	norm
Vmbo basis	6,60	6,61	6,41	6,42
Vmbo kader	6,20	6,23	6,07	6,20
Vmbo GT - Mavo	6,29	6,38	6,34	6,15

- **Vershil SE-CE:** Alle jaren voldoen de verschillen ruim aan de norm. Voorspellingen voldoen ook aan de norm.

Tabel 7.6: Verschil SE-CE DvC Lammenschans

Vershil SE-CE	2018	2019	2021	norm
Vmbo basis	-0,26	-0,24	-0,15	0,5
Vmbo kader	0,21	0,21	0,12	0,5
Vmbo GT - Mavo	0,35	0,06	-0,02	0,5

Opmerking: De onderwijsresultaten van het DvC Lammenschans zijn mede beïnvloed door de wijze waarop het onderwijs bij De Delta wordt georganiseerd, in samenwerking met en onder verantwoordelijkheid van DvC Lammenschans als stam-/ bronschool. Dit punt verdient herbezinning en heeft op dit moment alle aandacht van het bestuur van het samenwerkingsverband VO Leiden en het bestuur van Scholengroep Leonardo Da Vinci.

Leonardo College

- **Onderwijspositie t.o.v. advies:** Deze is alle jaren ruim boven de norm. De voorinzage 2022 is 18,66%, waarmee het driejaarsgemiddelde op 14,67% komt, ruim boven de norm van -0.55%
- **Onderbouwsnelheid:** Deze is alle jaren ruim boven de norm. De voorspelling voor 2022 is 97,07%, waarmee het driejaarsgemiddelde op 98.29% komt, ruim boven de norm van 94.94%
- **Bovenbouwsucces:** Deze is alle jaren ruim boven de norm. Ook de voorinzage laat dit zien.

Tabel 7.7: Bovenbouwsucces Leonardo College

Bovenbouwsucces	2022	driejaarsgemiddelde	norm
Vmbo TL - Mavo	89,13 %	90,00 %	85,45 %
Havo	84,92 %	86,71 %	80,27 %
vwo	88,79 %	88,27 %	81,00 %

- **Examencijfers:** De onderwijsopbrengsten voor het driejaarsgemiddelde in 2020 en 2021 waren voor alle afdelingen boven de norm. In de onderstaande tabel staan de gemiddelden van de betreffende examenjaren. In de onderwijsresultaten 2021 ontbreken uiteraard de CE cijfers van 2020, toen er geen CE is afgenomen. Afgelopen jaar is er wel een CE afgenomen, waarbij de duimregeling van toepassing was. De mogelijkheid een onvoldoende niet mee te laten tellen, heeft bij een deel van de leerlingen geleid tot berekenend gedrag: er zijn meer onvoldoendes gehaald, die invloed hebben op het gemiddelde resultaat. De resultaten waren dan ook deels onder de norm.

Tabel 7.8: Examencijfers Leonardo College

Examencijfers	2018	2019	2021	norm
Vmbo TL - Mavo	6.08	6.25	5.87	6.14
Havo	6.28	6.25	6.18	6.22
Vwo	6.24	6.63	6.29	6.22

- **Vershil SE-CE:** Alle jaren voldoen de verschillen ruim aan de norm. De voorspellingen voldoen ook aan de norm.

Tabel 7.9: Verschil SE-CE Leonardo College

Vershil SE-CE	2018	2019	2021	norm
Vmbo TL - Mavo	0.22	0.04	0.33	0.5
Havo	-0.06	-0.01	-0.03	0.5
Vwo	0.26	0.13	0.14	0.5

Inspectie

Leonardo College

Op 8 juni 2021 heeft de Inspectie een bezoek gebracht aan de afdeling Vmbo-TL van het Leonardo College voor een onderzoek in het kader van de monitoring leskwaliteit voor De Staat van het Onderwijs 2022. De monitor leskwaliteit levert betrouwbare informatie op waarmee op landelijk niveau wordt vastgesteld wat goed gaat in de lessen en waar het beter kan of moet. De monitor is niet bedoeld om individuele scholen te beoordelen. Het gaat om een beeld op stelselniveau. Er is geen inspectierapport opgesteld. Er zijn zes lessen bezocht in de onder- en bovenbouw. De reactie van de inspectie was positief.

DvC Kagerstraat en DvC Lammenschans

Op 20 september 2021 heeft het CvB een telefonisch onderhoud gehad met de inspecteur over twee door de inspectie ontvangen signalen, deze betroffen het DvC Kagerstraat en het DvC Lammenschans. De telefonische toelichting volstond voor de inspectie en daarmee waren de zaken, naar de mening van de inspectie, afgedaan.

Jaarlijks bestuursgesprek

Op 25 januari 2022 heeft het jaarlijks bestuursgesprek (doorgeschoven vanwege Covid-19) plaatsgevonden. Het doel van het gesprek was: elkaar periodiek informeren over lopende en komende ontwikkelingen bij bestuur, scholen en inspectie en in het onderwijsstelsel. Er is gesproken over de nieuwe SK en het Toezichtkader van de Inspectie. Tevens is zorg geuit over de onderbouwsnelheid en bovenbouwsucces bij het DvC Lammenschans, echter tegelijkertijd is er bij deze school en bij de scholengroep ook een positieve kentering gaande ten aanzien van kwaliteitsbeleid. Eind 2022 vindt er een formeel onderzoek plaats en tussentijds (april 2022) vindt een gesprek plaats over het plan van aanpak.

Vierjaarlijks bestuurlijk onderzoek

In 2018 heeft bij de scholengroep het vierjaarlijks bestuurlijk onderzoek plaatsgevonden. Het volgende onderzoek vindt plaats in 2022.

Voor het schooljaar 2021-2022 zijn er de volgende veranderingen:

- **Nieuw Onderzoekskader VO**

Vanaf 1 augustus gaat de Inspectie werken met een nieuw, herzien onderzoekskader vo 2021.

Het Onderzoekskader 2017 was bestuurs- en stelstelgericht en ging uit van proportionaliteit en maatwerk. Het toezicht is intensiever waar het moet en gericht op de ambities van het bestuur. Het Onderzoekskader 2021 bouwt daarop voort. De grootste wijzigingen zijn ten opzichte van 2017 zijn:

- De verantwoordelijkheid voor de onderwijskwaliteit komt primair bij schoolbesturen te liggen. Waar de inspectie voorheen vooral met schoolleiders het gesprek voerde over de kwaliteit van het onderwijs, zullen ze dit nu dus vooral met de bestuurders gaan doen. De inspectie zal zeker nog wel gesprekken binnen de scholen voeren, maar die zijn dan bedoeld om zich te laten informeren en staan niet in het teken van verantwoording. De inspectie blijft de resultaten van de scholen volgen, dit gebeurt in eerste instantie op afstand. Als de inspectie iets signaleert, dan spreken ze in eerste instantie de bestuurder hierop aanspreken.
- Het thema financiën wordt geïntegreerd in het totale onderzoekskader. De inspectie wil kunnen zien op welke manier de financiën worden ingezet om te komen tot onderwijs van hoge kwaliteit.
- De lat voor de basiskwaliteit gaat omhoog. Er komen minder standaarden per kwaliteitsgebied, maar aan de resterende standaarden worden meer elementen toegevoegd die kwaliteitsbepalend zijn. De reden voor deze verzwaring is dat de onderwijskwaliteit in Nederland achterop raakt in vergelijking met omringende landen.

- **Scholen worden in het schooljaar 2021-2022 niet beoordeeld op onderwijsresultaten**

In het schooljaar 2021-2022 worden scholen door de Inspectie niet beoordeeld op de resultaten. De inspectie wil zo in haar oordelen rekening houden met de omstandigheden die zijn ontstaan door de maatregelen vanwege het coronavirus.

8. LEERLINGEN

Leerlingaantallen

Op peildatum 1 oktober 2021 had de scholengroep 2.903 leerlingen (inclusief vavo- en deltaleerlingen).

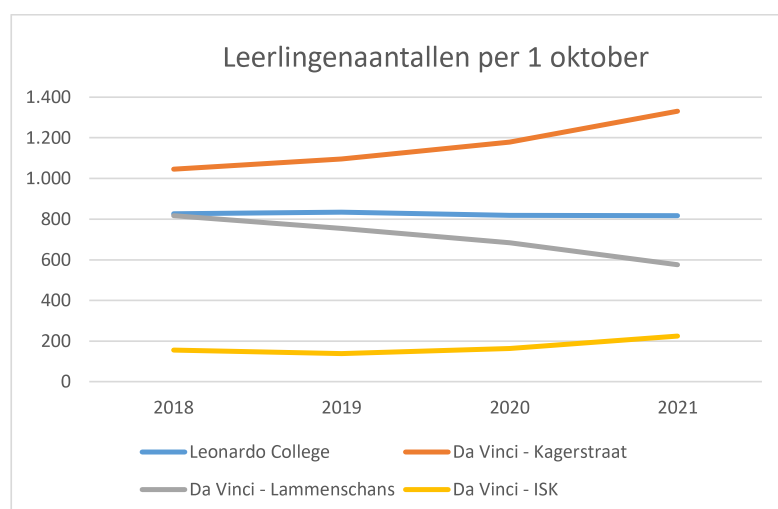
Tabel 8.1: Leerlingenaantallen per 1 oktober (tabel)

Leerlingenaantallen per 1 oktober (incl. VaVo en Delta)(bekostigd)	2018	2019	2020	2021
Leonardo College	826	834	818	816
Da Vinci - Kagerstraat	1045	1.096	1.179	1.331
Da Vinci - Lammenschans	817	754	684	575
Da Vinci - ISK	156	139	164	224
Totaal	2.844	2.823	2.852	2.946
Waarvan Vavo	26	29	5	11
Waarvan Delta	70	78	70	59

Vavo: voortgezet algemeen volwassenenonderwijs

Delta: bovenschoolse voorziening (OPDC) van het Samenwerkingsverband Leiden (Vmbo)

Tabel 8.2: Leerlingenaantallen per 1 oktober (grafiek)

In 2021 is het totaal aantal leerlingen van de scholengroep licht toegenomen.

- DvC Kagerstraat

De school heeft de laatste jaren een grotere brugklasinstroom. De analyse geeft aan dat de redenen van deze groei zijn: goede onderwijsopbrengsten, de begeleiding in de vorm van coaching en het profileringsaanbod van Technasium en science naast het kunst-en-cultuuraanbod. De vele projecten, die o.a. in het Technasium vorm krijgen, versterken het imago van de school, zowel in de stad Leiden als in de regio. Ook voor het schooljaar 2022-2023 heeft de school een grote brugklasinstroom.

- DvC Lammenschans

De school wordt al enkele jaren geconfronteerd met een sterk teruglopende aanmelding voor de brugklas en daarmee een afname van het totaal aantal leerlingen. In Leiden lijkt het totaal aantal B/K leerlingen terug te lopen. Vanaf 2021 wordt met andere Vmbo-scholen uit Leiden (Beroepscollege Leystede en Yuverta Vmbo Oegstgeest) samengewerkt om de gewijzigde aanmeldingenstroom te analyseren. Er is een bureau ingeschakeld om de huidige en de toekomstige brugklasleerlingen en ouders te enquêteren over de motivatie-redenen bij hun keuze. Er vindt op regionaal niveau bestuurlijk niveau overleg plaats over mogelijke oplossingen voor een betere verdeling voor de komende schooljaren. Tijdens de voorlichtingscampagne 2022 hebben de genoemde scholen samengewerkt (wijzijnvmbo.nl) om het vmbo breed onder de aandacht te brengen. Hierbij worden de komende jaren meer vmbo-

scholen uit de regio betrokken. De aanmeldingen in maart 2022 tonen een positief beeld, ze zijn, voor het schooljaar 2022-2023, ruim gestegen ten opzichte van voorgaande jaren.

- Leonardo College

Het leerlingenaantal daalt licht en de instroom voor de brugklas blijft nagenoeg gelijk. We verwachten dat het nieuwe gebouw een positief effect heeft op het aantal aanmeldingen in 2022. In maart 2022 is gebleken dat dit ook daadwerkelijk het geval is.

Aanmeldingen brugklas

Na de zomervakantie 2021 is de scholengroep het schooljaar 2021-2022 gestart met 529 brugklasleerlingen.

Onze scholen doen het goed in de regio. Echter, de groei/verdeling van het aantal leerlingen over onze scholen is niet (meer) evenwichtig. De aanmeldingen groeien sterk bij het DvC Kagerstraat en nemen behoorlijk af bij het DvC Lammenschans. Dit heeft onze aandacht en is in- en extern onderwerp van gesprek. In onderstaande overzichten is het DvC ISK niet opgenomen omdat de aanmeldingen voor deze school zich niet centreren op 1 moment in het schooljaar.

In januari 2021 hebben de scholen online de jaarlijkse (online) open dagen gehouden:

DvC Kagerstraat:

- 16 januari: Open dag
- 19 januari: Voorlichtingsavond
- 28 januari: Voorlichtingsavond Technasium

DvC Lammenschans

- 30 januari: Open dag
- 2 februari: Open avond

Leonardo College

- 20 januari: Voorlichtingsavond ouders
- 23 januari: Open dag
- 1 februari: Voorlichtingsavond Topsport Talent en Highschool

Tabel 8.3: Aanmeldingen brugklas schooljaar 2021-2022

School	Aanmeldingen brugklas	Prognose
DvC Kagerstraat	290	250
DvC Lammenschans	80	100
Leonardo College	159	155
TOTAAL	529	505

De aanmeldingen in vergelijking met afgelopen 3 schooljaren:

Tabel 8.4: Aanmeldingen brugklas 2018 t/m 2022

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
DvC Kagerstraat	218	246	262	290
DvC Lammenschans	150	124	115	80
Leonardo College	153	146	155	159
Totaal	521	516	532	529

Leerlingenprognose 2022-2025

Voor leerlingprognoses verwijzen we naar hoofdstuk 13. Enkele conclusies hierbij:

- Er is sprake van een terugloop van het totaal aantal leerlingen;
- De verdeling van het aantal leerlingen is een zorg, vooral daar waar het DvC Lammenschans en het Vmbo (scholengroepbreed) betreft;
- het DvC Kagerstraat en het Leonardo College zijn (redelijk) stabiel;
- het DvC ISK is zeer behoudend geprognoseerd, naar verwachting zal dit aantal hoger liggen, echter het aantal leerlingen is sterk afhankelijk van politieke en economische omstandigheden.

Leerlingenstatuut

De Wet op het voortgezet onderwijs (artikel 49) stelt het hebben van een leerlingenstatuut verplicht. Elke twee jaar moet het statuut opnieuw worden vastgesteld door het schoolbestuur. Op 26 oktober 2021 hebben leerlingen en ouders van de GMR ingestemd met het Leerlingenstatuut 2021-2022.

Toelatingsbeleid leerlingen

Bij plaatsing van leerlingen van groep 8 PO is het advies van de basisschool leidend. Indien sprake is van een specifieke zorgvraag, wordt deze getoetst aan het SOP (Schoolondersteuningsprofiel) van de school of wij deze zorg kunnen bieden. Gelet op onze huisvesting en aanmeldingen, heeft dit onderwerp nu onze aandacht; of en hoe eventuele aanscherping van het toelatingsbeleid gewenst is.

9. STRATEGISCH PERSONEELSBELEID

Inleiding

Onze medewerkers zijn essentieel om onze kerntaak uit te kunnen voeren: het geven van onderwijs. In 2021 hadden onze medewerkers geen gemakkelijk jaar: er moest meermalen geschakeld worden tussen online en fysiek onderwijs, er waren schoolsluitingen en we moesten ons houden aan veranderende regels rondom ventilatie, mondkapjes, afstand, e.d. We zijn ons ervan bewust dat we veel hebben gevraagd van onze medewerkers. In 2022 hopen we door te gaan met wat al goed ging en te bouwen aan eigentijds onderwijs, mede door te investeren in onze medewerkers. Centraal thema hierbij is het streven naar excelleren zowel voor onze leerlingen als voor onze medewerkers. Niet iedereen hoeft overal goed in te zijn, alles te beheersen en te kunnen. Wel geloven wij dat iedereen talenten heeft. Wij zien het als onze uitdaging om iedereen te helpen deze te ontdekken en van daaruit te helpen ze te ontwikkelen: doorgroeien van goed naar beter en uiteindelijk excellent!

Medewerkersbestand

Over heel 2021 werd er op onze scholen gemiddeld 248 FTE ingezet. In 2020 was dit 247 FTE. In 2021 hebben we ruim 65 vacatures geplaatst, waaronder een deel ter vervanging van afwezige medewerkers. Er zijn 87 nieuwe medewerkers gestart, voor 42,4 FTE (inclusief vervanging). In 2020 waren dit 31 nieuwe medewerkers, waar we een duidelijk verband zien met de onzekere tijd waarin we zaten. Er zijn in 2021 59 medewerkers vertrokken. Verdere cijfers zijn ter informatie in de bijlage bij dit hoofdstuk opgenomen.

Het zwaartepunt van het reguliere verloop ligt jaarlijks rond de schooljaarwisseling. Tot op heden is het ons gelukt openstaande vacatures te vervullen, waarbij we merken dat het steeds meer een opgave wordt gekwalificeerde medewerkers te vinden. We werken, mede hierom, samen met de VO scholen in de regio Leiden, Duin- en Bollenstreek in een Regionale Aanpak Personeelstekorten (RAP). Het afgelopen jaar is een aantal nieuwe zij-instromers van buiten het onderwijs bij ons gestart. Vanuit de RAP kunnen we zij-instromers extra begeleiding bieden, naast de begeleiding die al bestaat (van de BOS/vakbegeleider).

Ziekteverzuim

Als scholengroep werken we inmiddels een aantal jaar samen met ENRGY (voorheen genaamd Arbobutler) als onze arbodienst. In 2021 heeft er een wissel plaatsgevonden naar een nieuwe werkvermogensspecialist. De samenwerking verloopt goed, waarin we in 2021 ook meer ingezet hebben op preventieve bezoeken aan de werkvermogensspecialist en/of de bedrijfsarts. Onze leidinggevenden zijn casemanager voor het verzuim.

We zien, in tegenstelling tot 2020 (gedaald naar 5,1%), dat het verzuimpercentage over 2021 is gestegen naar 5,7%. In december 2021 was het 6,4%. De stijging is met name zichtbaar in het lopende schooljaar 2021-2022. We hebben een heel aantal langdurig verzuimdossiers, die in 2022 afgerond worden. We hopen daarmee weer op ons streefpercentage van maximaal 4,5% uit te komen. We zien ook dat het kortdurend verzuim toeneemt, mede door corona en de griepgolf.

Verdere cijfers zijn ter informatie in de bijlage bij dit hoofdstuk opgenomen.

Werkdruk

De werkdruk is een bekend en belangrijk thema in het onderwijs, zo ook bij ons. In 2021 hebben we veel van onze medewerkers gevraagd, door de wisselingen in thuis- en op locatie werken en het meebewegen met alle landelijke ontwikkelingen. Nu er veel weer kan en mag, proberen we ervoor te kiezen juist níet alles te doen en zijn we in het afgelopen schooljaar, als werkgever, coulant omgegaan met taken die niet ingevuld konden worden en werkzaamheden die niet uitgevoerd konden worden (geen min-uren).

Uitkeringen na ontslag

Als scholengroep hebben we een voorziening voor het (gedeeltelijk) eigen risicodragerschap bij WW, zoals opgenomen in de jaarrekening. De voorziening wordt alleen gevormd voor medewerkers die per balansdatum een WW uitkering ontvangen of per balansdatum reeds zijn ontslagen en naar verwachting een WW uitkering zullen aanvragen. Mede door het lerarentekort, zien we dat tijdelijke medewerkers snel een nieuwe functie vinden en niet lang een WW uitkering krijgen. We bekijken actief wie er bij het UWV en WWplus op de lijst staan en proberen, waar mogelijk, te kijken of er mogelijkheden zijn de duur van de uitkering te verkorten.

Cao VO en wetgeving/regelingen

In 2021 is er met terugwerkende kracht een nieuwe cao VO 2021 (looptijd 1-1-21 t/m 31-12-21) gesloten. De wijzigingen waren met name een loonafpraak, zo ontvingen alle medewerkers per 1 oktober een loonsverhoging van 1,5%, een eenmalige uitkering en is de eindejaarsuitkering structureel verhoogd naar 8,33%. Parallel aan de cao-onderhandelingen, zijn de sociale partners een flankerend cao-traject gestart over oplossingen over de onderwerpen werkdruk en taakbeleid. We zien de uitkomst van dit traject graag tegemoet. De cao VO is inmiddels stilzwijgend met een jaar verlengd.

Dit jaar zijn er meerdere regelingen vanuit het kabinet gekomen, die (financiële) invloed op ons personeel hadden. Zo is er de regeling arbeidsmarkttoelagen, waardoor het DvC ISK extra middelen is toegekend en is er een extra vergoeding beschikbaar gekomen vanuit de regeling aanvullende en bijzondere bekostiging eindexamens.

Ontwikkelingen richting 2022

In 2021 is het nieuwe bestuursmodel, met een tweehoofdig CvB, geformaliseerd. In 2022 gaan we bezig met het opnieuw definiëren van de taakverdeling in de schoolleiding. Ook vinden we het belangrijk dat onze medewerkers zich (kunnen) ontwikkelen en dat ze betaald worden naar werk wat ze uitvoeren. We zijn hierom bezig met het opstellen van een nieuw, generiek, functiebouwwerk voor alle medewerkers. De verwachting is dat we deze in 2022 gereed zullen hebben, zodat we in schooljaar 2022-2023 kunnen starten met het nieuwe model. Ook gaan we bezig met het investeren en waarderen van het onderwijzend personeel en komt er ruimte voor toekomstige ontwikkelingen. Dit wordt verwerkt in het formatieplan voor schooljaar 2022-2023 (en verder). Hiermee staat een stevig fundament voor de toekomst van de scholengroep.

De bestaande afspraken rondom de werktijden en de arbeids- en rusttijdenregeling van onze medewerkers zijn al enige jaren oud. Ook was er een aparte regeling voor OOP (onderwijs ondersteunend personeel). Om hier één regeling van te maken en om te (blijven) voldoen aan de wetgeving, hebben we een nieuwe arbeids- en rusttijdenregeling voor alle medewerkers opgesteld. Op 1 februari 2022 heeft de GMR ingestemd met deze nieuwe regeling.

De nieuwe SK voor onze scholengroep wordt in 2022 afgerond en geïmplementeerd. Deze koers vormt de (nieuwe) basis voor een personeelsbeleid in de komende jaren. Mede door de inbreng van medewerkers, is er bepaald waar we naartoe willen in de periode 2022-2026.

ROS Rijnland (Rijnland Academische Opleidingsschool)

Door covid-19 was ook het jaar 2021 voor studenten, startende docenten en nieuw aangenomen docenten een lastig jaar. Deze tijd vroeg een bijzondere inspanning van de begeleiders en de studenten- startende docenten. We hebben onze uiterste best gedaan om deze groep zo goed mogelijk te begeleiden. ROSRijnland heeft in samenwerking met de RAP een extra training klassenmanagement aangeboden om zo studenten en startende docenten tegemoet te komen op de bekwaamheden vakdidactiek en pedagogiek.

Het algemene beeld over 2021 is dat het goed gaat met deze groep. De studenten, startende docenten en nieuwe docenten draaien zoveel mogelijk mee in fysieke- en online lessen. De BOS (begeleider op school) voert regelmatig gesprekken met zijn of haar begeleidingscontact (tabel 9.1). Daardoor hebben zij goed in beeld hoe het met hen gaat. De tussentijdse- en de eindbeoordelingen, vanuit het opleidingsinstituut, zijn doorgegaan. De studenten lopen hierdoor geen vertraging op. Ook de beoordelingen van startende en nieuwe docenten heeft doorgang gevonden. Er waren diverse initiatieven om contacten te stimuleren en te onderhouden. Deze verliepen voornamelijk via teams en de email, later in het jaar waren de bijeenkomsten fysiek. Zodra de scholen weer open ging hebben studenten en startende docenten een inhaalslag kunnen maken.

Tabel 9.1: Aantal begeleidingscontacten uitgesplitst per contact en school

	Studenten	Studenten die tevens betaalde lesuren hebben	Startende docenten	Nieuw aangenomen docenten	Totaal
DvC Kagerstraat	14	22	14	9	59
DvC Lammenschans	9	11	2	2	24
Leonardo College	15	7	3	9	34

In 2021 hebben wij een vragenlijst over de begeleiding afgenomen bij de verschillende begeleidingstrajecten om zo inzicht te krijgen of het begeleidingsteam de goede dingen doet. Bij de letter R staat aangegeven hoeveel respondenten het onderzoek hebben ingevuld.

Tabel 9.2: Uitslagen intern tevredenheidsonderzoek uitgesplitst per begeleidingsteam en school

	DvC Kagerstraat R.38	DVC Lammenschans R.18	Leonardo College R.11
BOS	8.5	8.6	7.9
Sectie	7.4	8.5	7.1
Teamleider/ instituutopleider	7.4 - 7	7 - 7.1	7.1 - 5.2
School	8.1	8.1	7.6

Cijfers personeel en verzuim

De HR-systemen van de scholengroep verschaffen informatie over kwantitatieve personeelsgegevens. De cijfers betreffen medewerkers met een arbeidsovereenkomst. Stagiaires, vrijwilligers en (externe) inhuur of detachering worden hier buiten beschouwing gelaten. Wel zijn vervangers (met een dienstverband) van afwezig personeel meegenomen in de cijfers.

Tabel 9.3: Cijfers in- en uitstroom - Bron: Youforce (Raet)

In- en uitstroom	2019		2020		2021	
	Aantal	FTE	Aantal	FTE	Aantal	FTE
Instroom	56	31,6	31	15,2	87	42,4
Uitstroom	63	37,3	35	23,3	59	38,6
Verschil	-14	-11,2	-6	-5,6	-7	-5,7

Tabel 9.4: Cijfers leeftijdsverdeling naar man-vrouw - Bron: Youforce (Raet)

Leeftijdscategorie	2019		2020		2021	
	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man
15 tot 25 jaar	2	1	3	2	18	6
25 tot 35 jaar	45	31	43	31	56	37
35 tot 45 jaar	58	39	54	36	58	38
45 tot 55 jaar	50	25	48	25	53	31
55 tot 65 jaar	39	43	39	38	43	40
65+ jaar	15	27	10	19	6	15
Totaal	209	166	197	151	234	167

Tabel 9.5: Cijfers verdeling LB/LC/LD - Bron: Youforce (Raet)

Functiemix	Peildatum 01-01-2021			Peildatum 01-01-2022		
	#	WTF	% WTF	#	WTF	% WTF
LB	118	80,90	41,30	139	95,36	48%
LC	74	60,46	30,87	64	51,80	25,86
LD	62	54,50	27,83	62	53,13	26,53
Totaal	254	195,86	100	265	200,29	100

Tabel 9.6: Verzuimcijfers - Bron: Youforce (Raet)

Verzuimcijfers 2021		Totaal
Scholengroep totaal	VP %	5,67
	MF	0,98
	Gem. VD	20,47

Legenda:

VP = Verzuimpercentage, MF = Meldingsfrequentie, Gem. VD = Gemiddelde ziekteverzuimduur (dagen)

10. KWALITEITSZORG

Kwaliteitsbeleid

Bij de scholengroep heeft (verbetering van de) kwaliteitszorg prioriteit. Op basis van de verbetering van onze plannings- en beleidscyclus, willen we komen tot heldere, structurele en systematische kwaliteitszorg. Kwaliteitsbeleid is onderdeel van de verantwoording door het CvB en iedereen die werkzaam is bij onze scholengroep. In 2022 willen we ook een bovenschoolse kwaliteitsmedewerker werven die de scholen gaat ondersteunen.

Ook op bestuurlijk niveau willen we hierin meer investeren door het opstellen van een bovenschools kwaliteitsplan, het werven van een kwaliteitsmedewerker en het opstellen van een handboek. Dit haakt ook aan bij het nieuwe Onderzoekskader van de Inspectie. Dit is met name geïnd op onderwijskwaliteit vanuit bestuurlijk perspectief. De gesprekken van de Inspectie zullen steeds meer gaan over bewaking, monitoring en borgen van kwaliteit. Daarnaast gaat de lat van de basiskwaliteit gaat omhoog. Kortom het onderwerp kwaliteit verdient onze aandacht niet alleen voor in- en externe verantwoording maar vooral omdat we zelf ons zaken op orde willen hebben om onze kerntaak zo goed mogelijk uit te oefenen.

Vanaf 1 augustus 2021 gebruiken we niet meer de balanced scorecard. Dit was een jaarlijks document waarin op alle aspecten (onderwijsresultaten, personeel, financiën etc.), ongeacht het daadwerkelijke moment waarop informatie beschikbaar was, werd gerapporteerd. Dit instrument voorzorg jaren in een behoefte maar de scholengroep is toe aan een nieuw middel dat betere handvatten biedt om kwaliteit structureler zichtbaar en sturing mogelijk te maken.

In maart 2021 is intern en met de RvT vastgesteld dat de rapportage-cyclus als volgt wordt vormgegeven: Rapportage t/m maart: deze rapportage is in de loop van april gereed, waardoor de uitkomsten hiervan meegenomen kunnen worden bij het opstellen van het formatieplan en er nog tijdig bijgestuurd kan worden;

- Rapportage t/m augustus: deze rapportage is in de loop van september gereed, waardoor de uitkomsten hiervan meegenomen kunnen worden in het begrotingsproces;
- Rapportage t/m december: deze rapportage is in eerste concept medio februari gereed en geeft een eerste inkijk in de cijfers van de jaarrekening.

Op basis van deze afspraken is de bestuurlijke rapportage tot en met augustus 2021 op 26 en 27 oktober 2022 besproken met de GMR en RvT.

In 2021 zijn er vanuit diverse hoeken verbeter suggesties gedaan met betrekking tot de rapportages. Deze suggesties hebben er toe geleid dat is voorgesteld om in 2022 anders te rapporteren. De voorgestelde frequentie is: rapportage t/m februari, t/m augustus en t/m december (middels jaarverslag). Indien benodigd zal er in november een update van de forecast worden opgesteld. De verbeteringen zijn onder andere: SMART rapporteren over de thema's van het Jaarplan CvB, liquiditeit en andere financiële posities benoemen, kansen en risico's opnemen; de rapportages korter / simpeler maken en de betrokkenheid van de schoolleiding en staf (PZ, facilitair en ICT) vergroten.

In het jaarplan CvB 2022 is de doelstelling opgenomen dat in 2022 een document wordt opgesteld met een beschrijving van de wijze waarop beleid tot stand komt en de kwaliteit van het onderwijs wordt gemonitord en bewaakt. De volgende criteria worden hierbij gehanteerd:

- invulling geven aan de PDCA-cyclus;
- een keuze en definitie van maximaal 10 KPI's;
- een jaarplanning;
- het opstellen van prognoses, zodat bijsturen vroegtijdig kan plaatsvinden.

Het gewenste resultaat is een helder document waarbij de kwaliteit van ons onderwijs centraal staat en er op systematische wijze wordt gemeten zodat een professionele dialoog kan plaatsvinden met elkaar en met het in- en extern toezicht. Daarnaast geeft het handvatten om verantwoording af te leggen.

Bij het definiëren van de KPI's en de uitwerking van het kwaliteitsbeleidsplan sluiten we aan bij het nieuwe Onderzoekskader van de inspectie (2021) en de SK 2022-2026.

Examencommissies

Binnen de scholengroep wordt veel aandacht besteed aan professionalisering van beleid en regelgeving over toetsing en examinering en willen we het aantal toetsen omlaag te brengen. Er is al veel ervaring opgedaan met formatief handelen. Tijdens de lockdowns is het aantal toetsen teruggebracht (door toetsen te laten vervallen of door andersoortige opdrachten te gebruiken) met positieve resultaten. Dit willen we aangrijpen om het formatief handelen breder in te zetten en de toetsdruk omlaag te brengen zodat onderwijstijd ook écht tijd is waarin onderwezen wordt. Voor leerling en docent betekent dit minder toetsdruk, efficiënter gebruik van onderwijstijd en meer persoonlijke aandacht en ontwikkeling (coaching).

Met ingang van schooljaar 2021-2022 zijn examencommissies ingesteld. De examencommissie heeft de opdracht de kwaliteit van de schoolexaminering te bewaken en te bevorderen op vier aspecten:

- is de inrichting en de uitvoering van de processen op orde;
- is de inhoudelijke kwaliteit van de examinering op orde;
- sluiten processen en inhoud in voldoende mate aan bij de visie van de school op toetsing en examinering;
- wordt het afsluitende karakter van het schoolexamen gewaarborgd.

De examencommissies stellen in het schooljaar 2021-2022 een kwaliteitsbeleidsplan op en volgen nauwlettend het verloop van schoolexamens en centraal examens. Indien nodig doet de examencommissie voorstellen voor aanpassingen in het PTA. In het schooljaar 2021-2022 is bijvoorbeeld, als gevolg van de coronamaatregelen, de herkansingsregeling aangepast. Ook het samenstellen van PTA's en Examenreglement en toezien op de volledigheid en het voldoen aan de exameneisen behoort tot de taak van de examencommissie.

Tevredenheid

Wij houden jaarlijks tevredenheidsonderzoeken. We streven bij de tevredenheidsonderzoeken van kwaliteitsscholen (onder ouders, leerlingen en medewerkers) naar een beoordeling die hoger is dan de benchmark.

Tevredenheid medewerkers 2021 (tweejaarlijks)

In 2019 is onder medewerkers van de scholengroep de tweejaarlijkse reguliere tevredenheidsenquête van kwaliteitsscholen afgenomen en in maart 2021 is onder medewerkers een door kwaliteitsscholen, specifiek voor deze tijd, ontwikkelde vragenlijst afgenomen, gericht op de evaluatie van het thuisonderwijs en het welbevinden van medewerkers. In maart 2022 is een regulier onderzoek uitgezet.

Ten opzichte van de scores 2019 en de benchmark laat het totaalbeeld 2021 het volgende zien:

- DvC Kagerstraat: een lichte daling;
- DvC Lammenschans: geen uitkomsten vanwege te lage respons;
- Leonardo College: geen uitkomsten vanwege te lage respons.

Tevredenheid leerlingen 2021 (jaarlijks)

Onder leerlingen van de scholengroep wordt jaarlijks een enquête afgenomen. In 2020 is deze enquête beperkt afgenomen, dit in het kader van de toen urgente covid-19 maatregelen. In maart 2021 hebben de leerlingen van de scholengroep, naast de reguliere vragenlijst, ook een vragenlijst ontvangen, gericht op de evaluatie van het thuisonderwijs. Hierin is het (verplichte) onderdeel sociale veiligheid opgenomen. De indicator sfeer en veiligheid (was: schoolklimaat en veiligheid) van Vensters toont aan hoe leerlingen de school ervaren en hoe veilig ze zich op school voelen.

Tabel 10.1: Tevredenheid leerlingen per school 2020-2021

Tevredenheid 2020-2021	Cijfer school	BM
DvC Kagerstraat		
Brugjaar	7,1	7,1
Vmbo TL - Mavo	6,6	6,5
Havo	6,2	6,4
Vwo	6,3	6,6
DvC Lammenschans		
Brugjaar	n.a.	n.a.
Vmbo basis	n.a.	n.a.
Vmbo kader	6,4	6,5
Vmbo GT - Mavo	6,8	6,5
Leonardo College		
Brugjaar	7,5	7,1
Vmbo TL - Mavo	n.a.	n.a.
Havo	6,2	6,4
Vwo	6,5	6,6

BM=Benchmark/ n.a. is niet aanwezig (te lage respons)

Tabel 10.2: Tevredenheid leerlingen per school: sfeer en veiligheid 2020-2021

Sfeer en veiligheid 2020-2021	Sfeer	BM Sfeer	Veiligheid	BM Veiligheid
DvC Kagerstraat				
Brugjaar	8,1	8,1	9,7	9,5
Vmbo TL - Mavo	7,3	7,3	9,3	9,4
Havo	7,3	7,5	9,6	9,5
Vwo	7,8	7,8	9,7	9,7
DvC Lammenschans				
Brugjaar	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Vmbo basis	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Vmbo kader	6,4	6,8	9,3	9,3
Vmbo GT - Mavo	6,8	6,5	9,5	9,4
Leonardo College				
Brugjaar	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Vmbo TL - Mavo	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Havo	7,0	7,5	9,4	9,5
Vwo	7,8	7,8	9,8	9,7

BM=Benchmark/ n.a. is niet aanwezig (te lage respons)

Tevredenheid ouders/verzorgers (tweejaarlijks)

De tevredenheid van ouders gaat onder andere over de begeleiding en hoe een leerling de school ervaart. Eenmaal in de twee jaar wordt onder ouders/verzorgers een tevredenheidsonderzoek afgenomen. In 2018 en in 2020 heeft bij de scholen dit onderzoek plaatsgevonden. In 2021 heeft geen onderzoek plaatsgevonden. Het eerstvolgende onderzoek staat gepland voor maart en april 2022.

Audits

DvC Kagerstraat:

- CultuurProfielschool
Bij deze school vindt om de vier jaar een audit plaats voor verlenging van het predicaat CultuurProfielschool. Het predicaat is op 3 maart 2021 verlengd tot en met 2025.
- Technasium
Jaarlijks worden gegevens aangeleverd voor de verlenging van het predicaat Technasium en vierjaarlijks vindt een netwerkvisitatie plaats. Het predicaat is verlengd op 14 oktober 2021. Door de beperkende maatregelen heeft de netwerkvisitatie niet op een enkele dag plaats gevonden, maar zijn de drie panelgesprekken verspreid over de periode april 2021 tot maart 2022 gevoerd.

Leonardo College:

- LOOT (Landelijk Overleg Onderwijs Topsport)-school
Om de drie jaar vindt bij deze school een audit plaats van de LOOT-status. Op 26 november 2019 heeft een audit plaatsgevonden. De conclusie van de auditcommissie is dat de Topsport Talentschool Leonardo College (nog steeds) voldoet aan het door Stichting LOOT gestelde keurmerk, waarmee de LOOT-licentie is verlengd. Het rapport is aangeboden op 10 januari 2020. In beginsel is de volgende audit in 2022, echter door Covid-19 zijn de visitaties een jaar opgeschoven. De verwachting is dat de volgende audit gaat plaatsvinden in 2023.

Onderzoeksteams

Bij de scholengroep zijn diverse onderzoeksteams. Deze doen onderzoek en analyses op de scholen met als doel praktische zaken met de medewerkers te evalueren en te verbeteren.

11. HUISVESTING & DUURZAAMHEID

DvC ISK

De verhuizing naar 1 locatie op de Vijf Meilaan 137 heeft plaatsgevonden in de kerstvakantie 2020. Op 6 januari 2021 is de locatie Mary Zeldenrustweg opgeleverd aan de gemeente Leiden en op 7 januari is de locatie Kanaalpark 144 opgeleverd aan de verhuurder. LDV heeft een gebruikersovereenkomst voor het gebruik van de Vijf Meilaan 137 tot 31 december 2025. De staat van het pand is niet goed en het pand staat op de nominatie om door de gemeente grootschalig gerenoveerd te worden. Wanneer deze renovatie gaat plaats vinden en waar de leerlingen op dat moment gehuisvest gaan worden is nog niet bekend. Momenteel worden een kleinschalige aanpassingen aan het gebouw gedaan om het leer- en werkklimaat zo aangenaam mogelijk te maken.

DvC Lammenschans

Net voor de zomervakantie 2021 heeft er bij het DvC Lammenschans een interne verhuizing plaatsgevonden, de Vmbo GT - Mavo-afdeling is verhuisd naar de entresol. Op de andere verdiepingen vinden de teams, van 1 tot en met 4, B en K hun "plek" in de @homes. De homes zijn opnieuw ingericht met een grote zitbank en er hangen overall gekleurde paraplu's in de school. Daarnaast wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om het dakterras op de derde verdieping te vergoeden en daarmee een aangenamer plek te maken. Diverse aannemers zijn in 2021 benaderd voor het indienen van een offerte. Door de krapte op de markt van mensen en middelen en daarmee de hoge geoffreerde bedragen heeft dit nog niet geleid tot een akkoord op een offerte.

In het kader van duurzaamheid vindt er een onderzoek plaats om het gehele dak vol te leggen met zonnepanelen. Uit de eerste resultaten blijkt dat een deel van het dak vervangen moet worden voordat de zonnepanelen geplaatst kunnen worden. Omdat het dak nog niet is afgeschreven zal dit in de businesscase opgenomen moeten worden als een versnelde afschrijvingskosten. De resultaten van de businesscase volgen nog.

DvC Kagerstraat

In 2020 is besloten om bij het DvC Kagerstraat een tweede Technasium-werkplaats te formeren in de ruimte van het oude zwembad en naast deze Technasium-werkplaats twee extra leslokalen te realiseren. Begin 2021 is vanuit de gemeente 500k toegezegd voor de renovatie en zijn de renovatieplannen besproken. Er is een bouwteam ingesteld en op 28 januari 2021 is officieel gestart met de renovatie. Op de laatste vrijdag van de zomervakantie 2021 is de renovatie afgerond. In de zomervakantie is door de aannemer hard gewerkt om het project op tijd af te ronden voor het nieuwe schooljaar. Het resultaat is een grote, mooie en lichte ruimte waar goed lesgegeven kan worden. Ook de twee extra leslokalen waren net op tijd klaar voor het nieuwe schooljaar. Door de groei van de school zijn deze lokalen nu al onmisbaar. De eerste feedback over Technasium 2.0 zijn erg positief. Het is akoestisch een prettige ruimte met veel licht. De komende tijd wordt nagedacht of en welke type meubels er wenselijk zijn. Tot die tijd wordt er gebruik gemaakt van meubels van het oude Leonardo College.

Nieuwbouw Leonardo College

In 2021 is de Europese aanbesteding voor de aanschaf van een nieuwe inventarisatie afgerond. De beste prijs-kwaliteitverhouding was doorslaggevend en uiteindelijk behaalde Gispén de hoogste score.

De nieuwbouw is volgens planning en conform budget verlopen en op 23 juli 2021 is het gebouw aan de Telderskade opgeleverd. In de zomervakantie 2021 is er hard gewerkt om alle meubels te plaatsen, digiborden aan te sluiten, whiteborden op te hangen, te verhuizen en in te richten.

Bij de start van het schooljaar 2021-2022 zijn de leerlingen van de brugklassen van het Leonardo College verwelkomd in aanwezigheid van de wethouder. Van 9 tot 15 oktober 2021 was er op het Leonardo College een feestweek. Deze week stond in het teken van de formele opening. Gedurende deze feestweek waren er wisselende activiteiten voor diverse doelgroepen. Mede door Covid-19 is er voor gekozen om niet een formele opening te organiseren maar dit te verspreiden en de activiteiten doelgroepgericht op te zetten.

Ventilatie

Naar aanleiding van Covid-19 is het belang van goede ventilatie op onze scholen aangetoond en toegenomen. De VO-raad heeft een handreiking opgesteld voor een optimale werking van de aanwezige voorzieningen. In 2021 is er bij onze scholen zo veel als mogelijk gevolg gegeven aan deze handreiking door met CO2-meters een goed evenwicht te vinden tussen ventileren en luchtkwaliteit.

Daarnaast heeft het kabinet een regeling vastgesteld waarin, voor 2021, 100 miljoen euro beschikbaar is gesteld voor ventilatie. Dit is geen extra budget bovenop de 360 miljoen, die het kabinet eerder al had toegezegd. Het betreffende geld was eerst voor 2023 bedoeld, maar wordt nu naar voren geschoven. Het geld wordt voor twee doelen ingezet:

- voor het alsnog honoreren van aanvragen uit de eerste ronde van de ventilatieregeling, waarbij projecten voor noodzakelijke en energiezuinige verbeteringen in bestaande gebouwen subsidie konden krijgen;
- voor een nieuwe subsidieronde onder dezelfde of vrijwel dezelfde voorwaarden als voor de eerste tranche.

Voor de Kagerstraat is een SUVIS subsidie aangevraagd en goedgekeurd. Het klimaatsysteem van het gerenoveerde zwembad is hiermee voor 30% bekostigd.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is één van de speerpunten van de SK 2022-2026. Eind 2021 is de eerste aanzet gegeven voor een duurzaamheidsbeleidsplan. Voor elke school zal de impact en uitvoering van de duurzaamheidsambitie een eigen koers nemen. De nieuwbouw van het Leonardo College zal bijvoorbeeld andere verduurzamingsdoelen hebben dan de 'oudbouw' van het DvC Kagerstraat.

Toekomstige ontwikkelingen

Op het gebied van huisvesting en duurzaamheid staan de komende projecten in de planning:

- een grootschalige renovatie van het DvC Kagerstraat in 2024-2026;
- de definitieve huisvesting van het DvC ISK (op de Vijf Meilaan 137 of elders);
- het aanpassen van het dakterras (naar een groen schoolplein) van het DvC Lammenschans.

12. ICT EN INFORMATIEBEVEILIGING & PRIVACY (IBP)

ICT

Voor ICT was 2021, net als 2020, een bevlogen jaar. De rol van digitalisering is door de coronacrisis in een versnelling terecht gekomen. Deze digitale versnelling is van blijvende waarde. Digitaal communiceren en (samen)werken is steeds meer het nieuwe normaal.

Om een brug te slaan tussen het onderwijs en ICT is per school een ICT-onderwijscoördinator aangesteld en is bij de start van het schooljaar 2020-2021 een stuurgroep samengesteld voor Onderwijs en ICT. Deze zet zich in voor een optimale toepassing van ICT in ons onderwijs.

Beleidsafspraken Office365 (en Teams)

Begin schooljaar 2020-2021 is de basisinrichting van Teams ingesteld. Daarbij is een eerste stap gezet in het automatisch aanmaken en bijhouden van de Teams. Met de kennis en ervaring die we hierin hebben opgedaan willen we de inrichting verder finetunen. Naast de technische aspecten is het van belang om afstemming van beleid te hebben over hoe om te gaan met de gewenste functionaliteiten in het digitaal onderwijslandschap. Hierbij moet duidelijk worden welke functionaliteiten in Office365 worden ondergebracht en wat in andere tools zoals Magister blijft.

Eind 2020 is door de Stuurgroep onderwijs en ICT een programma gestart in samenwerking met IT-Workz met als doel het CvB hierin te adviseren. Het programma bestaat uit 4 fasen.

In fase 1 hebben we Office365 verkend. In fase 2 hebben we het beleid verkend. In de sessies is de scholengroep vertegenwoordigd door een dwarsdoorsnede van de organisatie: directie/bestuur, teamleiders, docenten, leerlingen, administratie, ondersteuning, privacy officer/IBP, ICT-beheer en applicatiebeheer. De sessies zijn begeleid door IT Workz. Het resultaat van fase 2 was een advies dat diende als basis voor een functioneel ontwerp (fase 3) en als input voor het adoptieplan (fase 4).

In de zomervakantie is fase 3, het functioneel ontwerp, technisch ingericht en afgerond. Met een synchronisatieapplicatie zijn van alle klassen van de scholengroep teams gemaakt. Hiermee is tijdig gestart om gereed te zijn voor de start van het nieuwe schooljaar. Deze inrichting hangt samen met de roosters van de scholen. De roosters dienen als basis: per school sluit de ICT-techniek aan bij de roosterstructuur. Bij de start van het schooljaar vonden er per school nog de laatste roosterwijzigingen plaats, waardoor de ICT-techniek mede en snel moest worden aangepast om te blijven aansluiten. Er is zo snel als mogelijk geacteerd om de laatste aansluitingen te realiseren. Informatievoorziening en -management, tussen onderwijs en ICT, is cruciaal: ICT is onderdeel van het onderwijsproces. De leden van de Stuurgroep onderwijs en de afdeling ICT streven ernaar om op schoolniveau dit proces te optimaliseren. Eind oktober 2021 vindt, achter de schermen, de laatste 'automatiseringsslag' plaats van fase 3.

Nu de technische inrichting gereed is, wordt op dit moment door de stuurgroep een programma (fase 4: adoptieplan) opgesteld. Dit schooljaar is een ontwikkeljaar. Hiervoor worden de ICT-behoefte van de scholen in kaart gebracht. Tegelijkertijd worden medewerkers van de scholen opgeleid tot 'train de trainer' voor de as. uitrol van het programma. De bedoeling van dit programma is dat alle medewerkers van de scholengroep worden meegenomen om nu ook daadwerkelijk optimaal gebruik te maken van de (nieuwe technische) ICT-inrichting met alle functionaliteiten. De uitrol en adoptie vinden op schoolniveau plaats en de afdeling ICT bewaakt de boven schoolse kaders.

Wi-Fi

In kerstvakantie 2020-2021 is de eerste stap gezet met de vervanging van het Wi-Fi netwerk in het nieuwe gebouw van het DvC ISK. Dit concept is uitgebreid naar DvC Kagerstraat, DvC Lammenschans en naar het nieuwe Leonardo College. In de zomervakantie 2021 zijn, aan de hand van het basisontwerp en de planning de schoolgebouwen zorgvuldig ingemeten om het ontwerp te finetunen en definitief te maken. De installatie en migratie waren vlak voor- en in de zomervakantie gereed. Hiermee is het gehele wifi-netwerk van de scholengroep vervangen door nieuwe apparatuur en nieuwe technieken.

Automatiseren van netwerkbeveiliging

Het netwerk van onze scholengroep krijgt met steeds meer – zeer uiteenlopende – apparaten te maken. Naast de toename van draadloze (BYOD) apparaten, zien we ook een sterke trend in (bekabelde) IoT devices (bijv. een Cv-installatie met internetaansluiting). Het identificeren van al deze apparaten en het toepassen van de juiste beveiligingsregels is geen eenvoudige klus. Bovendien beschikken veel IoT devices niet of nauwelijks over ingebouwde securitymogelijkheden. Dit leidt tot een aanzienlijke kwetsbaarheid van het netwerk. Door het automatiseren van de netwerkbeveiliging kunnen we moeiteloos en veilig nieuwe apparaten toelaten op het netwerk. Het platform past geautomatiseerd toegangsregels toe waardoor het netwerk optimaal beschermd wordt. In maart 2021 waren de voorbereiding en basisinstallatie van het nieuwe platform gereed. In juni 2021 was de eerste proof of concept, de basis, gereed. Daarna heeft de implementatie plaatsgevonden en is het project afgerond.

ICT DvC Kagerstraat

Eind zomervakantie is Technasium 2.0 opgeleverd en is de A gang gerenoveerd. Tijdens de renovatie heeft ICT samen met de aannemer diverse voorbereidingen kunnen treffen voor het kabelmanagement, aansluitingen en de Wifi-toegangspunten. Na oplevering zijn de lokalen afgemaakt met de laatste voorzieningen zoals interactieve displays.

Gezamenlijke inkoop via SIVON

In maart 2021 zijn er 250 laptops en 34 tablets voor een zeer scherpe prijs aangekocht via een landelijke actie van SIVON en het rijk. De laptops worden primair ingezet om leerlingen tegemoet te komen om met een degelijk apparaat te kunnen meedoen in het afstandsonderwijs. Dit kan zijn omdat er bijvoorbeeld thuis onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn om zit zelf te kunnen financieren.

ICT DvC Lammenschans

Buiten het vervangen van standaard hardware zijn er geen bijzonderheden te melden.

ICT Leonardo College

Ruim voor de oplevering van het nieuwe gebouw, zijn er met de aannemer goede afspraken gemaakt over de ICT-nutsvoorzieningen. Deze waren voor de oplevering gereed. In de zomervakantie 2021 hebben de afdelingen ICT en Facilitair alle ICT-middelen afgekoppeld in de oude school en verhuisd en aangesloten in de nieuwe school om gereed te zijn voor de start van het nieuwe schooljaar. Met alle uitdagingen op gebied van leveringen, hebben beide afdelingen zoveel als mogelijk samen creatieve oplossingen bedacht om voor leerlingen en docenten zo weinig mogelijk overlast te bezorgen.

ICT ISK/DCC

Eind december 2020 kon de afdeling ICT aan de slag voor de verhuizing van DvC ISK naar de Vijf Meilaan. De bestaande vaste bekabeling in het gebouw voldeed niet aan onze standaard en is daarom vrijwel compleet verwijderd. Vervolgens is de vaste netwerkinfrastructuur opnieuw opgebouwd. Daarnaast beschikt het DvC ISK over een state-of-the-art Wi-Fi-netwerk. In 2021 is dit Wi-Fi-netwerk uitgebreid naar de rest van de scholengroep. Het is even spannend geweest met de aansluiting van de school op het glasvezelnetwerk in verband met een te late aanvraag vanuit de gemeente Leiden. Gelukkig konden wij, in de te overbruggen tijd, gebruikmaken een bestaande straalverbinding van de vorige eigenaar, SCOLEiden. Door een snelle schakeling van diverse partijen en met gepast kunst- en vliegwerk was de school op tijd online.

Informatiebeveiliging & privacy (IBP)

Op 25 mei 2018 is de AVG in werking getreden. De scholengroep heeft vanaf 2018 een stuurgroep IBP-LdV en een Privacy Portaal LdV. Dit portaal is te vinden via de knop 'uw en onze privacy' op de websites van de scholengroep en scholen en via <https://privacy.davinci-leiden.nl>.

Doelen IBP 2021

In 2021 heeft de stuurgroep gewerkt aan:

- Organisatorische en technische beveiligingsmaatregelen en aanpassen processen;
- Actiepunten naar aanleiding van de gehouden DPIA's leerlingvolgsysteem en cameratoezicht;
- Vervolg verwerkersovereenkomsten & verwerkingenregister;
- Vervolg pdca-cyclus risico's & beheersmaatregelen;
- Aanscherping wachtwoorden- en toegangsbeleid;
- Bewustwording medewerkers.

Functionaris Gegevensbescherming (FG)

In december 2020 is er een (nieuwe) Functionaris Gegevensbescherming (FG) benoemd die is aangemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) onder nummer FG008284.

Beveiligingsincident

In 2021 heeft één beveiligingsincident plaatsgevonden (mei 2021) en zijn geen datalekken gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Dit incident betrof het hacken (middels phishing) van het account van één leerling (gebruikersnaam en wachtwoord). Er zijn geen gegevens van (andere) betrokkenen gelekt. Er is direct actie ondernomen door de afdeling ICT: het wachtwoord van het schoolaccount is gewijzigd. Er was geen gevolgschade.

AVG-audit (0-meting)

De nieuwe Functionaris Gegevensbescherming (FG) heeft in maart 2021 een AVG-audit (0-meting) gedaan bij de scholengroep. Voor deze audit en het in beeld brengen van de mate van AVG compliance, is gebruik gemaakt van de beschikbare informatie van de stuurgroep informatiebeveiliging en privacy (IBP), de websites van de scholengroep, het privacy-portaal, gesprekken met de stuurgroep en interviews met medewerkers van de staf. Hierbij is gebruik gemaakt van standaard vragenlijsten. Op basis van deze beschikbare informatie is zijn de bestaande Informatiebeveiliging- en privacymaatregelen en het strategisch en tactisch IBP-beleid beoordeeld.

De verkregen informatie is getoetst aan de hand van 106 verschillende maatregelen van het toetsingskader IBP van Privacy op School, dat is samengesteld aan de hand van eisen voortkomend uit de AVG en maatregelen zoals genoemd in de internationale norm voor informatiebeveiliging "ISO 27001 en 27002". Het toetsingskader biedt daarmee een gerubriceerd overzicht van maatregelen, risico's en controles die in het kader van de AVG van toepassing zijn. Alle maatregelen zijn beoordeeld op een volwassenheidsniveau variërend van 1 tot 5 (vergelijkbaar met het Capability Maturity Model). Met een minimaal volwassenheidsniveau 3 wordt een organisatie geacht in voldoende mate in controle te zijn als het gaat om de bescherming van persoonsgegevens. Bij een volwassenheidsniveau 4 laat een organisatie zien het Informatiebeveiliging- en Privacybeleid in een verbetercyclus (PDCA-cyclus) opgenomen te hebben, bij elk niveau wordt dat in een externe audit vastgesteld. Uit het beeld dat het Toetsingskader laat zien komt naar voren dat de 'overall' gemiddelde volwassenheidsscore van onze scholengroep nu 2,5 is.

Tabel 12.1: Uitkomsten AVG-audit

'overall' gemiddelde		volwassenheidsscore	
Sg Leonardo Da Vinci		2,5	
Privacy op School benchmark		2,4	
Onderdelen	Volwassenheidsniveau	Benchmark*	
1. Governance	2,9	3,2	
2. Beleid	2,5	2,3	
3. Wetgeving	2,8	2,6	
4. Implementatie en beheer	2,4	2,3	
5. Bewustwording en afspraken medewerkers	2,4	2,3	
6. Continuïteit, risico's en Informatiebeveiliging	2,5	2,5	
7. Systemen, applicaties en apparatuur	2,5	2,5	
8. Document- en datamanagement, uitwisseling en bewaartermijnen	2,2	2,2	
9. Controle, toezicht en monitoring	2,1	2,2	
Overall gemiddelde		2,5	

Het beeld dat uit deze audit naar voren komt, is dat onze scholengroep sinds de invoering van de AVG veel heeft geïnvesteerd in maatregelen en beleid rondom IBP. De meest relevante zaken zijn geregeld. Nu moet de slag worden gemaakt om van IBP een dynamischer proces te maken waarbij beleid en maatregelen worden geëvalueerd op basis van opgedane ervaringen en meegroeien met de veranderingen binnen de scholengroep.

De verwachting is dat de scholengroep met het invoeren van de pdca-cyclus op de verschillende getoetste domeinen, en kan doorgroeien en op verschillende onderdelen naar een 4 (in plaats van de huidige 3). Daarnaast is het met 3 jaar na invoering van de AVG, verstandig om te investeren in training van medewerkers, heldere communicatie over ontwikkelingen rondom IBP en om te starten met voorlichting over IBP aan leerlingen (met een overlap met mediawijsheid / digitale geletterdheid).

Er zijn aanbevelingen gedaan om op verschillende onderdelen de maatregelen en beleid te verbeteren en daarmee de volwassenheid op onderdelen te vergroten. Naar aanleiding van (de aanbevelingen van) deze audit worden voor de zomervakantie 2021 door de stuurgroep IBP-LdV met de nieuwe FG een verbeter-, actie- en communicatieplan opgesteld.

Regeling van werkzaamheden FG (Functionaris Gegevensbescherming)

Op 20 april 2021 heeft de GMR ingestemd het de Regeling van werkzaamheden FG LdV. De GMR heeft instemmingsrecht over aanwijzing, keuzes over de functie, inrichting en taken van de FG. Van belang is of de FG zijn functie daadwerkelijk onafhankelijk kan vervullen, of de FG voldoende tijd en middelen heeft om zijn werk naar behoren te verrichten en om kennis op peil te houden etc. Om hierin te voorzien is een regeling opgesteld om ervoor te waken dat de FG de onafhankelijke rol van adviseur en intern controleur zo goed mogelijk kan vervullen en om zijn positie te waarborgen.

Actualisatie IBP-beleid

Om de vier jaren wordt het IPB-beleid geactualiseerd. Na de zomervakantie heeft stuurgroep het beleid van 2017 geactualiseerd. Op 26 oktober 2021 heeft de GMR ingestemd met het beleid.

Gedragscode ICT & Sociale media LdV

De stuurgroep IBP heeft de 2 gedragscodes IBP van 2018 (voor leerlingen en medewerkers) geactualiseerd. Er komt 1 nieuwe Gedragscode ICT & sociale media, voor leerlingen én medewerkers. Hiervoor is gekozen omdat vrijwel alle uitgangspunten gelden voor beide doelgroepen (tenzij anders wordt vermeld), om de gelijkheid en de dialoog te bevorderen en het gezamenlijke bewustzijn te vergroten. Op 1 februari 2022 heeft de GMR ingestemd met de Gedragscode ICT & sociale media.

Doelen IBP 2022

Naar aanleiding van het verbeterplan (zie eerder) wordt nu de slag gemaakt om van IBP een dynamischer proces te maken: een stap van papieren beleid naar beleid dat leeft in de onderwijspraktijk. Dit willen we bereiken door bestaande maatregelen en beleid te evalueren en verbeteren en we gaan inzetten op bewustwording, awareness van medewerkers. Daarnaast staan onder andere de volgende thema's op de agenda:

- maatregelen om cyberrisico's nog meer te mitigeren/uit te sluiten;
- actualiseren van het privacyprotocol;
- het onder de aandacht brengen van de nieuwe Gedragscode ICT & sociale media;
- beleid ten aanzien van het wissen, de versleuteling en het in bruikleen geven van devices;
- autorisatie- en toegangsbeleid;
- een inventarisatie van alle gebruikte/beheerde applicaties en de hieruit voortvloeiende acties;
- actualiseren en aanscherpen van procedure datalekken
- extra beveiliging van de websites van de scholengroep;
- inventarisatie camera's op de vier scholen (inclusief leveranciers, beheerders, systemen, wie heeft toegang en wanneer, de naleving van de bewaartermijn van de beelden, bekendmaking waar camera's aanwezig zijn en van het doel, actualiseren protocol cameratoezicht en een jaarlijks rapportage/actualisatie.)

13. FINANCIËN

13.1 Kerncijfers

In onderstaand overzicht zijn de gerealiseerde baten en lasten 2021 vergeleken met de begroting 2021 en met de gerealiseerde baten en lasten 2020. De scholengroep heeft over 2021 een positief resultaat behaald van € 2.818K, begroot € 374K negatief (2020: € 117K negatief). Voor de analyse van dit resultaat is het van belang om de mutaties in de bestemmingsreserves en de impact van de leerlingenindexatie mee te nemen.

Tabel 13.1: Staat van baten en lasten 2021

	Realisatie	Begroot	Realisatie	Afwijking
(x € 1.000)	2021	2021	2020	t.o.v. begroot
Ministerie OCW	29.910	26.449	26.104	3.461
Overige overheidsbijdragen	182	267	461	-85
Overige baten	733	609	680	124
Totaal baten	30.825	27.325	27.245	3.500
Personele lasten	21.681	20.927	21.560	754
Afschrijvingen	1.245	1.157	1.046	88
Huisvestingslasten	1.970	2.014	2.024	-44
Overige instellingslasten	3.109	3.599	2.727	-490
Totaal lasten	28.005	27.697	27.357	308
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>2.820</i>	<i>-373</i>	<i>-112</i>	<i>3.193</i>
Financiële baten	-2	-1	-5	-1
Exploitatieresultaat	2.818	-374	-117	3.192
Dotatie / onttrekking reserves	-625	374		-999
Genormaliseerd resultaat 2021	2.193	-0		2.193

13.2 Resultaatbestemming

Tabel 13.2: Resultaatbestemming 2021

Resultaat bestemming (x € 1.000)	2021
Algemene reserve	699
Bestemmingsreserve NPO	1.410
Bestemmingsreserve tijdelijke huisvesting	600
Bestemmingsreserve voorinvestering profilering VMBO	600
Bestemmingsreserve extra gelden deskundigheidsbevordering	250
Bestemmingsreserve convenantsgeld	-290
Bestemmingsreserve nieuw- en verbouw	-375
Bestemmingsreserve nieuwkomers	-76
Totaal resultaat bestemming	2.819

Bij de bestemmingsreserve convenantsgeld, nieuw- en verbouw en nieuwkomers zijn er onttrekkingen, er zijn in 2021 kosten gemaakt en dit heeft een negatief effect op het exploitatieresultaat (voor resultaatbestemming). Bij de bestemmingsreserve NPO, tijdelijke huisvesting, voorinvestering profilering VMBO en extra gelden deskundigheidsbevordering zijn er dotaties, dit betekent dat er in 2021 gelden zijn gereserveerd maar nog geen kosten tegenover staan, dit heeft een positief effect op het exploitatieresultaat (voor resultaatbestemming).

13.3 Leerlingenindexatie

Er is per 1 oktober 2021 een stijging van 108 leerlingen t.o.v. 1 oktober 2020. Doordat het aantal leerlingen gestegen is, maar we hier nog geen bekostiging voor hebben ontvangen is er sprake van voorfinanciering. Indien benodigd mogen hiervoor de reserves aangesproken worden, zie onderstaand de impact van de leerlingenindexatie per school. Hierbij is uitgegaan van de leerlingenindexatie zoals opgenomen in het formatieplan 2021-2022, inclusief een correctie bij de Lammenschans voor LWOO leerlingen (met deze hogere vergoeding was onterecht nog geen rekening gehouden). De Vavo / Delta en D1 leerlingen zijn hierin niet meegenomen, aangezien hierbij geen sprake is van leerlingenindexatie.

Tabel 13.3: Leerlingenindexatie 2021

(x € 1.000)	Leerlingen per 1/10/20	Leerlingen per 1/10/21	Mutatie leerlingen	Impact leerlingen indexatie 2021	Reïlstatie 2021 voor indexatie	Realisatie 2021 na indexatie
Da Vinci - Kagerstraat	1.175	1.325	150	373	1288	1.661
Da Vinci - Lammenschans	614	516	-98	-495	1290	795
Da Vinci - ISK	116	175	59	185	-511	-326
Leonardo College	814	811	-3	-20	223	203
Bovenschools					528	528
Resultaat voor taakstelling	2.719	2.827	108	43	2.818	2.861

13.4 Toelichting op cijfers en beleid

In onderstaand overzicht is een analyse van de belangrijke mutaties in de realisatie t.o.v. de begroting 2021 opgenomen. De bedragen in het rood geven aan dat de baten lager zijn dan begroot of de lasten hoger dan begroot. De bedragen in onderstaande tabel tonen het gesaldeerde effect (baten en lasten), waardoor deze soms afwijken van de onderstaande toelichting op regelniveau.

Tabel 13.4: Mutaties realisatie vs. begroting 2021

Belangrijkste mutaties t.o.v. begroting 2021	(x € 1.000)
OCW subsidies (o.a. aangepaste leerlingentelling: € 256 K)*	281
Hogere bijdrage derden	189
Hogere ouderbijdrage	114
Loonkosten incl. uitkeringen*	593
Lagere inhuurkosten	395
Lagere scholingskosten	57
Hogere kosten bgz arbozorg	-131
Vrijval personele voorzieningen	188
Afschrijving STO (niet begroot dat dit door STO gelden gedekt werd)	170
Huurkosten	165
Afkoop onderhoudsverplichting Noachstraat	-151
Hogere advieskosten	-47
Hogere PR kosten	-49
Hogere kosten activiteiten / culturele vorming	-53
Incidenteel	
NPO	1.410
Vrijval zomerscholen	111
Vrijval technisch vmbo	86
IOP (te lage reserve)	-77
Diversen	-60
Totaal	3.191

*: EUR 502K indexatie GPL zowel aan baten als lastenkant niet begroot.

Baten

De rijksbijdragen OCW zijn € 3.461K hoger dan de begroting 2021. De belangrijkste oorzaken zijn de NPO gelden welke niet zijn begroot (€ 2.007K), aanpassing van de GPL welke niet was begroot (€ 502K), hogere lumpsum door de aangepaste leerlingentelling per 1/10/20 (€ 256K), vrijval oude balansposten (€ 197K), extra hulp voor de klas (€ 163K), aanvullende bekostiging eindexamens (€ 152K), extra vergoeding STO (€ 71K), extra kosten basisondersteuning SWV (€ 60K). Een groot deel betreft incidentele geldstromen, waar ook incidentele lasten tegenover staan.

De overige overheidsbijdragen en subsidies zijn € 85K lager dan de begroting 2021. Dit komt doordat we in 2021 besloten hebben om de huurkosten die voor 100% door de gemeente worden vergoed uit de exploitatie te halen. Hier staan ook lagere huurkosten tegenover.

De overige baten zijn € 124K hoger dan de begroting 2021. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere derden bijdragen personeel (ROS Rijnland) en hogere algemene ouderbijdragen. Daarentegen zijn de ouderbijdrage kamp/werkweek als gevolg van Covid-19 fors lager dan begroot, hier staan ook lagere kosten tegenover.

Lasten

De personele lasten zijn € 755K hoger dan de begroting 2021. Dit betreffen met name de extra loonkosten en inhuurkosten waar diverse incidentele geldstromen (NPO, extra hulp voor de klas, aanvullende bekostiging eindexamens) tegenover staan. Verder is zowel aan de baten als de lastenkant de cao-stijging niet begroot. Daar tegenover staat dat de leerlingenindexatie niet volledig kan worden ingevuld door beperkte beschikbaarheid personeel en dat er een onderschijding is op diverse overige personele kosten als gevolg van Covid-19 (onder andere scholing). Verder is er actief gestuurd op het creëren van financiële ruimte, door o.a. het verkleinen van de schoolleiding.

De afschrijvingslasten zijn € 88K hoger dan de begroting 2021. Dit is met name als gevolg van een fout in het berekenen van de begrote afschrijvingslasten ICT. Daar tegenover staat een hogere dekking van de afschrijvingslasten door het project STO.

De huisvestingslasten zijn € 44K lager dan de begroting 2021. Dit komt enerzijds doordat we in 2021 besloten hebben om de huurkosten die voor 100% door de gemeente worden vergoed uit de exploitatie te halen. Daar tegenover staat echter de afkoop van de onderhoudsverplichting van de Noachstraat.

De overige lasten zijn € 490K lager dan de begroting 2021. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere kosten kamp/werkweek als gevolg van Covid-19, hier staat ook een lagere ouderbijdragen kamp/werkweek tegenover. Verder zijn hier in de begroting diverse 'overige lasten' m.b.t. de incidentele gelden opgenomen, omdat nog niet bekend was waar deze zouden vallen. Deze zijn in de realisatie op de juiste grootboekrekening geboekt. Hier staat een overschrijding op activiteiten / culturele vorming en public relations tegenover.

Balans

Tabel 13.4.1: Balans 2021

	Balans	Balans	Afwijking
Verkorte balans (x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020	2021 t.o.v. 2020
Activa			
Materiële vaste activa	5.470	4.970	500
Financiële vaste activa	-	25	-25
Vorderingen	1.952	1.011	941
Liquide middelen	7.950	6.360	1.590
Totaal	15.372	12.366	3.006
Passiva			
Eigen vermogen	8.394	5.575	2.819
Voorzieningen	2.052	2.030	22
Schulden lang	128	138	-10
Schulden kort	4.798	4.623	175
Totaal	15.372	12.366	3.006

Activa

De materiële vaste activa zijn € 500K hoger dan in 2020. Dit wordt met name veroorzaakt door investeringen in de nieuwbouw van het Leonardo College, het Technolab (project STO) en diverse investeringen in ICT.

De financiële vaste activa betreft een in 2016 gestorte waarborgsom (€ 25K) voor de huur van het Kanaalpark 144. Deze waarborgsom is in 2021 i.v.m. het stopzetten van de huur geretourneerd.

De vorderingen zijn € 941K hoger dan in 2020. Dit betreffen met name vorderingen op de gemeente Leiden inzake de nieuwbouw, WOZ beschikkingen en huur en diverse overlopende activa (vooruitbetaling jaarpremie centraal beheer).

De liquide middelen zijn met € 1.590K toegenomen. Een verklaring hiervoor zijn de ontvangen maar nog niet besteedde NPO gelden (€ 1.410K). Zie voor een nadere toelichting het kasstroomoverzicht in de jaarrekening.

Passiva

Het eigen vermogen is € 2.819K hoger dan in 2020. Zie de specificatie van het eigen vermogen (algemene reserve en bestemmingsreserves) in de jaarrekening.

De voorzieningen zijn € 22K hoger dan in 2020. Dit betreft enerzijds een afname van de personele voorzieningen, en anderzijds een toename van de voorziening groot onderhoud, o.b.v. de herziene meerjaren-onderhoudsplannen. In de jaarrekening is een specificatie per voorziening, inclusief dotaties/onttrekkingen opgenomen.

De langlopende schulden zijn € 10K lager dan in 2020, als gevolg van de reguliere aflossing op het krediet.

De kortlopende schulden zijn € 175K hoger dan in 2020. Dit betreffen met name de crediteuren en de overige overlopende passiva (nog te betalen bedrag nieuwbouw Leonardo).

Toelichting investeringsbeleid, investeringen en verwachte toekomstige investeringen

In onderstaande tabel zijn de gerealiseerde investeringen 2021 en de begrote investeringen 2022-2025 opgenomen. Jaarlijks stelt de scholengroep als onderdeel van de begroting een aparte investeringsbegroting op. Het hoofd ICT en facilitair doen hierbij een voorstel, waarbij afstemming met de schoolleiding plaatsvindt.

De gerealiseerde investeringen 2021 zijn relatief hoog, door de incidentele investeringen a.g.v. de nieuwbouw van het Leonardo College en de investeringen in het Technolab (project STO).

De begrote investeringen 2022 zijn ook relatief hoog, door o.a. de verbouwing van het dakterras van het Da Vinci – Lammenschans en renovatiewerkzaamheden van het Da Vinci - ISK. Verder is de aanschaf van meubilair voor het Da Vinci – Kagerstraat opgenomen. De ICT-investeringen betreffen o.a. de aanschaf van laptopkarren en displays.

Tabel 13.4.2: Investeringsmaterieële vaste activa

Investerings	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Materiële vaste activa	2021	2022	2023	2024	2025
Gebouwen en verbouwingen	114.521	315.000	7.500	7.500	-
Meubilair	795.866	85.200	37.500	37.500	20.000
Inventaris en apparatuur	95.720	10.000	-	-	-
ICT	739.667	517.500	551.800	832.700	292.600
Duurzame leermiddelen	-	5.000	5.000	5.000	-
	1.745.774	932.700	601.800	882.700	312.600

13.5 Kengetallen

Aan de balans en staat van baten en lasten zijn de volgende kengetallen ontleend.

Tabel 13.5: Kengetallen 2021

Kengetallen	2021	Excl. NPO
Liquiditeitsratio	2,06	1,77
Solvabiliteitsratio (incl. voorzieningen)	0,68	0,59
Signaleringswaarde vermogenspositie	117,30%	97,60%

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de stichting op korte termijn aan zijn verplichtingen kan voldoen. Dit getal dient groter dan 1 te zijn. De liquiditeitsratio van 2021 betekent dat ruim 2,06 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende verplichtingen. De inspectie van Onderwijs hanteert een signaleringssgrens van < 0,75. Daarnaast is er een minimale absolute omvang van € 100K als signaleringswaarde opgenomen. Hier zit de scholengroep ruim boven. In 2021 hebben we € 1.410K aan nog niet besteedde NPO-gelden in de liquide middelen. Indien deze gelden buiten beschouwing gelaten worden, dan zou de liquiditeitsratio 1,77 zijn. Dit betekent dat de scholengroep ook in dit geval ruim boven de signaleringswaarden zit.

De solvabiliteit geeft aan in hoeverre een organisatie de financiële verplichtingen aan verschaffers van vreemd vermogen kan nakomen met behulp van alle activa. De inspectie van Onderwijs hanteert een signaleringssgrens bij solvabiliteit (inclusief voorzieningen) < 0,3. De solvabiliteitsratio ontwikkelt zich positief. In 2021 hebben we € 1.410K aan nog niet besteedde NPO-gelden in een bestemmingsreserve opgenomen. Indien deze gelden buiten beschouwing gelaten worden, dan zou de solvabiliteitsratio 0,59 zijn. Dit betekent dat de solvabiliteitsratio zich ook in dit geval positief ontwikkelt.

De signaleringswaarde vermogenspositie geeft de verhouding van het publiek eigen vermogen ten opzichte van het normatief eigen vermogen aan. De signaleringswaarde is meer dan 100%, wat betekent dat er bovenmatig eigen vermogen is. Dit is als gevolg van de NPO gelden, welke in een bestemmingsreserve zijn opgenomen (€ 1.410K). Indien deze gelden buiten beschouwing gelaten worden, dan zou de signaleringswaarde 97,6% zijn, wat betekent dat er geen bovenmatig eigen vermogen zou zijn en de middelen zo veel als mogelijk ingezet worden voor het onderwijs.

Tabel 13.5.1: Kengetallen (baten en lasten) 2021

	Begroot	Realisatie	Realisatie 2021
Kengetallen (baten en lasten)	2021	2021	(excl. NPO)
Personele lasten in % van totale lasten	75,56%	77,42%	77,10%
Verhouding rijksbijdrage / totale baten	96,80%	97,03%	96,82%
Resultaat in % van totale baten	-1,37%	9,14%	4,89%

Het aandeel personele lasten van de totale lasten is in lijn met voorgaande jaren (2020: 78,8%) en begroting.

Het aandeel rijksbijdrage van de totale baten is in lijn met voorgaande jaren (2020: 95,8%) en begroting.

Het resultaat, in verhouding tot de totale baten, is gestegen ten opzichte van voorgaand jaar (2020: -/- 0,43%), door de mutaties in de bestemmingsreserves (als gevolg van incidentele geldstromen).

13.6 Allocatie van middelen

Binnen de scholengroep is de lumpsum berekend indien iedere school een eigen bekostiging zou hebben. Vervolgens is berekend wat de werkelijke lumpsum is en het verschil is naar rato van het leerlingenaantal over de scholen verdeeld. Deze berekening is door bestuurder, schoolleiding en controller afgestemd binnen het directiebestuur, waarna de bestuurder hierover besloten heeft. Daarnaast is er sprake van een afroaming van de rijksbijdragen ter dekking van de kosten van het stafbureau. Het afdrachtspercentage 2021 is 7,65% en wordt jaarlijks herrekend om tot een sluitende begroting van het stafbureau te komen. De volgende posten vallen met name binnen de begroting van het stafbureau: loonkosten bestuurder en stafbureau (bestuurssecretaris, personeelszaken, facilitair, ICT, financiën), personeelsverzekeringen (gedeeltelijk), arbozorg, afschrijvingslasten ICT (gedeeltelijk), systeembeheer, licenties, kosten uitbestede administratie, accountantskosten, bestuurs- en beheerskosten, telefonie en dataverbindingen, contributie scholenorganisaties en public relations.

De gerealiseerde kosten van het staffbureau in 2021 zijn € 1.496K (begroting 2021: € 1.830K). De onderschrijding t.o.v. begroting komt met name door de vrijval van de personele voorzieningen en de voorziening groot onderhoud die hier zijn geboekt.

13.7 Nationaal Programma Onderwijs incl. arbeidsmarkttoelage

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is een (niet-structureel) investeringsprogramma van het kabinet om de gevolgen van de coronacrisis voor leerlingen op te vangen. Scholen ontvangen een bedrag per leerling via de lumpsum en daarnaast zijn er binnen het NPO enkele subsidieregelingen waarover wij ons apart moeten verantwoorden (o.a. inhaal en ondersteuningsprogramma en extra handen in de klas). In 2021 hebben we € 2.007K ontvangen in het kader van deze regeling (dit is inclusief arbeidstoelage voor het DvC ISK ad € 34K). De besteding van deze middelen in 2021 is echter € 597K (hiervan is 25% besteed aan personeel niet in loondienst), derhalve hebben we voor het resterende bedrag (€ 1.410K) een bestemmingsreserve NPO gevormd. In 2022 zullen we naar verwachting € 2.760K in het kader van NPO (incl. extra kwartaalbekostiging nieuwkomers DvC ISK ad € 1.181K) en € 48K in het kader van de arbeidsmarkttoelage DvC ISK ontvangen. In 2023 zullen we naar verwachting € 256K in het kader van NPO ontvangen. Bij deze bedragen is uitgegaan van het eerder bekend gemaakte bedrag van € 500 per leerling. Dit bedrag zal mogelijk hoger uitvallen, maar dit is nog niet definitief bekend gemaakt. In hoofdstuk 6 is een inhoudelijke toelichting op de besteding van de middelen opgenomen.

13.8 Sterk Techniek Onderwijs

Vanaf januari 2020 krijgen regio's geld om te werken aan aantrekkelijk, innovatief en sterk techniek onderwijs, dat leerlingen goed voorbereidt op een opleiding en werk in de regio. Dit project loopt van 2020 t/m 2023 en kent een totaal budget van € 1.399K. In 2020 was de besteding € 252K en in 2021 € 461K. Hiermee resteert en voor de jaren 2022 en 2023 nog een budget van € 685K. In hoofdstuk 6 is een inhoudelijke toelichting op de besteding van de middelen opgenomen.

13.9 Inhaal en ondersteuningsprogramma

Met de subsidie inhaal en ondersteuningsprogramma's kunnen onderwijsinstellingen extra begeleiding bieden aan leerlingen en studenten met een leerachterstand of studievertraging. Het gaat om achterstanden vanwege de coronacrisis. De activiteitenperiode is per 31 december 2021 afgelopen. De scholengroep heeft hiervoor in 2020 € 255K ontvangen en deze middelen zijn ultimo 2021 volledig besteed. In hoofdstuk 6 is een inhoudelijke toelichting op de besteding van de middelen opgenomen.

13.10 Convenantsgelden

In december 2019 heeft de scholengroep convenantsgelden (€ 432K) vanuit het ministerie ontvangen. Deze middelen kunnen gebruikt worden voor o.a. meer ontwikkeltijd, werkdrukverlichting, begeleiding van startende leraren, begeleiding van zij-instromers, onderwijsinnovatie of maatregelen arbeidsmarkt vraagstukken. De wijze van besteding vindt met actieve betrokkenheid van het onderwijzend personeel plaats. De baten moeten volledig verantwoord worden in 2019, terwijl de uitgaven in 2020 en 2021 plaatsvinden. Ultimo 2020 resteerde nog een bestemmingsreserve van € 290K, welke in 2021 volledig is besteed. In hoofdstuk 6 is een inhoudelijke toelichting op de besteding van de middelen opgenomen.

13.11 Prestatiebox

De regeling prestatiebox voortgezet onderwijs is met ingang van 1 januari 2021 vervallen. De middelen blijven beschikbaar voor schoolbesturen, waarbij ongeveer tweederde deel van het geld is toegevoegd aan de lumpsum. De overige gelden zijn toegekend ten behoeve van strategisch personeelsbeleid, begeleiding van medewerkers, de aanpak van verzuim van medewerkers en het verminderen van thuiszitten en zittenblijven.

13.12 Extra gelden samenwerkingsverband (SWV)

In 2021 hebben de scholen ieder € 20K extra subsidie ontvangen vanuit het samenwerkingsverband. Deze middelen zijn volledig in 2021 besteed, aan o.a. uitbreiding van het ondersteuningscoördinaat, gezonde school, faalangsttrainingen, scholing welbevinden, extra ondersteuning AED en Cardea Jeugdzorg / Welzijnswartier en het werken met Coaches Passend Onderwijs.

13.13 Innovatie Pre-Vmbo

Aan DvC Lammenschans is de gemeentelijke innovatiesubsidie Pre-Vmbo toegekend ad € 29K. Deze subsidie is aangevraagd door de samenwerkende Vmbo-scholen uit Leiden en het Technolab. De tijdsduur van deze gemeentelijke subsidie is eerder verlengd doordat het project door de Corona-crisis vertraagd werd. In 2021 is de subsidie volledig besteed. Het grootste deel van deze subsidie komt aan Technolab toe: het onderwijs in dit project werd door de collega's van het Technolab verzorgd. Het restant wordt toegeschreven aan de collega's van het DvC Lammenschans voor de organisatie en de planning van de activiteiten.

13.14 In 2021 aangevraagde subsidies

De verantwoording van de subsidies staat (indien van toepassing) in de bijlage G1 van de jaarrekening 2021. Hierin zijn tevens de subsidies zij-instroom en studieverlof opgenomen. Vanuit eerdere jaren resteert er nog een saldo op de subsidie 'LOF Leonardo Stadstijgers' (€19K, waarvan er nog €3K te besteden is), vanwege Covid-19 zijn de hieraan gerelateerde activiteiten uitgesteld. De subsidie 'Technisch VMBO' ad € 85K valt vrij in 2021, aangezien deze middelen reeds gebruikt zijn om het docentenbestand uit te breiden. De subsidie 'Doorstroming PO/VO 17072' ad € 53K is terugbetaald, omdat de middelen niet zijn uitgegeven.

Tabel 13.13: Overzicht aangevraagde subsidies 2021

Scholengroep/school	Subsidieaanvraag	Ingediend bij	Toe- of afgewezen
Scholengroep/school	Extra hulp voor de klas	Ministerie OCW (via SCOL)	Toegewezen
Scholengroep/school	Aanvullende bekostiging eindexamens	Ministerie OCW	Toegewezen
ISK/DCC	Reguliere jaarlijkse subsidie	Gemeente Leiden	Toegewezen
ISK/DCC	Aanvullende subsidie DCC	Gemeente Leiden	Toegewezen
Da Vinci - Kagerstraat	Schoolkracht	Ministerie OCW	Afgewezen
Da Vinci - Kagerstraat	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	RVO (via Gemeente Leiden)	Toegewezen
Da Vinci - Kagerstraat	Doorstroomprogramma PO-VO	Ministerie OCW	Toegewezen

Extra hulp voor de klas

De uitbraak van Covid-19 zorgt voor grote uitdagingen in het onderwijs, zoals hoge werkdruk, lesuitval of het tijdelijk sluiten van een locatie. Deze middelen zijn bedoeld om het onderwijs hulp en ondersteuning te bieden met behulp van extra personeel. Er is voor de subsidie extra hulp voor de klas via de penvoerder (SCOL) zowel een aanvraag ingediend en toegekend voor het eerste tijdvak (t/m 31-7-2021 - € 163K) als het tweede tijdvak (t/m 31-12-2021 - € 168K). De percentuele verdeling van de besteding is verdeeld over diverse categorieën, welke bij de penvoerder worden aangeleverd. De penvoerder zal het gehele subsidiebedrag verantwoorden in de jaarrekening, dus ook het bedrag dat door onze scholengroep is besteed.

Aanvullende bekostiging eindexamens

Deze regeling heeft als doel scholen tegemoet te komen in de kosten voor het uitvoeren van het coronamaatregelenpakket voor de eindexamens 2021. De vergoeding bestaat uit twee onderdelen:

- 1) Ondersteuning eindexamenkandidaten op scholen die geen leerplus krijgen (€ 177 per kandidaat) (€ 107K);
- 2) Vergoeding extra werklust voor het organiseren, begeleiden en corrigeren van de extra herkansing (€ 74 per kandidaat) (€ 45K).

De aanvullende bekostiging (€152K) hoeft niet te worden aangevraagd door het bevoegd gezag. Op basis van een bedrag per kandidaat en per kandidaat dat een extra herkansing heeft afgelegd wordt bepaald hoeveel het bevoegd gezag aan aanvullende bekostiging ontvangt.

Reguliere jaarlijkse subsidie – DvC ISK

Op 17 december 2020 is aan ons een subsidie van maximaal €99.100 toegekend (zaaknummer Z/20/1527064, subsidienummer 4664207). Dit bedrag is als volgt onderverdeeld:

- € 58K voor de periode januari t/m juli 2021 conform reguliere aanvraag DvC ISK (7/12 deel van de reguliere aanvraag);
- € 41K voor de periode augustus t/m december 2021 (5/12 deel van de reguliere aanvraag), inhoudelijk nog nader in te vullen, we ontvangen hier t.z.t. een herziene beschikking voor t.a.v. de inhoud.

Voor 1 mei 2022 moeten wij een inhoudelijk en financieel verslag van onze activiteiten sturen met een aparte controleverklaring van de accountant. De verstrekke subsidie dient in de jaarrekening 2021 te zijn opgenomen.

Op 2 september 2021 heeft de gemeente de subsidie voor het jaar 2020 vastgesteld op € 105K. Dit vastgestelde bedrag is gelijk aan het bedrag in de verantwoording 2020 en aan het subsidiebedrag dat als voorschot was ontvangen.

Aanvullende subsidie DvC ISK

Los van de reguliere subsidie DvC ISK, is in juli 2020 een apart verzoek tot (tijdelijke) cofinanciering voorgelegd aan de Regiogemeenten. Het DvC ISK is vanaf schooljaar 2020-2021 gestart met een pilotgroep 3 Vmbo GT - Mavo. Het betreft een groep van 25 leerlingen waarvan wordt verwacht dat ze eind schooljaar 2021-2022 kunnen uitstromen met een (Mavo)diploma. Het SWV gaat het DvC ISK in deze twee jaar financieel ondersteunen.

Voor schooljaar 2021-2022 is €40K subsidie aangevraagd en toegekend door Holland Rijnland. Voor 31 juli 2022 moeten wij een inhoudelijk en financieel verslag van onze activiteiten sturen.

Schoolkracht – DvC Kagerstraat

Ons plan betreft een nieuw flexibel lesrooster met minder toetsen. We willen het formatief handelen breder inzetten en de toetsdruk verlagen zodat onderwijstijd écht optimaal wordt benut. Uitgangspunt is kwalitatief beter onderwijs voor leerlingen, maar het levert zowel voor leerling als docent veel meer op. Hiervoor is een subsidie van € 30K aangevraagd. De subsidie is helaas niet toegewezen.

Regeling specifieke ventilatie in scholen – DvC Kagerstraat

Op 19 januari 2021 is een aanvraag ingediend voor de regeling Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS 2021). De specifieke uitkering ventilatie in scholen is gericht op het op orde krijgen van het binnenklimaat in schoolgebouwen in het onderwijs in verband met de uitbraak van Covid-19. De activiteiten dienen te worden uitgevoerd in de periode van 01-12-2021 t/m 01-10-2022. Er is door de Gemeente Leiden een bedrag beschikbaar gesteld van € 37K.

Doorstroomprogramma PO-VO – DvC Kagerstraat

Op 30 april 2021 is een aanvraag ingediend voor de regeling doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen 2021 (DPOVO21210), welke op 27 juli 2021 voor een bedrag van € 15K is toegekend. Dit bedrag is gebaseerd op het aantal deelnemers dat in de aanvraag begroot is op 15.

13.15 Treasury

Het treasurybeleid is defensief, risicomijdend en erop gericht om financiële risico's te beheersen en de (financierings-)lasten zo laag mogelijk te houden. Het treasurybeleid voldoet aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW van 6 juni 2016 (kenmerk WJZ/800938), inclusief de aanvulling van 5 december 2018 (kenmerk FEZ/1402273). Met ingang van 2020 zijn de liquide middelen door middel van Schatkistbankieren ondergebracht bij het Ministerie van Financiën. Hierdoor is er geen sprake meer van rentebetalingen over de banktegoeden. In 2022 is het treasury statuut geactualiseerd en opnieuw vastgesteld door de Raad van Toezicht.

14. TOEKOMST EN CONTINUITEIT

Met de continuïteitsparagraaf schetst de scholengroep een beeld voor de komende 4 jaar. De gegevens zoals ze in deze paragraaf zijn opgenomen zijn ontleend aan de meerjarenraming voor de periode 2022-2025. Op grond van de recente ontwikkelingen (o.a. de aanmelding voor het schooljaar 2022/2023) en de nu definitieve jaarcijfers 2021 kunnen de in deze paragraaf opgenomen cijfers afwijken van de cijfers in de meerjarenraming zonder dat de essentie van de meerjarenraming wordt aangetast.

14.1 A1: Personele bezetting en leerlingenaantallen

In onderstaande overzichten zijn de verwachte ontwikkelingen ten aanzien van personele bezetting en leerlingenaantallen opgenomen. De leerlingenaantallen zijn door de scholen conservatief realistisch geprognosticeerd. Als gevolg van de daling van het aantal leerlingen is bij de personele bezetting ook een dalend beeld te zien. De ontwikkeling van de personele bezetting is, naast het leerlingenaantal, afhankelijk van de hoogte van de subsidies en kostenontwikkeling.

Tabel 14.1.1: Ontwikkelingen personele bezetting in FTE

	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Ontwikkelingen personele bezetting in fte	2021	2022	2023	2024	2025
Directie en management	4,75	3,87	3,87	3,87	3,87
Onderwijzend personeel	199,28	200,69	181,33	170,96	166,52
Onderwijsondersteunend personeel	44,91	44,86	44,86	44,86	44,86
Totaal personele bezetting	248,94	249,42	230,06	219,70	215,26

Tabel 14.1.2: Leerlingenaantallen per 1 oktober

Leerlingenaantal per 1 oktober (incl. VaVo en Delta)(bekostigd)	Realisatie	Raming	Raming	Raming	Raming
	2021	2022	2023	2024	2025
Leonardo College	816	818	815	826	826
Da Vinci - Kagerstraat	1.331	1.348	1.339	1.319	1.278
Da Vinci - Lammenschans	575	495	450	415	418
Da Vinci - ISK	224	224	180	180	180
Totaal	2.946	2.885	2.784	2.740	2.702
Mutatie t.o.v. vorig jaar		-2,1%	-3,5%	-1,6%	-1,4%

14.2 A2: De meerjarenbegroting

In onderstaande overzichten is de realisatie 2021 en de begroting 2022-2025 van de staat van baten en lasten en balans opgenomen. De baten en personele lasten zijn hierbij geïndexeerd o.b.v. de leerlingenprognoses. Daarnaast is rekening gehouden met het wegvallen van diverse incidentele geldstromen. In de meerjarenbegroting zijn diverse reserveringen opgenomen, maar reteren ook diverse taakstellingen die nog ingevuld moeten worden. Een uitgebreide toelichting hierop is terug te vinden in de vastgestelde 'meerjarenbegroting 2022-2025'. Voor de zomervakantie 2022 zullen de kaders voor de 'meerjarenbegroting 2023-2026' worden opgesteld, waarin de nieuwe ontwikkelingen in de baten en lasten verwerkt zullen worden.

Tabel 14.2.1: Staat van baten en lasten

	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Staat van baten en lasten (x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Ministerie OCW	29.910	30.216	26.668	25.074	24.554
Overige overheidsbijdragen	182	138	113	113	113
Overige baten	733	794	1.043	1.345	1.122
Totaal baten	30.825	31.148	27.823	26.533	25.789
Personele lasten	21.681	21.420	19.748	18.828	18.456
Afschrijvingen	1.245	1.372	1.445	1.467	1.196
Huisvestingslasten	1.970	2.033	2.033	2.033	2.033
Overige instellingslasten	3.109	6.157	5.251	4.024	3.994
Totaal lasten	28.005	30.982	28.476	26.352	25.678
Saldo baten en lasten	2.820	166	-653	181	111
Financiële baten	-2	-1	-1	-1	-1
Resultaat	2.818	165	-654	180	110
Dotaties/onttrekkingen reserves	-625	-165	654	-180	-110
Genormaliseerd resultaat	2.193	0	0	-0	0

Ontwikkelingen baten en lasten

In bovenstaande staat van baten en lasten is rekening gehouden met een leerlingendaling op scholengroep niveau (zie tabel 14.1.2). Op basis van de aanmeldingen voor het schooljaar 2022/2023 zijn er inmiddels reeds nieuwe inzichten, waarbij er naar verwachting een stijging van het aantal leerlingen is. Dit zal verder in kaart worden gebracht voor de 'meerjarenbegroting 2023-2026'. Vervolgens zal er op basis hiervan een indexatie van de baten en lasten plaatsvinden.

In de meerjarenbegroting zijn diverse incidentele geldstromen opgenomen, waar ook kosten tegenover staan. In de begroting 2022 betreft dit de volgende gelden: NPO, STO, extra handen in de klas en DCC. In de begroting 2023 betreft dit de volgende gelden: NPO en STO. Met ingang van 2024 zijn er vooralsnog geen incidentele geldstromen opgenomen.

In de meerjarenbegroting zijn diverse taakstellingen opgenomen om tot een nulresultaat te komen (2022: € 157K, 2023: € 406K, 2025: € 709K, 2025: € 485K). Bij het opstellen van de 'meerjarenbegroting 2023-2026' zal naar een invulling hiervan gekeken worden. Deze taakstellingen zijn met name als gevolg van de begrote daling van de leerlingenaantallen. Hierdoor dalen de baten, echter hier staat geen evenredige daling in lasten tegenover. Enkel de loonkosten zijn geïndexeerd voor het leerlingenaantal, aangezien er bij de materiële kosten weinig ruimte zit. Daarnaast lopen de afschrijvingslasten van het project Sterk Techniek Onderwijs door t/m april 2025, terwijl hier in de begroting 2024 en 2025 geen baten tegenover staan. De verwachting is echter dat deze gelden ook na deze periode nog aan de scholen toegekend worden, maar gezien de onzekerheid is hiermee in de begroting nog geen rekening gehouden.

In de meerjarenbegroting zijn ook diverse reserveringen opgenomen (2022: € 1.250K, 2023: € 1.195K, 2024: € 1.194K, 2025: € 1.164K). Dit betreffen de reserveringen ten behoeve van beleidskeuzes, het budget van € 100 per leerling en de resterende gelden die centraal zijn weggezet en nog een bestemming door het college van bestuur bepaald dient te worden.

Tabel 14.2.2: Verkorte balans

	Balans	Balans	Balans	Balans	Balans
Verkorte balans (x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Activa					
Materiële vaste activa	5.470	5.431	4.587	4.003	3.120
Financiële vaste activa	-	25	25	25	25
Vorderingen	1.952	969	969	969	969
Liquide middelen	7.950	7.608	8.016	8.998	10.209
Totaal	15.372	14.032	13.597	13.995	14.322
Passiva					
Algemene reserve	5.471	6.231	6.562	6.742	6.852
Bestemmingsreserve (publiek)	2.923	986	0	0	0
Voorzieningen	2.052	2.526	2.754	2.982	3.210
Schulden lang	128	118	108	98	88
Schulden kort	4.798	4.172	4.172	4.172	4.172
Totaal	15.372	14.032	13.596	13.994	14.322

Verwachte mutaties reserves en voorzieningen

In bovenstaand overzicht, uit de meerjarenbegroting 2022-2025, is ultimo 2022 is een bestemmingsreserve ad € 986K opgenomen, bestaande uit reserve NPO (€ 922K) en reserve scholingskosten (€ 64K).

Uit het positieve resultaat 2021 zijn aanvullend de volgende bestemmingsreserves gevormd: reserve tijdelijke huisvesting Kagerstraat (€ 600K), reserve voorinvestering profilering VMBO (€ 600K) en reserve extra gelden deskundigheidsbevordering (€ 250K). Deze reserves zullen de komende jaren op basis van nog op te stellen plannen benut worden. Daarnaast is de reserve NPO gelden ultimo 2021 (€ 1.410K).

De voorzieningen bestaan uit personele voorzieningen en een voorziening groot onderhoud. De personele voorzieningen zullen naar verwachting jaarlijks met € 81K toenemen (stijging betreft m.n. de voorziening

levensfase bewust personeelsbeleid). De voorziening groot onderhoud zal naar verwachting jaarlijks met € 147K toenemen, als gevolg van een grote geplande renovatie in 2026.

Op basis van de bovenstaande staat van baten en lasten en balans zijn onderstaande kengetallen berekend. Zie de paragraaf kengetallen voor een nadere toelichting hierop.

Tabel 14.2.3: Kengetallen (baten en lasten)

Kengetallen (baten en lasten)	Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Personele lasten in % van totale lasten	77,42%	69,14%	69,35%	71,45%	71,88%
Verhouding rijksbijdrage / totale baten	97,03%	97,01%	95,85%	94,50%	95,21%
Resultaat in % van totale baten	9,14%	0,53%	-2,35%	0,68%	0,43%

Ontwikkelingen kengetallen

De personele lasten in verhouding tot de totale lasten laten een daling in de meerjarenbegroting zien. Dit komt door de grote omvang van de eerder genoemde 'reserveringen', welke onder de overige kosten zijn verwerkt omdat nader invulling hiervan nog dient plaats te vinden. Het streven is echter om voor zover de arbeidsmarkt dit toelaat dit met name binnen de personele lasten te realiseren, waardoor dit percentage weer omhoog gaat.

De rijksbijdrage in verhouding tot de totale baten laat een daling zien in de meerjarenbegroting. Dit is als gevolg van het wegvallen van de grote incidentele geldstromen de komende jaren, waarbij de bijbehorende incidentele lasten ook weg zullen vallen. Daarnaast komt deze daling als gevolg van de eerder genoemde 'taakstellingen' die onder de overige baten zijn opgenomen in de begroting en die nog ingevuld moeten worden.

Het resultaat (voor normalisatie) in verhouding tot de totale baten toont een fluctuatie door met name de boekhoudkundige verwerking van incidentele geldstromen (o.a. NPO).

Tabel 14.2.4: Kengetallen

Kengetallen	Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Liquiditeitsratio	2,06	2,06	2,15	2,39	2,68
Solvabiliteitsratio (incl. voorzieningen)	0,68	0,63	0,61	0,61	0,62
Signaleringswaarde vermogenspositie	117,30%	100,35%	101,54%	107,95%	123,71%

Ontwikkelingen kengetallen

De kengetallen liggen, afgezien van de signaleringswaarde vermogenspositie voor de betreffende periode boven de normen. De signaleringswaarde vermogenspositie is in 2021 > 100% als gevolg van de nog te besteden incidentele geldstromen (NPO). De signaleringswaarde vermogenspositie loopt in de meerjarenbegroting op als gevolg van de daling van de boekwaarde van de materiële vaste activa. Dit komt doordat de investeringen als gevolg van de STO gelden eruit lopen, door diverse overige verbouwingen die afgeschreven zijn maar waar op dit moment nog geen nieuwe investeringen tegenover staat en door de timing van ICT-investeringen. Bij het opstellen van de 'meerjarenbegroting 2023-2026' zal hier wederom goed naar gekeken worden.

Ontwikkelingen huisvestingsbeleid

Het gebouw aan de Vijf Meilaan 137 is in zeer slechte staat en moet grondig gerenoveerd worden. LDV heeft een gebruikersovereenkomst tot 31 december 2025, maar het is onduidelijk of het pand daarvoor of daarna gerenoveerd gaat worden. Als de renovatie voor 2025 uitgevoerd wordt zal er tijdelijke huisvesting gerealiseerd moeten worden voor de ISK. Als het gebouw na 2025 gerenoveerd wordt dan moeten er tot die tijd diverse bouwkundige- en installatietechnische aanpassingen gedaan worden om het gebouw leefbaar te houden. Er is overleg met diverse afdelingen binnen de gemeente om hierover op zo korte termijn mogelijk uitsluitsel te krijgen.

De renovatie van de Kagerstraat staat in het IHP voor 2024-2026. Of de renovatie dan uitgevoerd gaat worden is afhankelijk van de beschikbaarheid van tijdelijke huisvesting. De beschikbaarheid van de tijdelijke huisvesting hangt weer af van de tijdige uitvoering van de andere eerder opgenomen projecten in het IHP. Met name de nieuwbouw van het Vlietland college is hierbij leidend. Hierover is zowel via het bestuurders- als het werkgroep overleg van de LEA (Leidse Educatieve Agenda) veel aandacht.

Ontwikkelingen voorgenomen investeringen/projecten

In paragraaf 13.4 is een toelichting op het investeringsbeleid, de investeringen en de verwachte toekomstige investeringen opgenomen. Hierin zijn de investeringen zoals opgenomen in de meerjarenbegroting 2022 – 2025 opgenomen.

Ontwikkelingen contractactiviteiten en derde geldstroomactiviteiten

Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen m.b.t contractactiviteiten en derde geldstroomactiviteiten. Het afgelopen jaar hebben we een subsidie-register opgesteld, ten behoeve van een goede sturing op de bijbehorende baten en lasten en de verantwoording hiervan. Daarnaast is er actieve sturing ten aanzien van de ouderbijdragen, waardoor ondanks de landelijke ontwikkelingen hier vooralsnog geen terugloop wordt verwacht.

14.3 B1: Rapportage risicobeheersingssysteem

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor de interne risicobeheersing van de scholengroep. Deze risicobeheersing is bedoeld om het risico, dat doelstellingen van de scholengroep niet worden gerealiseerd, te beperken (uitsluiten is niet geheel mogelijk).

Ten behoeve van deze risicobeheersing is in 2018 door een externe partij een uitgebreide risico-analyse gedaan (de uitkomsten hiervan zijn in B2: Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden) opgenomen. Op dit moment (begin 2022) zijn wij bezig met een actualisatie van deze risico-analyse, welke aan de start van het schooljaar 2022-2023 naar verwachting is afgerond.

Een belangrijk onderdeel van de interne beheersing is de planning- en control cyclus. De afgelopen jaren heeft de scholengroep geïnvesteerd in het verder ontwikkelen hiervan. Belangrijke onderdelen hiervan zijn de meerjarenbegroting, het formatieplan, de rapportage-cyclus en de jaarrekening. Het college van bestuur legt verantwoording af aan de raad van toezicht over het gevoerde financieel beleid middels deze rapportages.

14.4 B2: Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

De scholengroep kent de volgende risico's:

Rijksbekostiging:

- Op grond van de thans beschikbare gegevens (verstrekkt door VO-raad) lijkt de krimp van het aantal 12-jarigen in de regio Leiden en Bollenstreek de komende 3 jaar nog niet aan de orde te zijn. In de 6 jaar daarna wordt een leerlingenkrimp van totaal 12,5% verwacht. Er wordt een daling verwacht van het aantal leerlingen in het beroepsgerichte VMBO, alsmede van het aantal leerlingen van het DvC ISK. Daarnaast kan er sprake zijn van een verschuiving tussen scholen in de regio;
- De beleidswijzigingen van de overheid hebben de afgelopen jaren geleid tot niet-voorspelde forse fluctuaties in de inkomsten van de besturen voor voorgezet onderwijs, meestal negatief, maar soms ook positief. Het maken van een betrouwbare meerjarenbegroting is lastig, gelet op deze koerswijzigingen van de overheid;
- Grote omvang van incidentele geldstromen: door de krappe arbeidsmarkt is het lastig om deze middelen (op een effectieve) manier in te zetten en daarnaast maken deze geldstromen de sturing op het resultaat complex;
- Bij een leerlingendaling en onvoldoende natuurlijk verloop kan er boventalligheid ontstaan. Met name bij het DvC Lammenschans gaat het leerlingenaantal richting de ondergrens per school;
- Er is een risico als gevolg van de jaarlijkse fluctuaties in het aantal leerlingen van het DvC ISK. Door middel van een redelijk grote flexibele schil is dit echter een beperkt risico, aangezien de lasten dan bijgestuurd kunnen worden in lijn met de baten;
- Bij stijging van premies en de gevolgen van afgesloten cao's kan onvoldoende compensatie plaatsvinden. Voorbeelden in het recente verleden zijn de pensioenpremies, maar ook de kosten van de functiemix. De Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen heeft in haar onderzoek (2019) het risico op onvolledige indexatie van de bekostiging gekwantificeerd op 1% van de jaarbaten;
- Regionaal is er sprake van sterke concurrentie en gebruik aan bestuurlijke samenwerking. Daarnaast is er sprake van een te groot onderwijsaanbod. Aandachtspunten hierbij zijn de instandhouding van het onderwijsaanbod, onderwijskwaliteit in relatie tot schaalgrootte en de aantrekkelijkheid van het onderwijs (onderbouw).

Inkomsten samenwerkingsverband (SWV):

- Met name de vestiging Lammenschans is in hoge mate afhankelijk van inkomsten uit het SWV voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven (voorheen: LWOO). Leerlingen worden niet meer geïndiceerd (opting out), waardoor op middellange termijn een risico bestaat op herverdeling van de middelen over meerdere scholen in de regio.

Overige baten:

- In 2021 is in de wet de wet inwerking getreden dat leerlingen wiens ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet betalen, mee moeten kunnen doen aan alle activiteiten die georganiseerd worden door de school. Op dit moment is het effect nog onduidelijk maar het is niet uit te sluiten dat met name de buitenschoolse activiteiten (financieel) onder druk komen te staan. In de begroting is geen eigen bijdrage hiervoor opgenomen, het uitgangspunt blijft dat baten en lasten met elkaar in lijn zijn.

Personeel:

Naast de algemene risico's die voor elk schoolbestuur van toepassing zijn (denk aan verandering in wetgeving, cao VO, corona, lerarentekort), zijn er specifieke risico's voor onze scholengroep te benoemen op personeelsgebied.

- Hoewel het totale leerlingenaantal voor onze scholengroep redelijk gelijk blijft, zitten er grote verschillen tussen de scholen. Het DvC Kagerstraat groeit, terwijl er krimp voorspeld wordt bij het DvC Lammenschans. De groei vraagt op korte termijn nieuwe medewerkers, maar hierbij is ook de ontwikkeling van de formatie op de lange(re) termijn van belang: hoe verhouden de verplichtingen zich met de beschikbare formatie per locatie? Het inzetten van medewerkers op een andere school is in de nabije toekomst niet uit te sluiten. Getalsmatig wellicht gewenst, qua bevoegd- en bekwaamheden wellicht niet passend en voor medewerkers soms ongewenst. Daarmee is duidelijk dat hier een opdracht ligt om hier gericht (meerjaren) beleid voor te formuleren;
- Bij het DvC ISK is er een fluctuerend leerlingenaantal, wat mede afhankelijk is van politieke beslissingen. Op dit moment is het merendeel van onze medewerkers die deze school werkt vast in dienst. Hier lopen we een risico als het leerlingaantal sterk daalt en er minder medewerkers nodig zijn;
- De nieuwbouw van het Leonardo College kan zowel leerlingen als nieuwe medewerkers trekken. Echter, de voorspelling is dat deze aantrekkingskracht ook weer uitdooft. Het is dan ook hier van belang dat we daar rekening mee houden in de flexibele schil van medewerkers;
- Het risico op het niet kunnen aantrekken van goed gekwalificeerd (bevoegd en bekwaam) personeel is er altijd. De krapte op de arbeidsmarkt versterkt dit risico (dit is zowel een onderwijsinhoudelijk als financieel risico). In het kader van de aanpak lerarentekort participeren we in een regionale aanpak, waarvoor subsidie is toegekend;
- Het is van belang dat huidige medewerkers te boeien en binden. Het thema werkdruk, het bieden van carrièreperspectief en het functiebouwwerk OOP, OP en directie vraagt hierbij aandacht van ons als werkgever.

Huisvesting:

- De verschillende scholen maken geen onderdeel uit van het huidige IHP (integraal huisvestingsplan) van de gemeente leiden. Het is van belang prioriteiten te stellen, keuzes te maken en te zorgen dat we onderdeel uitmaken van het nieuwe, op te stellen, IHP. Zowel de kwaliteit van de huisvesting als de capaciteit spelen hierin een belangrijke rol;
- De fluctuaties in leerlingenaantallen brengen een wisselende huisvestingsvraag met zich mee, waarbij het risico op over of onderbezetting ontstaat;
- De geplande renovatie van de Kagerstraat is door de gemeente voorlopig uitgesteld. Gevolg is een ruimte tekort i.v.m. de stijgende leerlingaantallen;
- Komend jaar zal de voorziening groot onderhoud tegen het licht gehouden worden. Bij het Leonardo College (nieuwbouw), DvC Lammenschans (VVE) en DvC ISK is er geen financieel risico.

ICT:

- Het beheer van de ICT-voorzieningen verplaatst zich steeds meer van technisch- naar functioneel beheer. Om de informatiebehoefte goed te vertalen naar informatievoorzieningen en de regie te houden over al onze toepassingen en data dient het beheer hiervan te worden georganiseerd. Bij onvoldoende beheer op de functionaliteiten en data neemt het risico's op falende projecten toe en heeft een nadelig effect op het proactief werken aan ontwikkeling en innovatie. Daarnaast verhoogt deze ontwikkeling het risico van een datalek;
- Door de opkomst van cloud computing wordt steeds meer data en toepassingen elders ondergebracht. Een continue en adequate verbinding met internet is hiervoor onmisbaar. Met één verbinding naar internet heeft de scholengroep een 'single point of failure'. De impact van het uitvallen van de internetdienst zal in de loop der jaren significant toenemen. De huidige partner is echter zeer betrouwbaar, daarnaast worden de mogelijkheden van een eigen toegang tot het internet onderzocht;
- Hoewel er goede afspraken worden gemaakt met externe leveranciers en partners in de vorm van dienstniveau-overeenkomsten en verwerkersovereenkomsten, is de mate van beveiliging bij de externe een extra risico waar je verminderd invloed op kunt uitoefenen;
- Om de continuïteit van de ICT-diensten te kunnen waarborgen is het noodzakelijk de assets tijdig te vervangen. Uitstel van de vervanging vergroot het risico op hogere kosten van beheer en ondersteuning en gaat ten koste van de kwaliteit.
- Steeds meer organisaties krijgen te maken met cybercrime. Cyber is een professionele business, welke zich razendsnel ontwikkelt. Het is nu belangrijk het risico en de impact te begrijpen, kwetsbaarheden binnen de organisatie te kennen en hierop te acteren, en bewuste keuzes maken ten aanzien van bescherming. Cyberrisico's worden onderscheiden in drie groepen; virus, DDos-aanval of een hack, menselijke fouten, dan wel of niet opzettelijk en het technisch falen van de systemen.

IBP (Informatiebeveiliging en privacy van persoonsgegevens):

- Sinds covid-19 (maart 2020) is er een toename van digitaal onderwijs. LdV heeft extra beveiligingsmaatregelen genomen om persoonsgegevens van leerlingen en medewerkers te beschermen. De stuurgroep IBP, de scholen en de afdeling ICT hebben er alles aangedaan om medewerkers te ondersteunen en adviseren teneinde het primaire proces zo goed en veilig mogelijk te faciliteren. Met docenten en leerlingen (en onderling) worden afspraken/gedragsregels gemaakt/afgesproken om bij het onderwijs persoonsgegevens te beschermen en docenten en leerlingen te beschermen.
- Medewerkers en leerlingen krijgen steeds meer te maken met phishing- berichten met daarin verwijzingen naar gevaarlijke links. Door het aanklikken van zo'n link kunnen persoonsgegevens, waarvoor de scholengroep verwerkersverantwoordelijk is, lekken. Vanuit de werkgroep IBP-LdV wordt richting medewerkers en leerlingen veel gedaan aan bewustwording. De boodschap is dat verdachte mails worden niet worden geopend en veiligheidshalve (voor een check) worden gestuurd naar privacy@davinci-leiden.nl;
- Ook door een Ddos aanval en een datalek kunnen persoonsgegevens van leerlingen en/of medewerkers in handen komen van derden: zie hierboven bij ICT. Het toegangsbeleid van de scholengroep is begin 2021 geactualiseerd en aangescherpt.

Restrisico's:

- Naast de hierboven beschreven risico's bestaan restrisico's. Restrisico's omvatten alle risico's die niet hoog genoeg zijn voor een individueel risicopercentage, maar cumulatief wel een buffer rechtvaardigen. Het gaat hierbij om onvoorzienbare en onbeheersbare daling van baten of onvoorzienbare en onbeheersbare stijging van lasten. Een ander type risico dat onder deze categorie risico's wordt opgenomen is de waardering van balansposten in de activa en passiva. Wanneer de boekhoudkundige waarde niet aansluit bij de werkelijke waarde ontstaat een risico op een neerwaartse bijstelling van het eigen vermogen c.q. het netto werkkapitaal.

Uitvoeringsrisico's:

- Naast de hiervoor beschreven specifieke risico's die voldoen aan de criteria van onvoorzienbaarheid en onbeheersbaarheid bestaan er uitvoeringsrisico's in de bedrijfsvoering. Bij de categorie uitvoeringsrisico's valt te denken aan: verkeerde aannames in de begroting, niet tijdig anticiperen op wijzigingen in de inkomsten, weglekken van geld door fraude/fouten, niet/te laat bijsturen bij begrotingsoverschrijdingen, niet tijdig realiseren van (evt.) geplande bezuinigingsdoelstellingen en het ontbreken van tijdige, volledige en betrouwbare sturingsinformatie. De vaste voet in het risicoprofiel is (o.a.) bedoeld om dit type risico's af te dekken. Voor de kans wordt, gezien het karakter van de 'vaste voet' (omdat het algemene bedrijfsrisico's betreft), een percentage van 100% gehanteerd. De Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen heeft in haar onderzoek (2009) aangegeven dat een percentage van bij benadering 2% tot 3% reëel is voor restrisico's (waar dit risico deel van uitmaakt) voor een organisatie van deze omvang.

In onderstaande tabel zijn bovengenoemde risico's gekwantificeerd met een minimale en maximale impact en de bijbehorende kans (bron: risicoanalyse, najaar 2018). Het uitgangspunt is dat de risico's omtrent huisvesting, ICT en AVG onder de restrisico's dan wel uitvoerings-risico's zijn gekwantificeerd.

Tabel 14.4: Risico's: kansen en gevolgen

Risico-omschrijving	Gevolg minimaal	Gevolg maximaal	Kans
Rijksbekostiging - onvoorzienbare leerlingfluctuatie	€ 150.000	€ 300.000	1x per 5-10 jaar
Rijksbekostiging - onvolledige indexatie bekostiging	€ 150.000	€ 300.000	1x per 1-2 jaar
Rijksbekostiging - vereenvoudiging bekostiging	€ 0	€ 350.000	Incidenteel
Rijksbekostiging / Inkomsten SWV - instabiliteit in bekostiging	€ 150.000	€ 300.000	1x per 2-5 jaar
Personeel - arbeidsmarkt schaarste	€ 0	€ 50.000	1x per 2-5 jaar
Personeel - financiële gevolgen arbeidsconflicten	€ 0	€ 50.000	1x per 2-5 jaar
Restrisico's	€ 50.000	€ 150.000	1x per 2-5 jaar
Uitvoeringsrisico's in bedrijfsvoering (vaste voet)	€ 300.000	€ 500.000	Permanent

Op basis van de geïnventariseerde risico's en de daarmee samenhangende kansen en gevolgen is een berekening gemaakt van het noodzakelijke buffervermogen. Uit deze berekening volgt dat om alle risico's binnen 1 jaar in hun maximale omvang af te kunnen dekken een buffervermogen van € 1,7 mln. benodigd is. Omdat niet alle risico's zich op hetzelfde moment in hun maximale omvang openbaren, is via de Monte Carlo simulatie bepaald dat met een gewenste zekerheid van 90% een aan te houden vermogen van € 1,1 mln. voldoende is om het financiële risicoprofiel af te kunnen dekken. Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2020 € 5,6 mln., waar dit bedrag ruim binnen blijft. In 2022 stelt het college van bestuur een nieuw Strategisch Beleidsplan op, waarin ook duidelijkheid gegeven zal worden over de verdere invulling van de vermogenspositie. Verder zal na het actualiseren van de risico-analyse in 2022 een intern controleplan worden opgesteld, waarin de interne beheersingsmaatregelen ten aanzien van de belangrijkste risico's en onzekerheden opgenomen worden. Gezien het belang dat de scholengroep hieraan hecht, is ervoor gekozen om de externe partij BMC ons te laten ondersteunen bij het opstellen van de risico-analyse. Gezien de periodieke aandacht die dit onderwerp heeft verwachten we hier geen significante zaken die nog niet bij ons onder de aandacht zijn.

14.5 B3: Rapportage van het toezichthoudend orgaan

Zie hiervoor het verslag raad van toezicht dat is opgenomen in hoofdstuk 4.

15. VOORUITBLIK COLLEGE VAN BESTUUR

Op het moment van het afronden van dit jaarverslag zijn we ruim een jaar werkzaam als CvB. We hebben goed zicht op de kwaliteit van de scholengroep en onze vier scholen en wat we willen bereiken, versterken en ontwikkelen. De basis hiervoor is vastgelegd in de nieuwe SK 2022-2026 waarin we onze visie en onze koers omschrijven aan de hand van de volgende vier kernwaarden en vijf keuzes.

Kernwaarden:

- Gelijkwaardigheid;
- Vrijheid;
- Ontmoeting;
- Diversiteit.

De eerste drie zijn de kernwaarden van het openbaar onderwijs.

Keuzes:

- Wij zijn bewust openbaar onderwijs;
- De school als basis, de scholengroep als bonus;
- Leren doe je overal;
- Samen leren, individueel excelleren;
- Duurzaam voorop lopen.

Als CvB verheugen wij ons op het, als rector/directeur, mogen uitvoeren van de nieuwe SK op schoolniveau met het schrijven van vier schoolplannen.

Bij de scholengroep heeft (verbetering van de) kwaliteitszorg prioriteit. Op basis van de verbetering van onze plannings- en beleidscyclus, willen we komen tot heldere, structurele en systematische kwaliteitszorg. Kwaliteitsbeleid is onderdeel van de verantwoording door het CvB en iedereen die werkzaam is bij onze scholengroep. In 2022 willen we ook een bovenschoolse kwaliteitsmedewerker werven die de scholen hierbij gaat ondersteunen.

Daarnaast willen we, in het kader van de nieuwe SK, de schoolleiding versterken. Dit willen we geïntegreerd doen door alle functieomschrijvingen (ook OP en OOP) tegen het licht te houden. Met name die van het OOP willen we hier, in het bijzonder, onder de aandacht brengen. In de cao is er al vele jaren niets voor deze groep gedaan en daarom willen we nu graag zelf iets voor deze groep doen en gelijkheid tussen de scholen realiseren.

We gaan ook onze scholengroep (her)positioneren in de regio door actief en regionaal samen te werken, onder andere met op korte termijn op te richten maatschappelijk klankbord.

Wij kijken uit naar het vervolg van de samenwerking (in- en extern) voor onze mooie scholengroep!

Annick Dezitter & Wim van der Veer

College van Bestuur Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden

Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci Leiden

Jaarrekening 2021

Telefoon: 071-5154121
Website: www.davinci-leiden.nl
E-mail: scholengroep@davinci-leiden.nl

Inhoudsopgave

Pagina

Jaarrekening

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2021	71
Staat van baten en lasten 2021	73
Kasstroomoverzicht 2021	74
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	75
Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2021	83
Overzicht geoordeelde doelsubsidies OCW	88
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	89
Toelichting op de staat van baten en lasten 2021	90
(Voorstel) bestemming van het resultaat	94
Gebeurtenissen na balansdatum	95
Overzicht verbonden partijen	96
WNT-verantwoording 2021	97

Overige gegevens

Gegevens over de rechtspersoon	101
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	102
Ondertekening van de jaarrekening	106

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2021

1	Activa	31 december 2021	31 december 2020
		€	€
1.1.2	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	2.035.541	2.241.756
1.1.2.3	Inventaris en apparatuur	3.415.859	2.682.954
1.1.2.4	Overige materiële vaste activa	19.027	45.113
		5.470.426	4.969.823
1.1.3	<u>Financiële vaste activa</u>		
1.1.3.8	Waarborgsommen en vorderingen	0	25.000
		0	25.000
1.2.2	<u>Vorderingen</u>		
1.2.2.1	Debiteuren	115.994	28.315
1.2.2.3	Gemeenten	838.114	594.607
1.2.2.10	Overige vorderingen	117.397	43.455
1.2.2.15	Overlopende activa	880.457	345.020
		1.951.962	1.011.397
1.2.4	<u>Liquide middelen</u>		
1.2.4.1	Kassen	246	1.336
1.2.4.2	Banken	7.949.839	6.359.107
		7.950.085	6.360.443
	Totaal Activa	15.372.473	12.366.663

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2021

2	Passiva	31 december 2021	31 december 2020
		€	€
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1.1	Algemene reserve	5.470.728	4.771.923
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	<u>2.923.003</u>	<u>803.492</u>
		8.393.731	5.575.415
2.2	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	1.331.401	1.411.065
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	<u>720.675</u>	<u>618.723</u>
		2.052.076	2.029.788
2.3	<u>Langlopende schulden</u>		
2.3.5.0	Leningen o/g	<u>128.018</u>	<u>138.412</u>
		128.018	138.412
2.4	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.4	Ministerie van OCW	0	53.000
2.4.6	Gemeenten	196.467	648.617
2.4.8	Crediteuren	1.046.654	783.647
2.4.9.1	Loonheffing en premies	1.058.705	955.277
2.4.9.2	Omzetbelasting	1.722	349
2.4.10	Pensioenpremies	300.374	263.389
2.4.12	Overige kortlopende schulden	91.653	99.536
2.4.19	Overlopende passiva	<u>2.103.073</u>	<u>1.819.233</u>
		4.798.648	4.623.048
	Totaal Passiva	<u>15.372.473</u>	<u>12.366.663</u>

Staat van baten en lasten 2021

		Realisatie 2021 In €	Begroting 2021 In €	Realisatie 2020 In €
3	<u>Baten</u>			
3.1	Rijksbijdragen OCW*	29.910.189	26.448.841	26.104.181
3.2	Overige overheidsbijdragen en subsidies	182.029	266.811	461.645
3.5	Overige baten	732.956	608.850	679.551
	Totaal Baten	30.825.174	27.324.502	27.245.377
* Onder 3.1 rijksbijdragen zijn de EHK subsidie, STO subsidie en RAP subsidie, die via de penvoerders zijn doorgestort, ter hoogte van € 730.507 verantwoord.				
4	<u>Lasten</u>			
4.1	Personele lasten	21.681.534	20.926.561	21.559.924
4.2	Afschrijvingen	1.245.171	1.156.935	1.046.501
4.3	Huisvestingslasten	1.969.601	2.014.284	2.024.234
4.4	Overige instellingslasten	3.108.835	3.599.324	2.727.200
	Totaal Lasten	28.005.141	27.697.105	27.357.859
	Saldo baten en lasten	2.820.033	-372.602	-112.482
5	<u>Financiële baten en lasten</u>			
6.1	Financiële baten	0	0	331
6.2	Financiële lasten	-1.717	-933	-5.052
	Saldo financiële baten en lasten	-1.717	-933	-4.721
	<u>Exploitatieresultaat</u>	2.818.316	-373.535	-117.203

Kasstroomoverzicht 2021

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	2.820.033	-112.482
Afschrijvingen	1.245.171	1.046.501
Mutaties werkkapitaal		
- Vorderingen	-940.565	-85.467
- Kortlopende schulden	175.600	901.729
Mutaties voorzieningen	<u>22.288</u>	<u>352.766</u>
	3.322.527	2.103.046
Ontvangen interest	0	331
Betaalde interest	<u>-1.717</u>	<u>-5.052</u>
	-1.717	-4.721
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	-1.745.774	-1.667.784
(Des)investerings financiële vaste activa	<u>25.000</u>	<u>0</u>
	-1.720.774	-1.667.784
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie kredietinstellingen	<u>-10.394</u>	<u>-11.262</u>
	-10.394	-11.262
Mutatie liquide middelen	1.589.642	419.279
Beginstand liquide middelen	6.360.443	5.941.163
Mutatie liquide middelen	<u>1.589.642</u>	<u>419.279</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>7.950.085</u></u>	<u><u>6.360.442</u></u>

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Activiteiten

De Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden verzorgt onderwijs aan de bij de scholen ingeschreven leerlingen.

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld, uitgaande van de continuïteitsveronderstelling met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn in hele euro's.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten.

Schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de voorziening onderhoud;
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Tevens worden rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen aangemerkt als verbonden partij. Hetzelfde geldt voor statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van € 2.500, investeringen onder de € 2.500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Schoolgebouwen

Het economisch eigendom van de gebouwen is in handen van de gemeente en het juridisch eigendom berust bij het bevoegd gezag. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Inventaris en duurzame leer- en hulpmiddelen

Als ondergrens voor het activeren van duurzame middelen wordt een bedrag van € 2.500 aangehouden. Deze ondergrens geldt per artikel of voor een groep van samenhangende artikelen.

De gehanteerde categorieën materiële vaste activa en de bijbehorende afschrijvingspercentages zijn:

	1	2	3	4
Gebouwen en verbouwingen	5,00%	2,50%		
Meubilair	20,00%	10,00%	6,67%	
Inventaris en apparatuur	20,00%	10,00%		
ICT	33,33%	25,00%	20,00%	6,67%
Leermiddelen	20,00%	12,50%	10,00%	

De afschrijving kan nooit over een langere periode plaatsvinden dan de technische levensduur.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn.

Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

Afgeleide financiële instrumenten

De Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden maakt geen gebruik van financiële derivaten en beperkt de risico's (renterisico, kasstroomrisico en kredietrisico) door gebruik te maken van de rekening-courant en spaarrekeningen, rekening houdend met de voorwaarden uit de Regeling belenen van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938 en de aanvulling daarop zoals opgenomen in de regeling van 5 december 2018 met kenmerk FEZ/1402273 en zoals vastgelegd in het treasury statuut van de scholengroep.

Vlottende activa

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van het bevoegd gezag worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen.

Bestemmingsreserve publiek

Deze publieke reserve betreft het door het bevoegd gezag reeds bestemde gedeelte van de exploitatieoverschotten van het bevoegd gezag tot en met het verslagjaar.

Resultaatbestemming

De bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Het resultaat wordt in principe toegevoegd of onttrokken aan de publieke reserve tenzij aan de middelen een private herkomst ten grondslag ligt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde. Aan hand van de looptijd en de disconteringsvoet is bepaald dat het effect van de tijdswaarde niet materieel is, waardoor de voorzieningen conform RJ 252 effectief gewaardeerd zijn tegen nominale waarde.

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening is gevormd ter egalisatie van de kosten die verbonden zijn aan het meerjarig planmatig onderhoud en de exploitatievoorzieningen van de gebouwen van het bevoegd gezag. De dotatie aan de voorziening is gebaseerd op de verwachte kosten en de periodiciteit waarmee onderhoudswerken naar verwachting worden uitgevoerd op basis van een opgesteld onderhoudsplan dat door het bevoegd gezag is goedgekeurd. Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

De grondslag voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud is ongewijzigd. Het bevoegd gezag maakt voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud gebruik van de tijdelijke overgangsregeling tot en met 2022.

Pensioenvoorziening

Het bevoegd gezag heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegd-pensioenregeling, waarbij de toegezegde pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, en wordt - conform de in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving aangereikte vereenvoudiging - in de jaarrekening verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

Pensioenrechten

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds (beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 maandelijkse dekkingsgraden) dit toelaat. Naar de stand van januari 2022 is de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 87,5%. Naar de stand van 31 december 2021 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 110,2% (bron: website www.abp.nl).

De Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Personeelsvoorzieningen

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indiensttreding, leeftijd van betrokkene(n), blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40 jarig jubileum conform de CAO.

Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid

In de voorziening levensfasebewust personeelsbeleid is de verplichting per ultimo jaar opgenomen voor het gespaarde verlof volgens de CAO VO. Met het basisbudget (50 uur bij ft) of het aanvullende budget vanaf 57 jaar (120 uur bij ft) kunnen keuzes worden gemaakt die passen binnen de levensfase en de persoonlijke situatie en die de duurzame inzetbaarheid vergroten.

Voorziening spaarverlof

De voorziening spaarverlof is gevormd ter dekking van het verlof dat personeelsleden opnemen op basis van in een eerdere periode gespaarde uren.

Voorziening eigen risico WW VO

Voor het voorgezet onderwijs is de stichting eigen risicodragers voor de WW. 75% wordt collectief verrekend binnen de sector en 25% wordt individueel verrekend door DUO. De voorziening is gelijk aan het maximale risico per voormalig medewerker maal de ingeschatte werkherlevingskans maal 25% (individueel deel WW). De voorziening wordt alleen gevormd voor medewerkers die per balansdatum een WW uitkering ontvangen of per balansdatum reeds zijn ontslagen en naar verwachting een WW uitkering zullen aanvragen.

Voorziening Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)

In de WAB is bepaald dat bij tijdelijke contracten waarbij bij het aangaan van het contract zeer waarschijnlijk is dat het contract niet zal worden verlengd, een transitievergoeding dient te worden uitgekeerd aan de medewerker. Dotatie vindt plaats vanaf het moment van indiensttreding. De voorziening wordt ultimo boekjaar bepaald middels een berekening van de transitievergoeding op medewerkersniveau maal het kanspercentage dat een medewerker geen verlenging krijgt. De voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde gezien de korte looptijd.

Voorziening correctie zwangerschapsverlof

Er is in november 2020 een uitspraak geweest van de Hoge Raad dat indien er zwangerschapsverlof is genoten in een vakantieperiode (niet zijnde zomervakantie, die werd al gecompenseerd) dat een werknemer recht heeft op compensatie in uren van het genoten zwangerschapsverlof in die vakantieperioden. Vanwege de correctie met terugwerkende kracht ontstaat er een verplichting in de jaarrekening.

Langlopende schulden

De langlopende schulden worden gevormd door verplichtingen met looptijd langer dan één jaar.

Kortlopende schulden

De grondslagen voor de waardering van schulden zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

Investeringsubsidies

Subsidies in verband met de aanschaf van (materiële) vaste activa worden gepassiveerd onder de overlopende passiva. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Baten

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de personele en materiele exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie van OCW. De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Niet geoormerkte OCW-subsidies (subsidies die volledig vrij besteedbaar zijn) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (G1-doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten verwerkt in de staat van baten en lasten. De subsidies waarvoor nog niet (alle) activiteiten (prestaties) zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de vooruitontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen.

Geoormerkte OCW-subsidies met een verrekeningsclausule (G2-doelsubsidies waarbij het overschot wordt terugbetaald) worden naar rato van de voortgang van de subsidiabele lasten verwerkt in de staat van baten en lasten. De nog niet bestede subsidies per balansdatum worden verantwoord onder de vooruitontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen. Zodra de bestedingstermijn (subsidietijdvak) is verlopen, wordt het restant gepresenteerd als kortlopende verplichting.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft subsidies van Gemeenten en andere overheidsinstanties m.u.v. het Ministerie van OCW voor zover de bijdragen niet als doelsubsidies in het kader van de huisvestingsverordening in mindering zijn gebracht op de lasten.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Lasten

Personeelslasten

Onder de personele lasten zijn opgenomen de lonen en salarissen van het personeel in dienst van het bevoegd gezag verminderd met ontvangen uitkeringen van Vervangingsfonds en uitkeringsinstanties. Tevens zijn onder deze noemer opgenomen de overige personele lasten.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten worden berekend over de aanschaffingsprijs op basis van de onder materiële vaste activa vastgelegde criteria rekening houdend met de economische levensduur.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de kosten van huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten, die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Rentebaten en rentelasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente opbrengsten en -kosten en kosten van ontvangen leningen.

Resultaat

Onder resultaat wordt verstaan het resultaat van het bevoegd gezag inclusief de financiële baten en lasten. Het resultaat is in de balans verwerkt conform de in de jaarrekening opgenomen resultaatbestemming.

Bepaling reële waarde

Een aantal grondslagen en toelichtingen in de jaarrekening vereist de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Voor waarderings- en informatieverschaffingsdoeleinden is de reële waarde op basis van de volgende methoden bepaald. Indien van toepassing wordt nadere informatie over de uitgangspunten voor de bepaling van de reële waarde vermeld bij het onderdeel van deze toelichting dat specifiek op het betreffende actief of de betreffende verplichting van toepassing is.

De reële waarde van financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven materiële activa en financiële activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2021

1 **Activa**
Vaste activa

		Verkrijgings	Cum.afschr.	Boek	Investe-	Desinveste	Afschrij-	Boek
		prijs t/m	t/m	waarde	ringen	ringen	vingen	waarde
		2020	2020	31-dec-20	2021	2021	2021	31-dec-21
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	3.318.832	-1.077.076	2.241.756	114.521	-1.235	-319.501	2.035.541
1.1.2.3.0	Meubilair	2.388.421	-1.515.885	872.536	795.866	-90.540	-127.634	1.450.228
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	1.014.942	-756.845	258.097	95.720	-5.533	-78.217	270.067
1.1.2.3.2	ICT	3.441.571	-1.889.250	1.552.321	739.667	0	-596.424	1.695.564
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	477.601	-432.488	45.113	0	-6.659	-19.427	19.027
		10.641.367	-5.671.544	4.969.823	1.745.774	-103.968	-1.141.203	5.470.426

	Samenvatting materiele vaste activa en afschrijvingspercentages	Verkrijgings	Cum.afschr.	Cum.afschr.	Boek		Afschrijvingspercentages	
		prijs t/m	desinvesteringen	t/m	waarde		%	%
		2021	2021	2021	31-dec-21		%	%
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	3.432.118	98.026	-1.298.551	2.035.541		5,00%	2,50%
1.1.2.3.0	Meubilair	3.093.747	469.710	-1.173.809	1.450.228		20,00%	10,00%
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	1.105.129	43.895	-791.167	270.067		20,00%	10,00%
1.1.2.3.2	ICT	4.181.238	1.060.673	-1.425.001	1.695.564	33,33%	25,00%	20,00%
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	470.942	233.166	-218.749	19.027		20,00%	12,50%
		12.283.173	1.905.470	-4.907.277	5.470.426			

In 2021 zijn de materiële vaste activa beoordeeld. Niet meer aanwezige activa zijn afgeboekt en verwijderd uit de financiële administratie. De totale verkrijgingsprijs van deze activa bedroeg € 2.009.438

Dit totaalbedrag kan worden uitgesplitst in de volgende categorieën:

- Gebouwen en verbouwingen	99.261
- Meubilair	560.250
- Inventaris en apparatuur:	49.429
- ICT:	1.060.673
- Duurzame leermiddelen:	239.825
Totaal	2.009.438

Deze posten hadden per 31-12-2021 nog een waarde van € 103.968. Dit bedrag is in 2021 in één keer afgeschreven ten laste van het resultaat.

		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
1.3	Financiële vaste activa		
1.1.3.8	Waarborgsommen en vorderingen	0	25.000
		0	25.000

		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
1.2.2	Vorderingen		
1.2.2.1	Debiteuren	115.994	28.315
1.2.2.3	Gemeenten	838.114	594.607
1.2.2.10	Overige vorderingen	117.397	43.455
1.2.2.15	Overlopende activa	880.457	345.020
		<u>1.951.962</u>	<u>1.011.397</u>

	Saldo	Ontvangen	Besteed	Boeken tlv	Overige	Saldo
	31-dec-20	2021	2021	2021	2021	31-dec-21
Verloopstaat gemeenten						
1.2.2.3.10	Gemeente subsidie huisvesting	162.685	374.086	209.207	0	-2.194
1.2.2.3.11	Gemeente subsidie schade/vandalisme	2.164	2.460	296	0	0
1.2.2.3.12	Gemeente subsidie nieuw-/verbouw	229.157	972.446	1.630.140	0	886.851
1.2.2.3.15	Gemeente subsidie diverse aanvragen	200.601	506.193	259.048	0	-46.543
		<u>594.607</u>	<u>1.855.184</u>	<u>2.098.691</u>	<u>0</u>	<u>838.114</u>

		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
1.2.2.10	Overige vorderingen (specificatie)		
1.2.2.6	Vorderingen op personeel	21.743	0
1.2.2.7	Vorderingen ivm ouderbijdragen	95.654	43.455
		<u>117.397</u>	<u>43.455</u>

		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
1.2.2.15	Overlopende activa (specificatie)		
1.2.2.12	Vooruitbetaalde en/of vooruitgefactureerde posten	852.999	252.201
1.2.2.15	Overige overlopende activa	27.458	92.819
		<u>880.457</u>	<u>345.020</u>

		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
1.2.4	Liquide middelen		
1.2.4.1	Kassen	246	1.336
1.2.4.2	Banken	7.949.839	6.359.107
		<u>7.950.085</u>	<u>6.360.443</u>

De stichting is in 2020 gebruik gaan maken van schatkistbankieren. Publieke gelden worden aangehouden bij het Ministerie van Financien en de stichting heeft geen spaarrekening meer. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het bestuur.

2 Passiva

		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
2.1	Eigen vermogen		
2.1.1.1	Algemene reserve	5.470.728	4.771.923
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	2.923.003	803.492
		<u>8.393.731</u>	<u>5.575.415</u>

		Saldo	Bestemming	Overige	Saldo
		31-dec-20	resultaat	mutaties	31-dec-21
2.1	Eigen vermogen (specificatie en resultaatverwerking)				
2.1.1.1	Algemene reserve				
2.1.1.1.2	Algemene reserve	4.771.923	698.805	0	5.470.728
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)				
2.1.1.2.1	Reserve NPO gelden	0	1.410.003	0	1.410.003
2.1.1.2.2	Reserve tijdelijke huisvesting Kagerstraat	0	600.000	0	600.000
2.1.1.2.3	Reserve versterking VMBO	0	600.000	0	600.000
2.1.1.2.4	Reserve extra gelden deskundigheidsbevordering	0	250.000	0	250.000
2.1.1.2.5	Reserve convenantsgelden	289.623	-289.623	0	0
2.1.1.2.10	Reserve nieuw- en verbouw	375.000	-375.000	0	0
2.1.1.2.11	Reserve nieuwkomers	75.869	-75.869	0	0
2.1.1.2.12	Reserve scholingskosten	63.000	0	0	63.000
		<u>5.575.415</u>	<u>2.818.316</u>	<u>0</u>	<u>8.393.731</u>

De reserve Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is gevormd vanuit de in 2021 extra ontvangen gelden van het ministerie van OCW welke nog niet besteed waren ter grootte van € 1.410K. Deze middelen zijn bedoeld om de gevolgen van de coronacrisis voor leerlingen op te vangen, middels schooleigen programma's. Ultimo 2021 staat deze reserve nog voor € 1.410K open.

De reserve scholingskosten is gevormd vanuit de niet bestede scholingskosten in 2020 a.g.v. COVID-19 ter grootte van € 63K. Deze middelen zijn bedoeld om in de scholing alsnog plaats te laten vinden in het schooljaar 2021/2022. Ultimo 2021 staat deze reserve nog voor € 63K open.

De reserve convenantsgelden is gevormd vanuit de in 2019 extra ontvangen gelden van het ministerie van OCW ter grootte van € 432.183. De scholen konden deze extra middelen uitgeven aan bv. meer ontwikkeltijd, werkdrukverlichting, begeleiding van startende leraren, begeleiding van zij-instromers, onderwijsinnovatie of maatregelen arbeidsmarktvraagstukken. Ultimo 2021 is deze reserve volledig aangewend.

De reserve nieuw- en verbouw is gevormd om bouwplannen van het Leonardo College mogelijk te maken ter grootte van € 375K. Ultimo 2021 is deze reserve volledig aangewend.

De reserve extra bekostiging nieuwkomers is gevormd vanuit de in 2020 ontvangen gelden van het ministerie van OCW ter grootte van € 108.384. Deze middelen zijn bedoeld om de afgelopen onderwijsachterstanden zoveel mogelijk te mitigeren en nieuwkomers een stevige start te geven in het Nederlandse onderwijs. Ultimo 2021 is deze reserve volledig aangewend.

De reserve tijdelijke huisvesting Kagerstraat is bedoeld om de incidenteel hoge huisvestingslasten bij de Kagerstraat in de schooljaren 2022/2023 t/m 2025/2026 op te vangen.

De reserve voorinvestering profilering VMBO is noodzakelijk vanwege een benodigde investering in de profilering van het VMBO (Lammenschans) in de schooljaren 2022/2023 t/m 2024/2025.

De reserve extra gelden deskundigheidsbevordering is bedoeld voor de benodigde investering in de deskundigheidsbevordering ingezet in het kader van de strategische koers.

		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
2.2	Voorzieningen		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	1.331.401	1.411.065
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	720.675	618.723
		<u>2.052.076</u>	<u>2.029.788</u>

Specificatie voorzieningen	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Rente	Saldo
dotaties / onttrekkingen	31-dec-20	2021	2021	2021	Mutatie*	31-dec-21
2.2.1.2 Voorziening opfris-/spaarverlof	318.472	36.996	-105.654	0	0	249.814
2.2.1.4 Voorziening jubilea personeel	229.453	77.869	-17.968	0	0	289.354
2.2.1.3 Voorziening levensfase bewust personeelbeleid	698.989	198.265	-34.118	-222.878	0	640.258
2.2.1.6 Voorziening werkloosheidsuitkeringen	83.568	0	-29.607	-14.388	0	39.573
2.2.1.6 voorziening correctie zwangerschapsverlof	55.203	23.815	0	0	0	79.018
2.2.1.6 Voorziening transitievergoeding	25.380	8.004	0	0	0	33.384
2.2.3.0 Voorziening onderhoud gebouwen	618.723	282.404	-180.452	0	0	720.675
	2.029.788	627.353	-367.799	-237.266	0	2.052.076

* bij netto contante waarde

Specificatie naar looptijd	Kortlopend	Kortlopend	Langlopend	Saldo
voorzieningen	deel < 1 jr	deel 1-5 jr	deel > 5 jr	31-dec-21
2.2.1.2 Voorziening opfris-/spaarverlof	24.981	87.435	137.398	249.814
2.2.1.4 Voorziening jubilea personeel	7.605	90.373	191.376	289.354
2.2.1.3 Voorziening levensfase bewust personeelbeleid	64.026	224.090	352.142	640.258
2.2.1.6 Voorziening werkloosheidsuitkeringen	11.172	28.105	296	39.573
2.2.1.6 voorziening correctie zwangerschapsverlof	79.018	0	0	79.018
2.2.1.6 Voorziening transitievergoeding	33.384	0	0	33.384
2.2.3.0 Voorziening onderhoud gebouwen	318.402	402.273	0	720.675
	538.588	832.276	681.212	2.052.076

	31-dec-21	31-dec-20
	in €	in €
2.3 Langlopende schulden		
2.3.7.0 Leningen o/g (krediet ad. € 200.000 van Stg. Stimuleringsfonds Volkshuisvesting tbv zonnepanelen*)	128.018	138.412
lopend van medio 2017 tot medio 2032)	128.018	138.412

* rentevoet 0,7%

Specificatie langlopende	Saldo	Leningen	Aflossingen	Saldo	Looptijd	Looptijd	Rentevoet
schulden	31-dec-20	2021	2021	31-dec-21	> 1 jaar	> 5 jaar	
2.3.7.0 Leningen o/g	138.412	0	-10.394	128.018	0	128.018	
	138.412	0	-10.394	128.018	0	128.018	

	31-dec-21	31-dec-20
	in €	in €
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.4 Ministerie van OCW (te verrekenen subsidie)	0	53.000
2.4.6 Gemeenten	196.467	648.617
2.4.8 Crediteuren	1.046.654	783.647
2.4.9.1 Loonheffing en premies	1.058.705	955.277
2.4.9.2 Omzetbelasting	1.722	349
2.4.10 Pensioenpremies	300.374	263.389
2.4.12 Overige kortlopende schulden	91.653	99.536
2.4.19 Overlopende passiva	2.103.073	1.819.233
	4.798.648	4.623.048

	Saldo	Ontvangen	Besteed	Boeken tgv	Overige	Saldo
	31-dec-20	2021	2021	2021	2021	31-dec-21
2.4.6 Verloopstaat gemeenten						
2.4.6.2 Gemeente subsidie projecten onderwijs	47.080	40.000	29.580	0	0	57.500
2.4.6.6 Gemeente subsidie nieuw-/verbouw	422.550	0	422.550	0	0	0
2.4.6.8 Gemeente subsidie 1e inrichting meubilair	178.987	0	40.020	0	0	138.967
	648.617	40.000	492.150	0	0	196.467

		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
2.4.12	Overige kortlopende schulden (specificatie)		
2.4.12.1	Schulden aan personeel	80.489	16.806
2.4.12.2	Diverse te betalen premies	0	71.624
2.4.19.3	Rekening courant verhoudingen	11.164	11.106
		<u>91.653</u>	<u>99.536</u>
		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
2.4.19	Overlopende passiva (specificatie)		
2.4.14	Ministerie van OCW (vooruitontvangen subsidie)	212.527	508.253
2.4.16.0	Vooruitontvangen en/of vooruitgefactureerde posten	266.366	345.004
2.4.17	Rechten vakantiegeld	707.070	704.266
2.4.19.0	Overige overlopende passiva	917.110	261.710
		<u>2.103.073</u>	<u>1.819.233</u>

Overzicht geoormerkte doelsubsidies OCW

G1 Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar cf beschikking	
	Kenmerk	Datum	€	€	gereed	niet gereed
LOF Leonardo Stadstijgers	LOF 16-0056	22-11-2016	18.764	18.764	x	
Inhaal- en onderst. programma	IOP-42506-VO	16-10-2020	254.700	254.700	x	
Technisch vmbo	923833	28-7-2018	85.297	85.297	x	
Doorstroming po/vo	dpovo17072	20-12-2017	53.000	53.000	x	
Doorstroming po/vo	DPOVO021210	27-7-2021	15.000	7.500		x
Subsidie Zij-instroom	1097438	20-11-2020	20.000	20.000	x	
Subsidie Zij-instroom	1102978	21-12-2020	40.000	40.000	x	
Subsidie Zij-instroom	1102990	21-12-2020	20.000	20.000	x	
Subsidie voor studieverlof	1094186	20-10-2020	3.429	3.429	x	
Subsidie voor studieverlof	1091519	22-9-2020	10.286	10.286	x	
Subsidie voor studieverlof	1074316/127385	27-6-2021	8.229	8.229		x
Subsidie voor studieverlof	1074316/131247	16-7-2021	6.172	6.172		x
Subsidie Zij-instroom	125639993	13-9-2021	20.000	20.000		x
Subsidie Zij-instroom	126839998	25-9-2021	20.000	20.000		x
Subsidie Zij-instroom	127839988	5-10-2021	20.000	20.000		x
Subsidie Zij-instroom	104939999	18-2-2021	20.000	20.000		x
Totaal			614.877	607.377		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kst t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 jan verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Te verrekenen per 31 dec verslagjaar
	Kenmerk	Datum	€	€		€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0	0	0	0

G2-B Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kst t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 jan verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Totaal kosten Subsidiabele kosten in verslagjaar	Saldo nog te verrekenen per 31 dec verslagjaar
	Kenmerk	Datum	€	€		€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0	0	0	0

Behorende bij onze
verklaring d.d.
10-06-2022

astrium
onderwijsaccountants b.v.

AV

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichting

Huurverplichtingen

Bij Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci Leiden lopen de volgende huurverplichtingen.

- Huur kantoorruimte (Bètaplein 24) € 22.500. De overeenkomst loopt tot 29 mei 2029;
- Huur ruimte Technolab (2e etage Bètaplein) € 30.000. Deze ruimte wordt verhuurd aan Technolab voor € 30.000 per jaar.

Langlopende contracten

Bij Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci Leiden lopen de volgende meerjarige contracten:

- Ten behoeve van de administratieve dienstverlening is een contract afgesloten met Onderwijsbureau Hollands Midden. Uitgaven in 2021 bedroegen € 188.300 (2020: € 177.068);
- Voor het gebouw aan het Bètaplein is in 2021 € 250.146 (2020: € 235.807) aan de Vereniging van Eigenaren (VVE) afgedragen. In deze lasten zit een groot deel van de exploitatielasten zoals energie en groot onderhoud. Het beheer van de VVE ligt bij Objectief Management bv te Rijswijk;
- Levering schoolboeken door Fa. Van Dijk uit Kampen € 831.907 (2020: € 829.421). Het contract loopt t/m 31 juli 2021. T.t.v. dit schrijven is de Europese Aanbesteding Leermiddelen gaande;
- Deelname in samenwerking glasvezelnetwerk tussen Leidse schoolbesturen via Stichting Leidse Infrastructuur Bundeling (SLIB). De overeenkomst is op 25 november 2005 aangegaan met een initiële looptijd van 15 jaar. Hierna wordt de overeenkomst stilzwijgend verlengd met een periode van 3 jaar met een opzegtermijn van 1 jaar;
- Licentieovereenkomst van Adobe Creative Cloud € 10.829 (totaal). Het contract loopt t/m 31 mei 2023 (looptijd 3 jaar);
- Onderhoudscontract Limid t.b.v. de beamers en digiborden € 16.814 (jaarlijks). Het contract loopt t/m 16 september 2022 (looptijd 3 jaar);
- Licentieovereenkomst Veeam back-up en monitoring software € 8.970 (eenmalig vooraf). Het contract loopt t/m 16 april 2024 (looptijd 5 jaar);
- Licentieovereenkomst Microsoft van 5 jaar (01-01-2022 t/m 31-12-2026) via SLB-diensten. Deze overeenkomst stelt vaste bedragen voor de verschillende licenties. Echter verschilt per jaar het licentiegebruik i.v.m. het aantal medewerkers en leerlingen.
- Ten behoeve van de controle van de jaarrekening en de bekostigingsgegevens voortgezet onderwijs is met Astrium een contract afgesloten voor het boekjaar 2021 t/m 2025. Uitgaven in 2021 bedroegen € 21.078 (daarnaast is in 2021 een afrekening met de voormalige accountant opgenomen).

In het kader van de Europese aanbesteding zijn de volgende contracten afgesloten;

- Energielivering door DVEP € 83.712 (2020: € 40.966). Per 1-1-2021 nieuwe overeenkomst afgesloten met een looptijd van 5 jaar voor zowel gas als elektra;
- Printers door Canon Nederland NV € 104.807 (2020: € 88.331). Overeenkomst loopt van 1-2-2018 tot 1-2-2023.

Krediet

Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci Leiden heeft de volgende kredietfaciliteiten.

- Een bouwkrediet van € 200.000 (looptijd 15 jaar) bij de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting te Amersfoort t.b.v. zonnepanelen.

Vordering Ministerie

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de Regeling "Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs VO 2018" (Staatscourant nr. 22990, 26 april 2019) toegestaan een vordering op te nemen op de Minister van OCW/EZ. De onderwijsinstelling heeft de keuze gemaakt om geen vordering op te nemen in de balans en deze als niet uit de balans blijvend actief toe te lichten. De vordering op het ministerie OCW/EZ wordt jaarlijks berekend op maximaal 7,5% van de personele lumpsum van het desbetreffende jaar (zijnde het betaallritmeverschil). Voor 2021 zou dit een vordering betreffen van € 1.473.067 (in 2020 € 1.362.651).

Toelichting op de staat van baten en lasten 2021

	Realisatie 2021 In €	Begroting 2021 In €	Realisatie 2020 In €
Baten			
Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1.0 OCW lumpsum	19.640.891	18.252.222	18.168.685
3.1.1.1.0.1 OCW Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	2.006.965	0	0
3.1.1.1.1 OCW inhoudingen uitkeringen en overig	-308.694	-362.693	-372.053
3.1.1.1.2 OCW functiemix randstadregio's	457.416	441.764	437.099
3.1.1.1.5 OCW prestatiebox	0	952.754	943.377
3.1.1.1.5.1 OCW Professionalisering personeel en begeleiding	331.911	0	0
3.1.1.1.6 OCW verevening bekostiging SWV	2.189.255	2.246.000	2.216.970
3.1.1.1.7 OCW materiële instandhouding	2.662.036	2.593.357	2.628.570
3.1.1.1.8 OCW lesmateriaal voortgezet onderwijs	923.855	884.803	894.183
3.1.1.1.9 OCW leerplusarrangement	763.536	995.949	1.048.256
3.1.1.1.19 OCW overige subsidies	1.407.420	616.737	375.634
3.1.3.1 OCW bijdragen via samenwerkingsverbanden	-164.402	-172.052	-236.539
	29.910.189	26.448.841	26.104.181
Overige overheidsbijdragen en subsidies			
3.2.2.2.0 Gemeente bijdrage Internationale Schakelklas (ISK)	99.096	99.000	105.340
3.2.2.2.0 Gemeente bijdragen onderwijsbeleid	29.580	0	2.500
3.2.2.2.1 Gemeente bijdragen huisvesting en materieel	40.020	160.011	343.340
3.2.2.3 Overige overheidsbijdragen	13.333	7.800	10.465
	182.029	266.811	461.645
Overige baten			
3.5.5 Ouderbijdragen	381.399	478.850	344.619
3.5.1 Verhuur	119.054	90.000	82.989
3.5.2 Detachering personeel	213.736	25.000	159.836
3.5.10 Baten van derden	13.632	10.000	48.966
3.5.10.2 Overige baten	5.135	5.000	43.141
	732.956	608.850	679.551
Totaal baten	30.825.174	27.324.502	27.245.377

	Realisatie 2021 In €	Begroting 2021 In €	Realisatie 2020 In €
Lasten			
<i>Loonkosten personeel</i>			
4.1.1.1 Loonkosten bestuur, directie en toezicht	613.090	561.277	700.903
4.1.1.2 Loonkosten onderwijzend personeel	17.196.870	16.271.320	16.624.161
4.1.1.3 Loonkosten onderwijsondersteunend personeel	2.746.195	2.579.961	2.528.172
4.1.1.4 Loonkosten vervangingen	257.463	158.000	384.676
4.1.1.5 Loonkosten overig	10.617	55.500	10.878
	20.824.235	19.626.059	20.248.790
<i>Overige personele kosten</i>			
4.1.2.2.0 Inhuur personeel niet in loondienst	922.208	582.220	1.014.183
4.1.2.3.0 Scholing en opleiding personeel	163.716	219.000	171.068
4.1.2.3.1 Personeelsbijeenkomsten, overleg, beleid en zorg	201.712	70.500	160.687
4.1.2.3.2 Werving en selectie	5.873	18.500	8.003
4.1.2.3.3 Representatie, bijeenkomsten en consumpties	101.253	82.200	67.361
4.1.2.3.9 Overige personele kosten	246.738	282.082	283.773
4.1.2.1.11 Dotaties personele voorzieningen	345.566	152.000	278.039
4.1.2.1.12 Onttrekking/vrijval personele voorzieningen	-425.230	-44.000	-117.053
	1.561.836	1.362.502	1.866.061
<i>Uitkeringen personeel en vervangers</i>			
4.1.3.3 Uitkeringen (-/-)	-704.537	-62.000	-554.927
	-704.537	-62.000	-554.927
Personele lasten	21.681.534	20.926.561	21.559.924
<i>Specificatie personele lasten naar samenstelling</i>			
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	15.608.699	14.710.612	15.407.942
4.1.1.2 Sociale lasten	2.055.522	1.937.253	1.931.904
4.1.1.3 Premies Vf/Pf en Risicofonds	532.241	501.617	521.669
4.1.1.5 Pensioenlasten	2.627.772	2.476.577	2.387.275
Totaal lonen en salarissen	20.824.235	19.626.059	20.248.790

In de pensioenlasten 2021 en 2020 zijn uitsluitend de werkgeverslasten opgenomen.

Bij de stichting waren in 2021 gemiddeld 248,94 FTE's werkzaam (2020: 247,48 FTE's)

Onderverdeeld naar:	2021	2020
Directie	4,75	5,64
Onderwijzend personeel	199,28	199,10
Onderwijs ondersteunend personeel	44,91	42,74
	248,94	247,48

	Realisatie 2021 In €	Begroting 2021 In €	Realisatie 2020 In €
Investerings			
4.2.0.1	114.521	1.350.041	1.078.412
4.2.0.3	795.866	860.000	7.717
4.2.0.4	0	10.000	19.941
4.2.0.5	95.720	10.000	44.963
4.2.0.6	739.667	679.500	847.966
4.2.0.10	-1.745.774	-2.909.541	-1.998.999
	0	0	0
Afschrijvingen			
4.2.2.0	319.501	349.872	278.953
4.2.2.1	127.634	249.634	140.197
4.2.2.2	78.217	95.992	93.694
4.2.2.3	596.424	438.582	479.358
4.2.2.4	17.800	20.947	25.891
4.2.2.5	1.627	1.908	2.524
4.2.2.7	103.968	0	25.884
	1.245.171	1.156.935	1.046.501
Huisvestingslasten			
4.3.1.0	453.002	611.050	767.731
4.3.3.0	163.838	179.500	145.373
4.3.4.0	206.575	201.000	194.929
4.3.5.0	636.571	639.150	573.933
4.3.6.0	40.181	47.900	29.879
4.3.7.0	180.453	314.017	95.205
4.3.7.1	-180.453	-314.017	-95.205
4.3.7.2	282.404	299.685	286.986
4.3.8.0	187.030	36.000	25.403
	1.969.601	2.014.284	2.024.234
Administratie, beheer en bestuur			
4.4.1.0	248.747	201.500	185.606
4.4.1.1	31.367	27.500	34.186
4.4.1.3	18.744	11.000	11.564
4.4.1.4	14.475	3.600	7.399
4.4.1.5	64.332	74.700	72.696
4.4.1.6	43.366	40.950	41.797
4.4.1.7	118.760	93.700	104.309
4.4.1.8	369.380	309.206	374.263
4.4.1.9	29.994	42.778	38.534
	939.165	804.933	870.354
Uitsplitsing accountantskosten			
4.4.1.1	30.883	27.500	34.186
4.4.1.2	484	0	0
	31.367	27.500	34.186

		Realisatie 2021 In €	Begroting 2021 In €	Realisatie 2020 In €
	<i>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</i>			
4.4.3.0	Onderwijsleerpakket incl. ondw licenties	1.314.221	1.253.500	1.196.070
4.4.3.1	Reproductiekosten	127.814	130.000	109.662
4.4.2.0	Kosten en onderhoud meubilair en inventaris	28.258	23.000	28.491
4.4.2.1	Beheer en kosten ICT incl. adm. licenties	460.151	432.250	346.209
		1.930.444	1.838.750	1.680.432
	<i>Overige lasten</i>			
4.4.5.3	Kosten van projecten	41	3.000	24.976
4.4.5.4	Activiteiten, werkweken en excursies	203.282	397.500	140.695
4.4.5.1	Overige schoolkosten	35.903	555.141	10.743
		239.226	955.641	176.414
4.4	Overige instellingslasten	3.108.835	3.599.324	2.727.200
	Totaal lasten	28.005.141	27.697.105	27.357.859
	Financiële baten en lasten			
	Financiële baten			
6.1.1	Rentebaten en dividenden	0	0	331
	Financiële lasten			
6.2.1.1	Rente leningen o/g	-939	-933	-930
6.2.1	Rentelasten banken	-778	0	-4.122
		-1.717	-933	-4.721
	Resultaat	2.818.316	-373.535	-117.203

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Het exploitatieresultaat over het jaar 2021 bedraagt € 2.818.316 positief.

Het bestuur stelt voor om het exploitatieresultaat te bestemmen aan de onderstaande reserves.

Vooruitlopend op de vaststelling door het bestuur is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

	Stand 31-dec-20	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-21
	€	€	€	€
Algemene reserve	4.771.923	698.805	0	5.470.728
Bestemmingsreserves publiek	803.492	2.119.511	0	2.923.003
	5.575.415	2.818.316	0	8.393.731

De reserves zijn in detail als volgt gemuteerd:

	Stand 31-dec-20	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-21
	€	€	€	€
Algemene reserve	4.771.923	698.805	0	5.470.728
Reserve NPO gelden	0	1.410.003	0	1.410.003
Reserve tijdelijke huisvesting Kagerstraat	0	600.000	0	600.000
Reserve versterking VMBO	0	600.000	0	600.000
Reserve extra gelden deskundigheidsbevorderin.	0	250.000	0	250.000
Reserve convenantsgelden	289.623	-289.623	0	0
Reserve nieuw- en verbouw	375.000	-375.000	0	0
Reserve nieuwkomers	75.869	-75.869	0	0
Reserve scholingskosten	63.000	0	0	63.000
	5.575.415	2.818.316	0	8.393.731

Gebeurtenissen na balansdatum

Impact Oekraïne oorlog

De oorlog tussen Rusland en Oekraïne die sinds februari 2022 gaande is, heeft geleid tot het opvangen van diverse Oekraïense leerlingen op de ISK-locatie van de scholengroep. Dit heeft geresulteerd in een onderwijsvraag, personeelsvraag en huisvestingsvraag. De polarisatie in de maatschappij leidt daarnaast tot onrust, wat een beroep doet op de flexibiliteit en het welbevinden van alle betrokkenen.

Verdwijnen betaalritme vorderingen OCW als gevolg van de veréenvoudiging van de bekostiging

Met ingang van 2022 ontvangen schoolbesturen één budget voor basisbekostiging, naast de extra middelen via aanvullende regelingen. De verdeling van aparte budgetten voor personeel en exploitatie is verdwenen per 1 januari 2022. Deze wijziging in het betalingsritme van de basisbekostiging heeft gezien de omvang van de liquide middelen en de liquiditeitsratio niet tot liquiditeitsissues geleid bij de scholengroep.

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Per 31 december 2021 zijn er financiële of organisatorische banden met de volgende rechtspersonen:

Naam	Juridische vorm	code activiteiten
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 2801	stichting	4
Stichting MboRijnland	stichting	4
Stichting Koninklijke Auris Groep	stichting	4
Stichting Technolab	stichting	4

Betekenis code activiteiten

1	Contractonderwijs
2	Contractonderzoek
3	Onroerende zaken
4	Overig

WNT-verantwoording 2021

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen ingegaan. Per 1 januari 2016 is de maximale beloning afhankelijk van het aantal complexiteitspunten van de organisatie. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci Leiden van toepassing zijnde regelgeving het WNT maximum voor het onderwijs.

Het bezoldigingsmaximum in het boekjaar 2021 is € 163.000 Aantal punten 12

Het intern toezichthoudend orgaan heeft in haar vergadering ingestemd met deze WNT norm.

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	6
Gemiddeld aantal leerlingen	3
Gewogen aantal onderwijssoorten	3
Totaal aantal complexiteitspunten	12

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Voor elke hieronder vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post overige vorderingen.

Met het besluit van 28 april 2021 heeft de Staatssecretaris van Financiën de btw-positie van toezichthouders verduidelijkt. De individuele toezichthouders kwalificeren niet als btw-ondernemer indien en voor zover zij alleen gezamenlijk bevoegd zijn om beslissingen te nemen / toezicht te houden. Zij mogen dus geen btw meer in rekening brengen ter zake van de vergoeding die zij ontvangen voor deze taakuitoefening. In dit besluit is ook de mogelijkheid opgenomen om dit met terugwerkende kracht te corrigeren tot 13 juni 2019, hier is echter vanaf gezien.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2021				
Bedragen x € 1				
Functiegegevens	A.M.C. Dezitter		W.A. van der Veer	
	Rector / bestuurder		Rector / bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1-jan-21	31-dec-21	1-jan-21	31-dec-21
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	Ja		Ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	105.823		104.727	
Beloning betaalbaar op termijn	19.972		19.927	
Subtotaal	125.795		124.654	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	163.000		163.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t		N.v.t	
Bezoldiging	125.795		124.654	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan				
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling				
Gegevens 2020				
Functiegegevens				
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-nov-20	31-dec-20	1-nov-20	31-dec-20
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	Ja		Ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	21.067		20.168	
Beloning betaalbaar op termijn	2.729		2.723	
Totaal bezoldiging 2020	23.796		22.891	
Individueel WNT-maximum	26.238		26.238	

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2021		
Bedragen x € 1		
R. Gase		
Bestuurder a.i.		
Functiegegevens	2021	2020
Kalenderjaar		
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)		1-jan-20 31-jul-20
Aantal maanden functievervulling in het kalenderjaar	0	7
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	N.v.t.	896
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 193	€ 193
Maxima op basis van de normbedragen per maand	0	148.600
Individueel toepasselijke maximum gehele periode	148.600	
Bezoldiging (excl btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan maximum?	ja	
Bezoldiging in betreffende periode	0	123.200
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	123.200	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	
Bezoldiging	123.200	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2021						
Bedragen x € 1						
Drs P.E. Lems						
U. Speerstra						
U. Speerstra						
Functiegegevens	Vz. Raad van Toezicht		Vz. Raad van Toezicht		lid raad van toezicht	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1-jan-21	12-okt-21	13-okt-21	31-dec-21	1-feb-21	12-okt-21
Bezoldiging						
Bezoldiging	5.731		1.387		3.485	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	19.091		5.359		11.343	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Bezoldiging	5.731		1.387		3.485	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Gegevens 2020						
Functiegegevens						
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-jan-20	31-dec-20	1-jan-20	31-dec-20	1-jan-20	31-dec-20
Bezoldiging						
Bezoldiging	7.244					
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	23.550					

Bedragen x € 1	Drs J.H.M. de Heij		Drs. R.W.J. van Damme		M.R. van Zelst QC	
Functiegegevens	lid raad van toezicht		lid raad van toezicht		lid raad van toezicht	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-jan-21	31-dec-21	1-jan-21	31-dec-21	1-jan-21	31-dec-21
Bezoldiging						
Bezoldiging	4.429		5.150		5.148	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	16.300		16.300		16.300	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Bezoldiging	4.429		5.150		5.148	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Gegevens 2020						
Functiegegevens						
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-jan-20	31-dec-20	1-jan-20	31-dec-20	1-jan-20	31-dec-20
Bezoldiging						
Bezoldiging	4.050		5.150		5.148	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	15.700		15.700		15.700	
Bedragen x € 1	Mr G.P.G. Kunst		L.J. Veldhuyzen			
Functiegegevens	lid raad van toezicht		lid raad van toezicht			
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1-jul-21	31-dec-21				
Bezoldiging						
Bezoldiging	2.627					
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	8.217					
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t					
Bezoldiging	2.627					
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t				
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t					
Gegevens 2020						
Functiegegevens						
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-jan-20	31-dec-20	1-jan-20	31-dec-20		
Bezoldiging						
Bezoldiging			2.589			
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			9.158			

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Niet van toepassing

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen)

Niet van toepassing

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700.

Niet van toepassing

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder.

Niet van toepassing

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen

Niet van toepassing

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	42506
Naam instelling	Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci Leiden
KvK-nummer	27362846
Adres	Kagerstraat 7, 2334 CP LEIDEN
Telefoon	071-5154121
E-mailadres	scholengroep@davinci-leiden.nl
Website	www.davinci-leiden.nl

Contactpersoon

Naam	Contactpersoon OHM
Adres	Edelgasstraat 57, 2718 SX Zoetermeer
Telefoon	071-5166600
E-mailadres	Info@ohm.nl

BRIN-nummers

20CL Leonardo College
20DF Da Vinci College

42506 Bovenschools
42506 Stg Scholengroep Leonardo Da Vinci Leiden

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci te Leiden gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zoetermeer, 10 juni 2022
Astrium Onderwijsaccountants B.V.

Was getekend,

A. van der Have MSc RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.